POLIROM

Georges

SIMENON

Picpus

Maigret

Georges Simenon

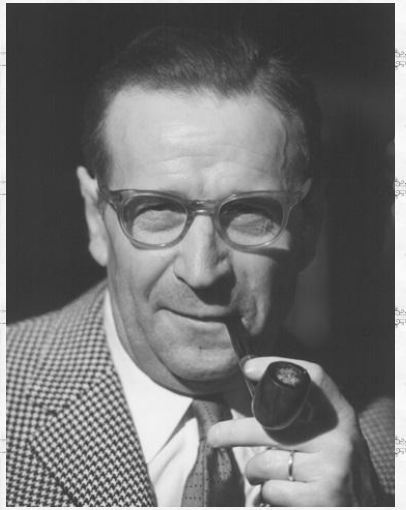

Picpus

Seria MAIGRET

Georges Simenon, Signé Picpus, 1944

Traducere de Nicolae Constantinescu

POLIROM
2007

Capitolul 1

A minţit Picpus?

Cinci fără trei minute. Un cerculeţ alb se lumină pe harta imensă a Parisului care acoperea o întreagă porţiune a peretelui. Un angajat îşi lăsă jos sandvişul şi introduse o fişă în unul dintre miile de orificii ale centralei telefonice.

— Alo! Arondismentul XIV?... Duba voastră a ieşit?

Maigret, care ar fi vrut să aibă un aer indiferent, stătea în picioare în bătaia soarelui şi se ştergea de transpiraţie. Angajatul mormăi câteva cuvinte monosilabice, scoase fişa, îşi luă sandvişul şi spuse spre comisarul de la Poliţia Judiciară:

— Un *Bercy*!

Ceea ce, în limbajul meseriei, însemna „un beţiv”. Era luna august. Parisul mirosea a asfalt încins. Vacarmul din centru pătrundea pe ferestrele larg deschise în acea încăpere care era ca un fel de creier al serviciului Police-Secours . Jos, în curtea Prefecturii de Poliţie, se puteau vedea două dube pline de agenţi, gata să plece la primul semnal.

Apoi se aprinse alt cerculeţ, de astă dată în arondismentul XVIII. Sandviş lăsat jos. Fişă...

— Alo!.. Ia uite! Gérard!... De serviciu?... Ce se întâmpla la voi, bătrâne?... Bine!... E-n regulă!

Cineva se aruncase pe fereastră. Era modul în care se sinucideau oamenii amărâţi, îndeosebi bătrânii, şi, lucru ciudat, mai ales în arondismentul XVIII. Maigret goli pipa, lovind o de pervazul ferestrei, o umplu din nou şi se uită la

ceas. Era cinci şi două minute. Ghicitoarea fusese sau nu ucisă?

Uşa se deschise şi apăru brigadierul Lucas.

Era mic de statură, durduliu, agitat şi se ştergea şi el de transpiraţie.

— Tot nimic, şefule?

Ca şi Maigret, traversase bulevardul care despărţea Poliţia Judiciară de Prefectură.

— Auziţi, tipul e acolo...

— Mascouvin?

— Are o faţă de om bolnav. Vrea neapărat să vă vorbească. Spune că nu i-a mai rămas decât să se sinucidă...

Un cerculeţ luminos... Poate de data asta?...

Nu! O încăierare la Poarta Saint-Ouen.

Sună telefonul. Directorul Poliţiei Judiciare dorea să vorbească cu Maigret.

— Alo, Maigret... Ia zi! Nimic?

În vocea lui se simţea o fărâmă de ironie. Maigret clocotea de furie. Îi era cald. Ar fi dat orice pentru o bere rece. Şi, pentru prima dată în viaţa lui, aproape că ar fi dorit să fie comisă o crimă, cea pe care o aştepta. Splendid! Dacă ghicitoarea nu era ucisă la ora cinci fix sau, mai exact, după cum anunţa textul de pe sugativă, la cinci după amiază, va trebui să suporte luni de zile zâmbetele ironice ale celor din jur şi glumele lor mai mult sau mai puţin spirituale.

— Adu-mi-l pe Mascouvin.

Numai că omul ăla părea un farsor! Venise cu o zi în urmă la Poliţia Judiciară, cu un aer lugubru, încruntat, cu faţa agitată de un tic nervos, şi voise musai să vorbească cu comisarul Maigret în persoană.

— E o problemă de viaţă şi de moarte! spusese el.

Un tip mic de statură şi slab, destul de şters, trecut de prima tinereţe, emanând un iz fad de celibatar neîngrijit. Îşi

debitase povestea trosnindu-şi degetele, ca un şcolar care spune lecția.

— Lucrez de cincisprezece ani la Proud et Drouin, negustorii de pe bulevardul Bonne-Nouvelle... Locuiesc singur într-un apartament cu două camere, în Piața Vosges, nr. 21... În fiecare seară, mă duc să joc o partidă de bridge într-un club de pe strada Piramidelor. De două luni, mă urmăreşte ghinionul. Mi am tocat toate economiile. Datorez opt sute de franci contesei...

Maigret asculta puțin distrat, gândindu-se că jumătate dintre parizieni erau în vacanță şi că restul, la ora aceea, beau ceva rece sub umbrarele teraselor. Care contesă? Omul cel trist explică. O femeie de lume, care avusese necazuri şi deschisese un salon de bridge pe strada Piramidelor. O femeie foarte frumoasă. Se vedea că individul era îndrăgostit de ea.

— Astăzi, la ora patru, domnule comisar, am luat o bancnotă de o mie de franci din casă de bani a patronilor mei...

N-ar fi arătat mai tragic nici dacă ar fi mărturisit că omorâse o familie întreagă! îşi continuase mărturisirea, trosnindu-şi mai departe degetele.

La închiderea birourilor, rătăcise pe bulevarde cu bancnota de o mie de franci în buzunar. Era chinuit de remuşcări. Intrase la Cafe des Sports, la colțul Pieței Republicii cu bulevardul Voltaire, unde avea obiceiul să bea singur un aperitiv înainte de masa de seară.

— Ceva de scris, Nestor...

Îi spunea chelnerului pe numele mic. Da, le va scrie patronilor săi. Le va mărturisi totul şi le va trimite înapoi bancnota de o mie de franci. Prea mult ghinion! Pierdea de două luni. Contesa, pe care o adora în tăcere, n avea ochi decât pentru un căpitan în retragere şi îi ceruse cu duritate lui Mascouvin banii datorați.

În mijlocul mulțimii de consumatori, omul privea țintă la sugativa din fața lui. Cu un gest mecanic, îşi aşează lornionul pe sugativă şi se uită la el cu ochii lui mari şi miopi. Atunci se produse fenomenul. Una dintre lentile, comportându-se ca o oglindă, reflectă urmele de cerneală care se uscaseră pe sugativă. Mascouvin desluşi două cuvinte: *voi ucide...* Se uită mai atent... Lentila reda imaginea inițială: *mâine, la cinci după amiaza, o voi ucide...*

Mâine, la cinci după amiaza, o voi ucide pe ghicitoare. Semnat: Picpus.

Cinci şi cinci. Telefonistul avea timp să-şi termine sandvişul cu salam care mirosea a usturoi, pentru că cerculețele albe de pe harta Parisului nu se mai luminau. Se auziră paşi pe scară. Era Lucas, care îl aducea pe tristul Mascouvin.

Cu o zi înainte, Maigret îl sfătuise să se ducă acasă, să meargă la birou ca de obicei şi să pună la loc cei o mie de franci. Lucas îl urmărise pe individ pentru orice eventualitate. Pe la nouă seara, acesta se dusese să dea târcoale pe strada Piramidelor, dar nu intrase în imobilul contesei.

Dormise acasă. Dimineața se dusese la birou, iar la prânz luase masa la o autoservire de pe bulevardul Saint-Martin.

Brusc, pe la patru şi jumătate, neputând să mai reziste, a părăsit biroul şi s-a îndreptat spre Poliția Judiciară.

— Nu mai pot, domnule comisar. Nu mai am curajul să mi privesc patronii în ochi. Mi se pare...

— Stai jos. Şi taci!...

Cinci şi opt minute! Un soare triumfător lumina Parisul plin de lume. Bărbații se plimbau fără haină şi femeile erau aproape goale sub rochiile lor subțiri. În acest timp, poliția supraveghea patru sute optzeci şi două de ghicitoare mai mult sau mai puțin clarvăzătoare!

— Maigret, nu crezi că e o glumă?

Şi Lucas era îngrijorat pentru şeful lui, care riscă să se facă de râs. Un cerculeț se aprinse în arondismentul III.

— Alo!... Bine!... E-n regulă!

Telefonistul oftă şi spuse spre Maigret:

— *Încă un Bercy*. Şi nu e sâmbătă...

Mascouvin, care nu mai putea sta locului şi îşi tot trosnea degetele, deschise gura:

— Mă scuzați, domnule comisar... Aş vrea să vă spun...

— Nici un cuvințel! îl repezi Maigret.

Numitul Picpus se va hotărî sau nu s o ucidă pe ghicitoare?

Cerculeț luminos. Din nou arondismentul XVIII.

— Alo! Comisarul Maigret? Vi l dau...

Maigret simți o strângere de inimă când luă receptorul în mina.

— Alo... Da... Postul din stradă Damremont? Cum? Strada Caulaincourt, nr. 67 bis?... Domnişoara Jeanne?... O ghicitoare?

Vocea îi devenise iar puternică. Fața i se luminase.

— Repede, copii! Ia l cu tine, Lucas! Nu se ştie niciodată...

Joseph Mascouvin, asemenea unui somnambul, un somnambul lugubru, îi urmă pe cei doi bărbați pe scările pline de praf. O maşină de poliție aştepta în curte.

— Strada Caulaincourt, nr. 67 bis. Repede...

Pe drum, Maigret constată că numele domnişoarei Jeanne nu era trecut pe lista ghicitoarelor în cărți şi a clarvăzătoarelor pe care o ceruse cu o zi înainte pentru punerea lor sub o supraveghere discretă.

— Mai repede, bătrâne...

Iar imbecilul de Mascouvin îl întrebă timid:

— A murit?

O clipă, Maigret se întrebă dacă era chiar atât de naiv pe cât părea. Se va vedea mai târziu!

— Revolver? întrebă cu glas scăzut Lucas.

— Cuțit...

Nu era nevoie să se uite la numerele caselor.

Exact în fața Pieței Constantin-Pecqueur, un grup de oameni indica imobilul unde avusese loc drama.

— Vă aştept? bâigui Mascouvin.

— Intri cu noi. Să mergem! Vino...

Agenții se dădură la o parte ca să-i lase să treacă pe Maigret şi pe brigadierul Lucas.

— Etajul cinci, pe dreapta.

Clădirea nu avea ascensor. O casă curată, destul de confortabilă. Locatari pe paliere, cum era şi normal. La etajul cinci, comisarul de poliție din arondismentul XVIII dădu mâna cu Maigret.

— Intrați... Mai adineauri s-a întâmplat. Am avut noroc că am fost anunțați atât de repede, după cum veți vedea...

Intrară brusc în lumina soarelui. Salonaşul, unde totul sună înăbuşit, cu ferestrele larg deschise, dădea spre un balcon de unde vedeai oraşul de sus. Salonul era cochet, cu draperii în culori deschise, cu scaune Louis XVI şi bibelouri încântătoare. Un medic de cartier se ridică la intrarea lor.

— Nu se mai poate face nimic. A doua lovitură a fost mortală...

Încăperea era prea mică pentru toată lumea care se afla acolo. Maigret, după ce şi umplu pipa, îşi scoase haina, arătându-şi astfel bretelele mov, cumpărate de soția lui cu o săptămână înainte.

Comisarul de poliție zâmbi când văzu bretelele care, culmea, erau din mătase, iar Maigret se încruntă.

— Haide! Spune mi! Aştept...

— Păi, încă n am avut timp să culeg multe informații, mai ales că portăreasa nu e prea vorbăreață. Trebuie să-i

scoți vorbele din gură cu cleştele... Domnişoara Jeanne, pe numele ei adevărat Marie Picard, născută la Bayeux...

Maigret ridică cearceaful aruncat peste cadavru. O femeie drăguță, zău aşa! De vreo patruzeci de ani. Plinuță, îngrijită, cu părul de un blond poate nu chiar natural.

— Nu era înscrisă ca ghicitoare şi nu şi făcea publicitate. Totuşi, avea o clientelă regulată, persoane foarte bine, după cât se pare, care veneau s o consulte.

— Câți clienți a primit în după amiaza asta?

— Portăreasa, doamna Baffoin, Eugénie Baffoin, nu ştie. Pretinde că asta n o priveşte şi că nu toate portăresele sunt atât de curioase pe cât se spune. La cinci şi câteva minute, doamna aici de față...

O femeie mică de statură şi vioaie, şi ea între două vârste, cu o pălărie puțin cam ridicolă, se ridică de pe scaun şi începu să explice:

— O cunoşteam pe domnişoara Jeanne, care venea să petreacă uneori câteva zile la Morsang. Cunoaşteți Morsang? Pe malul Senei, puțin mai sus de Corbeil, în dreptul barajului. Eu țin hanul *Beau Pigeon*... Isidore tocmai pescuise o frumusețe de lin şi, cum tot trebuia să vin la Paris, mi am zis...

Peştii erau acolo, înveliți în iarbă încă proaspătă, într-un coş.

— Înțelegeți, ştiam că o să-i facă plăcere, pentru că i plăcea tare mult peştele...

— O cunoaşteți de mult pe domnişoara Jeanne?

— De vreo cinci ani. Odată, a stat o lună întreagă la noi.

— Singură?

— Ce părere aveți!?... Aşadar, am urcat, între două cumpărături. Uşa nu era încuiată, era întredeschisă. Exact aşa... Şi am zis: „Domnişoara Jeanne... Sunt eu, doamna Roy...” Apoi, văzând că nu răspunde, am intrat şi... Uitați,

stătea în fața acestui gheridon, cu corpul aplecat în față, încât am crezut că adormise... Am vrut s o trezesc şi...

Prin urmare, pe la cinci şi şapte minute, domnişoara Jeanne, ghicitoare, murise în urma a două lovituri de cuțit primite în spate.

— A fost găsită arma? întrebă Maigret, adresându-se comisarului de poliție.

— Nu.

— Vreo mobilă ruptă?

— Nimic. Totul e în ordine. Asasinul nu pare să fi intrat în dormitor. Uitați...

Deschise o uşă. Dormitorul arăta şi mai vesel decât salonul. Un adevărat budoar, cu nuanțe deschise. Un cuib de femeie cochetă, care iubea confortul.

— Şi spui că portăreasa...

— Pretinde că nu ştie nimic. Doamna Roy s-a dus la barul din vecinătate ca să ne telefoneze. Am găsit-o în prag. Ar mai fi ceva... A! Iată că a venit lăcătuşul pe care l-am chemat... Pe aici, omule... Uite. Deschide mi uşa asta...

Maigret se uită din întâmplare la Mascouvin, aşezat pe marginea unui scaun, iar angajatul de la Proud et Drouin gemu:

— Simt că mă lasă inima, domnule comisar...

— Să fii sănătos!

Peste puțin timp, când domnii de la Parchet şi specialiştii de la Identitatea Judiciară vor ajunge acolo, va fi şi mai rău! Maigret şi ar fi dorit măcar să aibă timp să bea o bere la Manière!

— După cum vedeți, continuă comisarul de poliție, apartamentul e format din acest salon, o sufragerie rustică, iat-o, dormitor, o debara şi...

Arătă spre uşa încuiată la care lucra lăcătuşul.

— Presupun că e bucătăria.

Un şperaclu se învârti în broască. Uşa se deschise.

— Hei! Ce faci aici? Cine eşti?

Apariţia aceea neaşteptată era aproape comică, în bucătăria mică şi foarte curată, unde nu vedeai nici o farfurie murdară sau un pahar murdar, se află un bătrân care aştepta foarte demn, aşezat pe marginea mesei.

— Răspunde... Ce faci aici?

Bătrânul se uita cu stupoare la bărbaţii care i se adresau şi nu găsea nimic de răspuns. Lucrul cel mai ciudat era că purta un pardesiu verzui, deşi era luna august. Nebărbierit, bătrânul îşi ferea privirea şi avea umerii lăsaţi.

— De când te afli în această bucătărie?

Făcu un efort, ca şi cum n-ar fi înţeles prea bine, scoase din buzunar un ceas din aur şi îi deschise capacul.

— De patruzeci de minute, răspunse el în cele din urmă.

— Adică te aflai aici la ora cinci?

— Am sosit înainte...

— Ai asistat la crimă?

— Care crimă?

Era cam tare de ureche şi aplecă uşor capul spre interlocutorul lui, aşa cum fac surzii.

— Cum? Nu ştiai că...

Îi arătară cadavrul. Bătrânul se uită la el stupefiat şi rămase încremenit.

— Ei?

Nu răspunse. Se şterse la ochi. Dar asta nu însemna că plânge, pentru că Maigret îi remarcase deja ochii lăcrimoşi.

— Ce făceai în bucătărie?

Se uită iar la ei. S-ar fi zis că vorbele lor nu aveau nici un sens pentru el.

— Cum se face că ai fost încuiat în această bucătărie? Cheia nu e afară şi nici înăuntru...

— Nu ştiu, răspunse el oftând ca un copil căruia îi e teamă să nu fie bătut.

— Ce nu ştii?

— Nimic...

— Ai acte?

Se căută în buzunare cu stângăcie, se şterse iar la ochi, îşi trase nasul şi, în sfârşit, întinse un portofel cu iniţiale din argint. Comisarul de poliţie şi Maigret se uitară unul la altul.

Bătrânul chiar era ramolit sau îşi juca rolul la perfecţie? Maigret scoase din portofel o carte de identitate pe care o citi cu glas scăzut:

— Octave Le Cloaguen, medic de marină în retragere, şaizeci şi opt de ani, bulevardul Batignolles, nr. 13, Paris.

Apoi, comisarul rosti cu o voce tunătoare:

— Să iasă toată lumea!

Joseph Mascouvin se ridică ascultător.

— Dumneata nu... Rămâi! Stai jos, fir ar să fie!

Zece, cincisprezece oameni, pur şi simplu te sufocai în locuinţa aceea minusculă!

— Staţi jos şi dumneavoastră, domnule Le Cloaguen! Şi, mai înainte de toate, spuneţi mi ce făceaţi aici.

Le Cloaguen tresări. Auzise sunetul, dar nu înţelesese sensul. Maigret repetă întrebarea şi se văzu obligat să răcnească.

— A, da! Pardon... Venisem...

— Pentru ce?

— La ea..., bâigui el arătând spre cadavrul acoperit.

— Voiaţi să vă aflaţi viitorul?

Bătrânul nu răspunse.

— În fine, eraţi sau nu unul dintre clienţii ei?

— Da... Venisem...

— Şi ce s-a întâmplat?

— Stăteam jos, aici... Da, pe scaunul aurit...

Cineva a bătut la uşă... Aşa...

Se îndreptă spre uşă. S-ar fi putut crede că voia să fugă. Dar nu, doar bătu într-un anumit fel, sacadat.

— Atunci, ea mi a spus...

— Haide, vorbiți! Ce v-a spus?

— Mi a spus: „Repede, aici...” Şi m-a împins în bucătărie.

— Ea a încuiat uşa?

— Nu ştiu.

— Şi pe urmă?

— Nimic. M-am aşezat pe masă. Fereastră era deschisă. M-am uitat în stradă...

— Şi?

— Şi nimic... Au venit mulți oameni. Am crezut că era bine să nu mă vadă nimeni.

Vorbea domol, lent, cu regret parcă şi, brusc, puse întrebarea cea mai neaşteptată:

— N-aveți cumva puțin tutun?

— O țigară?

— Tutun...

— Fumați pipă?

Maigret îi întinse punga lui cu tutun. Le Cloaguen luă tutun între degete şi îl băgă în gură cu o satisfacție vizibilă.

— Nu i nevoie să-i spuneți soției mele...

În acest timp, Lucas scotocise locuința. Maigret ştia ce căuta.

— Ei?

— Nimic, şefule. Cheia bucătăriei nu-i nicăieri.

I-am cerut unui inspector s o caute în stradă, în caz că ar fi fost aruncată pe fereastră...

Maigret i se adresă din nou lui Le Cloaguen:

— Pe scurt, pretindeți că ați venit aici cu puțin înainte de ora cinci ca s o consultați pe ghicitoare.

La cinci fără două trei minute, cineva a bătut la uşă într-un fel anume şi domnişoara Jeanne v-a împins în bucătărie... Aşa e?... V-ați uitat în stradă, apoi ați auzit voci şi n ați făcut nici o mişcare. Nici măcar nu v ați uitat pe gaura cheii...

— Nu. Credeam că aştepta pe cineva.

— Aţi mai fost aici?

— În fiecare săptămână.

— De mult timp?

— De foarte mult timp...

Ramolit? Neramolit? întreg cartierul era tulburat. La sosirea maşinilor Parchetului, în stradă erau peste două sute de persoane. Soare, culori vesele, terase unde viaţa era plăcută în faţa unui pahar cu bere rece. Maigret îşi îmbrăcă haina ca să nu fie găsit în cămaşă de domnii de la Parchet.

— Sunteţi aici, domnule comisar? întrebă cu mirare adjunctul procurorului. Asta înseamnă că e vorba de un caz interesant?

— Doar că deocamdată mă aflu în faţa a doi sonaţi! bombăni Maigret numai pentru el.

Dobitocul de Mascouvin, care nu şi mai lua ochii de la comisar! Şi bătrânul care îşi mestecă tutunul şi tot trăgea nasul!

Sosiră şi alte maşini. De data asta, erau jurnaliştii.

— Auzi, Lucas... Ia mi i pe tipii ăştia doi...

Voi fi la Poliţia Judiciară peste o jumătate de oră...

Atunci, Mascouvin spuse ceva teribil de caraghios. După ce dădu din cap şi căută pălăria în jurul lui, în salonul acum în dezordine, murmură cu gravitatea lui caracteristică:

— Vedeţi deci, domnule comisar, că Picpus a ucis ghicitoarea!

Capitolul 2
Bărbatul lac de năduşeală

Lucru ciudat, fixând fără să vrea cu privirea o mâna, o mâna omenească aşezată pe un genunchi acoperit de o stofă uzată, Maigret se simțise într-un fel pătruns de dramă şi încetase să-şi mai considere însoțitorul un personaj oarecare, mai mult sau mai puțin pitoresc.

Mai adineauri, pe strada Caulaincourt, fusese un adevărat bâlci, după expresia lui Maigret, care avea oroare de descinderile Parchetului. În mijlocul nebuniei din apartamentul ghicitoarei, Octave Le Cloaguen îi apăruse comisarului ca un bătrân şters, cu ochi buimaci. În cel mai bun caz, fusese intrigat de faptul că omul privea deodată în gol cu ochii lui spălăciți, ca şi cum gândurile i ar fi zburat pentru un moment în cu totul altă parte.

O întrebare era repetată de două, de trei ori, iar când cuvintele ajungeau în sfârşit la el, se încrunta şi încerca să înțeleagă.

Mai târziu, la Poliția Judiciară, în biroul lui, pe care soarele la asfințit îl transformă într-o etuvă, Maigret, asudând şi ştergându-şi transpirația, îl interogase minuțios, dar rezultatul fusese aproape nul. Le Cloaguen nu se tulbură. Ba chiar aveai impresia că încerca să-i facă pe plac comisarului. Şi, în timp ce acesta îşi trecea întruna batista peste frunte şi peste ceafă, bătrânul, deşi nu şi scosese pardesiul, avea pielea perfect uscată.

Maigret remarcase lucrul acesta. Era sigur.

Iar acum, cei doi bărbați mergeau cu un taxi decapotabil. Era opt seara şi pe străzile Parisului se lăsase o răcoare plăcută. Le Cloaguen nu se mişca, iar Maigret, fără să-şi dea seama, se uita fix la mâna dreaptă pe care bătrânul o ținea pe genunchi, o mina ciudat de lungă, cu articulații noduroase şi pielea atât de pergamentoasă, încât în unele locuri ai fi zis că e gata să crape, ca o scoarță prea uscată. Îi lipsea prima falangă de la degetul arătător.

Oare mâna aceea?... Maigret visa... Câte lucruri poate să facă o mina într-o viață de om şi ce făcuse aceea în şaizeci şi şapte de ani...

Deodată, o picătură căzu pe pielea întinsă. În acel moment, mergeau pe bulevardul Wagram, între două şiruri de cafenele şi cinematografe, în mijlocul unei rumori vesele. Maigret ridică ochii. Bătrânul privea drept înainte, cu trăsăturile rigide, dar pe frunte îi apăruseră câteva picături de transpirație.

Lucrul acesta era atât de neaşteptat, încât comisarul se simți tulburat. După ce şi păstrase atâta timp o stăpânire de sine aproape exagerată, de ce Le Cloaguen era acum aproape cuprins de panică? Pentru că Maigret nu se putea înşela.

Acea transpirație nu era provocată de căldură, ci de spaimă, de prăbuşirea interioară împotriva căreia nu se poate face nimic.

Oare bătrânul văzuse ceva, pe cineva? Puțin probabil. Fusese impresionat de privirea polițistului fixată asupra mâinii sale? Oare acel deget tăiat putea să constituie un indiciu?

Ajunseră curând pe bulevardul Courcelles, trecură pe lângă parcul Monceau, cu poarta de fier aurită, cu umbre albăstrui, şi Maigret înțelese în sfârşit, pentru că transpirația era mai abundentă pe fruntea însoțitorului său, iar tenul îi devenea mai pământiu: *panica era provocată de apropierea de propriul domiciliu.*

În câteva clipe, ajungeau pe bulevardul Batignolles. Un imobil din piatră cenuşie. O poartă mare. O atmosferă de îndestulare, aproape de bogăție. Portăreasa era îmbrăcată în negru şi încăperea ei era bine întreținută. Scara era întunecoasă, lustruită, acoperită cu un covor stacojiu, prins cu triunghiuri din cupru.

Le Cloaguen urca încet, respirând greu şi, chiar dacă nu spunea nimic, transpira în continuare abundent. De ce anume îi era teamă?

O singură uşă la fiecare etaj, uşi mari din stejar închis la culoare, cu părțile metalice din cupru, bine lustruite. La etajul trei, Maigret sună la uşă. Timp de un minut, care păru lung, în apartament se auziră paşi furişați, după care uşa se întredeschise, doar se întredeschise, şi apăru o față de femeie, nedumerită, bănuitoare.

— Doamna Le Cloaguen, presupun?

Iar ea răspunse foarte repede:

— Slujnica a ieşit... Sunt obligată să...

Intuia că minte. Ar fi jurat în acel moment că nu avea nici o slujnică.

— Aş vrea, dacă nu vă deranjează prea mult, să vorbesc câteva clipe cu dumneavoastră. Sunt comisarul Maigret, de la Poliția Judiciară.

Atunci, femeia, care trebuia să aibă vreo cincizeci de ani, mică de statură, energică, cu o față cu trăsături foarte mobile şi ochi de o vioiciune remarcabilă, se uită la soțul ei. Dar totul dură doar câteva secunde. Şi Maigret, încă o dată, avu impresia că simte un fel de teamă.

Trăsăturile lui Le Cloaguen nu exprimau nimic.

Nu vorbea, nu dădea explicații. Se afla acolo, cu gândurile din nou în altă parte, aşteptând în fața uşii să intre în apartamentul lui.

Femeia, care îşi recăpătase stăpânirea de sine, le făcea loc să treacă şi le deschidea uşa unui salon mare, unde perdelele groase lăsau să pătrundă doar o lumină cenuşie.

— Luați loc. Ce?... Ce a?...

Altă privire scurtă spre soțul ei, care nu se gândea să-şi scoată nici pardesiul, nici pălăria.

Maigret ar fi putut să-şi reamintească şi peşte zece ani acel salon, în cele mai mici detalii, să deseneze cele trei fe-

restre înalte cu perdele de catifea verde şi ciucuri galbeni, fotoliile vechi acoperite cu huse, gheridonul aurit, oglinda mare şi cam ştearsă deasupra unui cămin de marmură neagră, suportul de cupru pentru butuci din vatră...

Un foşnet uşor în spatele unei uşi. Cineva trăgea cu urechea. Maigret presupunea că era vorba de o femeie, şi nu se înşela: avea să afle în curând că era Gisèle Le Cloaguen, o domnişoară de douăzeci şi opt de ani.

Apartamentul era probabil mare, deoarece ocupa întreg etajul. Unele detalii indicau bogăția, şi totuşi simțeai un iz de sărăcie. Îmbrăcată într-o rochie de mătase neagră, doamna Le Cloaguen avea inele frumoase pe degete şi o camee în montură de aur pe piept.

— Aş putea să vă întreb mai întâi, doamnă, dacă o cunoaşteți pe o anume domnişoară Jeanne?

Comisarul îşi dădu seama că nu. Femeia chiar încercă să-şi amintească, aşteptându-se în mod vădit la o cu totul altă întrebare.

— Cu ce se ocupă această persoană?

— Locuieşte pe strada Caulaincourt...

— Nu mi dau seama.

— Profesiunea ei consta în a ghici viitorul. Pot să vă spun în câteva cuvinte despre ce e vorba...

Această persoană a fost asasinată astăzi, la oră cinci, în apartamentul ei. Întâmplarea a făcut ca soțul dumneavoastră să se afle în acel moment în apartament, unde a fost găsit încuiat în bucătărie.

— Auzi, Octave, ce...

Întoarsă spre el, femeia vorbea cu calm şi demnitate, şi totuşi aveai impresia că totul era fals: demnitatea, calmul, ca şi decorațiunile din bronz ale căminului. Maigret era convins că, dacă ar fi plecat, imediat după ce uşa s-ar fi închis în urmă lui, o scenă sordidă ar fi izbucnit între cele două personaje.

Le Cloaguen înghiți în sec înainte de a răspunde.

— Mă aflam acolo, spuse el, cu un aer umil şi abătut.

Iar ea, cu semeție:

— Nu ştiam că mergi la ghicitoare!

Apoi, brusc, nu se mai ocupă de el, se aşeză în fața lui Maigret şi, ca o femeie de lume, jucându-se mecanic cu cameea, prinse a vorbi cu o volubilitate crescândă.

— Trebuie să vă spun, domnule comisar... Nu am habar de povestea asta. Dar îmi cunosc soțul...

După cum probabil v-a zis, a fost mult timp medic pe navele care fac curse spre America de Sud.

Timp de câțiva ani, a navigat pe mările Chinei.

Din păcate, de atunci, n-a mai fost niciodată un om ca toți oamenii...

Prezența lui Le Cloaguen nu o stânjenea deloc.

— V-ați dat cu siguranță seama că se poartă ca un copil. Situația e destul de nefericită pentru mine şi fiica mea şi aduce un mare prejudiciu vieții noastre mondene...

Maigret se uită în jur şi, ca într-o viziune, îşi imagină recepțiile din acel salon, fotoliile fără huse, lustra aprinsă, prăjiturelele de pe gheridonul aurit, doamne foarte țepene fandosindu-se cu o ceaşcă de ceai în mina.

Puțin mai târziu, portăreasa avea să-i confirme ideea, vorbindu-i despre recepțiile săptămânale, recepțiile de luni, cum spuneau ironic cei din casă.

La fel de adevărat era şi că familia Le Cloaguen nu avea servitori, că o femeie de serviciu venea în fiecare dimineață, dar că lunea era adus un majordom de la Potel et Chabot.

— Şi totuşi sunt bogați! spunea portăreasa, mai vorbăreață decât cea din imobilul de pe strada Caulaincourt. Se spune că ar avea o rentă de peste două sute de mii de franci. Notarul de la Saint-Raphael vine special în fiecare an, în lună decembrie, ca să le aducă banii. Toți se întreabă ce fac cu ei. Să vedeți ce spun şi negustorii din cartier!

De la măcelărie iau doar bucățile proaste şi, pe deasupra, şi mici! Ați văzut cum e îmbrăcat bietul om, şi iarna, şi vara...

Dar ce legătură există între acest apartament şi locuința luminoasă din stradă Caulaincourt, între această femeie slabă, vioaie, foarte stăpână pe sine şi domnişoara Jeanne, durdulie şi îngrijită, care murise într-un salon scăldat de lumina soarelui?

Ancheta era abia la început. Maigret nu încerca să tragă concluzii din ceea ce vedea şi auzea. Şi l imagina pe ciudatul Mascouvin în biroul lui de la Proud et Drouin, apoi la el acasă, în Piața Vosges, sau în saloanele de bridge ale contesei de pe strada Piramidelor...

— Exact ca un copil mare, domnule comisar, nu găsesc alt cuvânt. Îşi petrece zilele rătăcind pe trotuare şi se întoarce doar la masă. Totuşi, vă garantez că e inofensiv.

Inofensiv... Cuvântul îl frapă pe Maigret, care se uită la bătrân. Transpirația îi dispăruse de pe frunte şi omul stătea acolo, indiferent la ceea ce se întâmpla în jurul lui.

De ce anume îi fusese teamă? De ce redevenise senin sau, mai curând, indiferent?

Iar un foşnet în spatele uşii. Doamna Le Cloaguen rosti cu voce tare:

— Intră, Gisèle... V-o prezint pe fiica mea. Ea suferă cel mai mult din cauza tatălui ei. Cred că mă înțelegeți. Când îi vin prietenele în vizită...

De ce Gisèle era îmbrăcată atât de prost şi de ce avea acel aer dur, fără de care ar fi fost o fată drăguță? îi strânse mâna ca un bărbat. Fără zâmbet, fără grație. Apoi se uită la bătrân cu o privire necruțătoare.

Şi îi spuse, de parcă ar fi vorbit unui servitor:

— Du te şi dezbracă te.

— Închipuie ți, Gisèle, îi explică mama, că tatăl tău s-a dus în după masa asta la o ghicitoare în cărți şi că acolo a avut loc un scandal.

Foarte ciudat suna cuvântul scandal aplicat unei crime! Evident, pentru cele două femei, viața şi moartea domnişoarei Jeanne nu aveau nici o importanță. Conta doar faptul că Le Cloaguen se aflase acolo, că fusese dus la Poliția Judiciară şi că acum un comisar...

— Îmi pare rău, doamnelor, că vă deranjez, dar, date fiind împrejurările, aş dori să arunc o privire în camera domnului Le Cloaguen.

— Gisèle? murmură, ca o întrebare, doamna Le Cloaguen.

Iar tânăra clipi din ochi, ceea ce însemna probabil că în cameră era ordine.

Ca să ajungă acolo, au traversat mai întâi o sufragerie confortabilă, apoi un dormitor, cel al stăpânei casei, unde mobilierul vechi nu era lipsit de frumusețe. Maigret observă că nu exista baie în apartament, ci doar toalete, unde tapetul de hârtie nu mai fusese schimbat de mult timp şi podeaua era acoperită cu bucăți vechi de linoleum.

— Dormitorul lui e şi birou, spuse doamna Le Cloaguen. Viața petrecută pe mări l-a făcut să prefere simplitatea, o foarte mare simplitate...

Ia uite! De ce era zăvorul afară, şi nu înăuntru, cum ar fi fost logic? Îl încuiau pe bătrân în cameră lui?

Şi în această privință, intuiția lui Maigret avea să fie confirmată de portăreasă.

— Da, domnule. Când doamnele au musafiri, îl închid pe bietul om, pentru că le e teamă să nu le facă de râs. Dacă vine târziu la masă, îl pedepsesc închizându-l o zi, două.

Mai degrabă un cabinet decât un dormitor, cu ferestrele nu către bulevardul Batignolles, ci spre o curte mică şi în-

tunecoasă. Iar geamurile mai erau şi acoperite cu autocolante, ceea ce reducea lumina.

Un bec slab, plin de praf, atârna de un fir. Un pat de fier. O toaletă cu trei picioare, cu o cană ciobită pe podea. Într-un colţ, mobilă care dădea acelei încăperi numele pompos de birou: un birou din lemn negru, monumental, prea mare pentru acea încăpere, probabil cumpărat la licitaţie.

Le Cloaguen intrase fără zgomot şi aştepta aşa cum aşteaptă un şcolar pedeapsa inevitabilă.

Maigret va pleca în curând, şi atunci...

Comisarul aproape că avea remuşcări la gândul că îl va lăsa singur cu cele două femei. Îşi amintea de degetul cu falanga tăiată, de acea mână bătrâna care...

— E cam spartan, nu-i aşa? spuse doamna Le Cloaguen, fericită că găsise cuvântul. Numai de dânsul ar depinde să aibă o cameră mai confortabilă, dar îi place să trăiască în simplitate. Se încăpăţânează să poarte, fie iarnă, fie vară, un pardesiu vechi, şi nu l-aţi face să renunţe la el pentru tot aurul din lume!

„Şi bucătăria, doamnă? Tot el cere să arate în halul ăsta, cu un morman de farfurii murdare pe o masă de o curăţenie îndoielnică, cratiţe nefrecate, dulapuri goale, câteva legume veştejite şi un rest de tocană care probabil că va fi servită la cină?”, se întrebă Maigret.

Camera tinerei era la fel ca a mamei sale, confortabilă, bine mobilată, dar în aceeaşi notă tristă şi demodată.

Afară, tot Parisul se bucura de o seară frumoasa de august, de un apus de soare purpuriu, de o răcoare pe care o savurezi ca pe un sirop parfumat, iar acei oameni trăiau, la doi paşi de intersecţiile cele mai aglomerate, într-un fel de necropolă!

— Locuiţi de mult timp în acest apartament?

— De zece ani, domnule comisar. De când am plecat din Saint-Raphael. Mai ales de atunci a început soţul meu să

se şubrezească. Am venit să locuim în Paris mai mult ca să-l putem îngriji.

O idee cel puțin ciudată! Ca şi cum n-ar fi fost destui medici buni pe Coasta de Azur, iar îmbulzeala de la Paris ar fi putut să fie favorabilă judecății bietului om!

Bătrânul rămăsese în camera sa, ca un câine bine dresat în locşorul lui când vin musafiri. Maigret ar fi vrut să-l revadă, să stea de vorbă cu el.

Le Cloaguen, intrând la o femeie, probabil că îşi scosese pălăria. Asasinul ar fi putut s o zărească în salon, să scoată cheia din uşa bucătăriei...

Când dăduseră peste fostul medic de marină în bucătărie, oare omul avea pălăria cu el?

Maigret îşi scoase carnețelul din buzunar şi scrise cuvântul pălărie.

Să i chestioneze pe toți cei care se aflau acolo.

Dar în îmbulzeala de la începutul unei anchete...

Le Cloaguen ar fi putut să se încuie singur, apoi să arunce cheia pe fereastră sau în toaletă.

— La celălalt acum! bombăni el, după ce băuse a doua bere, neştiind dacă să ia autobuzul sau un taxi.

Viața străzilor din jur i se părea mai puțin reală. Misterul din stradă Caulaincourt punea stăpânire pe el încet-încet. Felinarele se aprindeau, iar trecătorii deveniseră umbre albastre pe un fond de un albastru mai deschis.

— La Poliția Judiciară!

— Am înțeles, domnule Maigret.

Era ceva copilăresc, dar uman: îi făcea plăcere că şoferul îl recunoscuse şi îi adresase un salut amical.

Semnat: Picpus...

Cui îi era adresat biletul pe care un necunoscut sau o necunoscută îl scrisese la *Cafe des Sports* din Piața Republicii? Nu era straniu că Joseph Mascouvin, funcționarul scrupulos care furase pentru prima dată în viața lui o mie

de franci de la patroni, ceruse tocmai atunci ceva de scris, îşi aşezase lornionul pe sugativă şi se arătase interesat de urmele de cerneală?

— Aţi plecat la vânătoare, domnule Maigret?

Maigret oftă, plăti taxiul şi urcă greoi scara de la Poliţia Judiciară. Francois, bătrânul aprod, nu-i lăsă timp să intre în birou.

— Sunteţi aşteptat, domnule comisar...

Aruncă o privire spre uşa capitonată a şefului.

Maigret înţelese.

Lampa cu abajur verde era aprinsă pe birou, dar perdelele nu fuseseră trase; ferestrele erau larg deschise spre cheiuri şi în cameră intră în valuri o răcoare umedă.

Directorul Poliţiei Judiciare ridică ochii. Lucas se afla în picioare lângă el; îşi ferea privirea şi arăta ca un câine bătut.

— Ai avut dreptate, Maigret. Numitul Picpus a ucis o într adevăr pe ghicitoare...

Comisarul se încruntă, pentru că nu înţelegea sensul acestei introduceri.

— Din păcate, abia peste câteva zile îl vom putea interoga pe martorul principal.

De ce simţi Maigret o neliniştе bruscă? îl ştia pe Octave Le Cloaguen doar de câteva ore. Şi nici nu putea să spună că l cunoaşte! Gravitatea şefului...

Jena lui Lucas... Maigret presimţi o nenorocire.

Bătrânul să fi...?

Lucas murmură:

— E vina mea...

Mai vorbeau mult în dodii?

— Îl interogasem mai bine de o oră...

Uf! Aşadar, nu era vorba despre fostul medic de marină, ci despre Mascouvin, pe care Lucas trebuia să-l interogheze.

— Am vrut să-l duc pe strada Piramidelor.

Pentru orice eventualitate... Credeam că, punându-l în prezența faimoasei sale contese, voi putea să obțin ceva de la el. Până atunci, fusese destul de calm... Am vrut să iau un taxi. Nu era nici unul pe chei. Ne am îndreptat spre Pont-Neuf. Era multă lume, pentru că tocmai se închisese la Belle Jardinière şi sute de vânzători şi funcționari...

— Şi?

— Totul s-a întâmplat atât de repede, încât n am avut timp să intervin. A sărit brusc peste parapet...

Maigret îşi umplu pipa fără să spună nimic.

— N-a avut noroc. Înainte de a cădea în apă, s-a lovit de piciorul podului.

Scenă uşor de imaginat în amurg: sute, mii de persoane aplecate peste parapet, îngrămădite pe cheiuri, ceva care plutea, o pălărie cenuşie, o masă întunecată care ieşea la suprafață din când în când, un trecător care îşi scotea haina şi plonjă în apă...

— Tocmai atunci trecea un remorcher şi...

Mulțimea urmărea scena cu sufletul la gură.

Remorcherul manevra, elicea se rotea în apă în care străluiau reflexele roşiatice ale soarelui, salvatorului i se întindea o cange şi, în sfârşit, Mascouvin, inert, era ridicat pe puntea din tablă neagră a ambarcațiunii.

— N-a murit, dar e în stare gravă. S-a lovit cu capul de piatră. A fost transportat la *Hotel-Dieu* şi marele chirurg Chesnard se ocupă...

Maigret aprinse un chibrit şi trase din pipă.

— Ce părere ai? întrebă şeful. Nu ți se pare că asta schimbă totul?

— Ce schimbă? mormăi Maigret.

Parcă poți să ştii la începutul unei anchete?

Domnişoara Jeanne... Ea una murise, ăsta era lucrul cel mai sigur în toată povestea aceea. Ucisă cu două lovituri de

cuțit în spate, pe când şedea liniştită, cu coatele pe gheridonul ei Louis XV. Înseamnă că nu se temea...

Le Cloaguen în bucătărie... Mascouvin şi contesa lui...

— Unde e femeia? întrebă Maigret trăgând din pipă.

— Care femeie?

— Cea de la Morsang. Cum îi zice? Patroana de la *Beau Pigeon*...

— Trebuia să plece cu trenul.

— Apropo, îl cunoştea pe Mascouvin?

— Nu m am gândit s o întreb, răspunse Lucas plouat. Era grăbită. Se pare că hanul e plin...

— Şi peştii? murmură comisarul, dovadă că el se gândea la toate.

Şeful zâmbi.

Cineva ar fi putut crede că Maigret avea intenția să-i ducă acasă soției pentru cină.

Capitolul 3
Tânăra cu pălărie roşie

Cam din sfert în sfert de oră, Maigret, gemând şi răsuflând din greu, făcea un efort de ai fi zis că vrea să mute munții din loc, dar numai ca să se întoarcă de pe o parte pe alta în aşternutul jilav, apoi se cufunda din nou într-un somn bântuit de siluete de coşmar. De fiecare dată, doamna Maigret se trezea şi, neputând să adoarmă imediat la loc, se uita la storul pe care briza îl umflă ca un balon.

Noaptea era de o puritate de cristal. Auzeai sau aveai impresia că auzi de pe bulevardul Richard-Lenoir trenulețul din Hale.

O fereastră era deschisă şi în Piaţa Vosges, nr. 21, dar în dormitor nu era nimeni: nimeni în patul aranjat totuşi de portăreasă.

Într o încăpere de la *Hotel-Dieu*, o infirmieră cu profil cabalin tricota la căpătâiul lui Joseph Mascouvin, a cărui faţă dispărea sub pansamente.

Nimeni nu o păzea pe domnişoara Jeanne, închisă într-un sertar frigorific la Institutul Medico-Legal.

Pe bulevardul Batignolles, foarte aproape de luminile Pieţei Clichy, inspectorul Janvier se ridica din când în când de pe bancă, făcea câţiva paşi pe sub crengile copacilor şi se uita la luna care se ivea între două ziduri pline de reclame, apoi la ferestrele întunecate de la nr. 17.

La început, prostituatele se apropiaseră în umbră - lucru ciudat, în seara aceea, în cartier, toate erau enorme -, dar înţeleseseră repede, iar acum se plimbau la distanţă, se răreau; barurile se închideau unul după altul, în timp ce o răcoare bruscă anunţa, cu mult înainte de prima geană de lumină, că ziua nu era departe.

Pe strada Piramidelor, în saloanele contesei, ultimii jucători plecară abia la cinci dimineaţa, după ce mâncaseră sandvişuri.

Ziarele ieşeau de sub tipar. Metroul îşi deschidea porţile de fier, gazul se aprindea sub filtrele mari de cafea şi tejghelele se umpleau de cornuri calde.

Pe bulevardul Batignolles, Torrence, încă buimăcit de somn, îşi căuta cu privirea colegul pe care venise să-l schimbe.

— Nimic?

Nimic.

Maigret, în cămaşă, lua micul dejun. Străzile, învăluite într-o ceaţă luminoasă, se trezeau la viaţă.

Tânăra cu pălărie roşie, după ce făcu ordine în locuinţa ei cu două camere şi o bucătărie din Place des Ternes, co-

borî, se îndreptă spre metrou şi cumpără în trecere ziarul pe care obişnuia să-l citească.

În loc să se îndrepte spre agenția de turism de pe bulevardul Madeleine, unde lucra, merse până la Chatelet şi, foarte agitată, cu buzele tremurând, ca şi cum ar fi rostit litanii, se îndreptă spre clădirea întunecată a Palatului de Justiție.

În biroul său, Maigret îşi curăța conştiincios cele două pipe, în picioare în fața ferestrei.

— Vă caută o tânără. N-a spus cum o cheamă.

Zice că e ceva urgent.

Şi aşa a reînceput drama în dimineața zilei de sâmbătă. Tânăra purta un taior bleumarin şi o pălărie roşie. De obicei, ar fi trebuit să fie numai zâmbet, cu gropițe în obraji şi în bărbie, dar acum era tulburată din cauza emoției.

— Unde e, domnule comisar? A murit? E fratele meu, mai exact, fratele meu vitreg...

Era vorba despre Mascouvin, a cărui fotografie apărea pe prima pagină a ziarului, alături de cea a lui Maigret, aceeaşi fotografie a comisarului pe care ziarele o publicau invariabil, la fiecare nou caz, de mai bine de cincisprezece ani.

— Alo! *Hotel-Dieu*?

Nu, Mascouvin nu murise. Dintr-un moment în altul, trebuia să sosească profesorul care urma să-l examineze din nou. Rănitul nu se trezise din comă şi orice vizită era interzisă.

— Vorbiți mi despre fratele dumneavoastră vitreg, domnişoară. Domnişoara...?

— Berthe. Berthe Janiveau. Toată lumea îmi spune domnişoara Berthe. Sunt stenodactilografă la o agenție de voiaj. Tata era dulgher într-un sat din Oise. M-am născut când părinții mei erau foarte în vârstă. Pierzând speranța

de a mai avea copii, adoptaseră unul de la leagăn, Joseph Mascouvin...

Lângă aşa o tinerică, Maigret părea un bunic indulgent.

— Aţi vrea să mă însoţiţi la domiciliul fratelui dumneavoastră, în Piaţa Vosges?

O duse cu taxiul şi ea vorbi tot timpul, fără să fie nevoie să-i pună întrebări. Jos, sub bolta de la intrare, câteva vecine se adunaseră în jurul portăresei, care avea un ziar în mina.

— Un bărbat atât de serios, de liniştit, de amabil cu toată lumea!...

La primul etaj stătea un fost ministru, iar la doi, proprietarul imobilului. Abia la trei se simţea prezenţa mai multor familii înghesuite, oameni modeşti, ale căror apartamente se înşirau de o parte şi de alta a unui culoar lung, unde soarele pătrundea printr-un lanternou.

— De ce ar fi vrut să se sinucidă? N-a trăit nici o dramă în viaţa lui.

Până atunci, Joseph Mascouvin nu fusese pentru Maigret decât o fiinţă bizară şi puţin neliniştitoare. Dar domnişoara Berthe vorbea. Locuinţa „vorbea" şi ea: un dormitor ordonat cu meticulozitate, cărţi serioase, austere, într-o bibliotecă, un fonograf cumpărat recent, toaletă şi o bucătărie minusculă.

— Ştiţi, domnule comisar, nu s-a simţit niciodată un om ca toţi oamenii... Copiii din sat îi spuneau „micuţul de la leagăn". La şcoală era cel mai bun elev. Acasă se mândrea să muncească mai mult decât ceilalţi. Îi era întotdeauna teamă să nu stânjenească, să nu fie în plus. I se părea că era tolerat din milă... Părinţii mei au trebuit să-i ceară să-şi continue studiile. Apoi au murit.

Contrar oricărei aşteptări, n au lăsat aproape nimic, iar, cum eu eram prea mică să pot munci, Joseph Mascouvin a avut grijă de mine timp de câţiva ani.

— De ce nu locuiți împreună?

Ea roşi.

— N-a vrut el. Nu suntem chiar frate şi soră, nu-i aşa?

— Spuneți mi, domnişoară... Fratele dumneavoastră nu era puțin îndrăgostit de dumneavoastră?

— Cred că da... Dar nu mi a spus o niciodată.

N-ar fi îndrăznit.

— Are prieteni, prietene?

— Nu ştiu să aibă. Uneori, ieşeam împreună duminică.

— Nu v-a dus niciodată la Morsang?

Ea încercă să-şi amintească.

— Unde vine asta?

— Pe malul Senei, mai sus de Corbeil...

— Nu. De cele mai multe ori, mergeam pe malul Marnei, la Joinville. De câteva luni, Joseph făcuse o pasiune pentru bridge.

— V-a vorbit despre contesă?

— Care contesă?

Maigret scotoci îndelung, cu toată delicatețea posibilă, dar zadarnic. Locuința nu aducea nimic nou. În birou găsi câteva carnete în care Mascouvin, maniac, îşi ținea cu minuțiozitate socotelile. Cărți despre bridge. Analiza unor partide complicate.

Domnişoara Berthe îi arătă, pe perete, o fotografie cu părinții săi în fața casei şi cu ea, copil încă, stând pe vine la picioarele lor.

— Credeți că fratele dumneavoastră ar fi fost în stare să fure?

— El? Să fure? Scrupulos cum e?

Tânăra râse nervos.

— Se vede că nu-l cunoaşteți. Îmi amintesc că o săptămână întreagă a fost aproape bolnav de îngrijorare pentru că nu-i ieşeau câteva centime în socotelile lui...

— Domnişoară, vă sfătuiesc să vă duceți la serviciu. Ne va fi uşor să vă contactăm telefonic la agenție când vom afla ceva nou.

— Îmi promiteți, nu-i aşa, domnule comisar?

Chiar dacă nu pot vorbi cu el... Doar să-l văd, să mă conving cu ochii mei că trăieşte...

Maigret închise la loc fereastra, aruncă o ultimă privire în cameră, încuie şi puse cheia în buzunar. Apoi avu o scurtă discuție cu portăreasa. Nu, Mascouvin nu primea corespondență; doar din când în când, sâmbăta, o scrisoare de la sora lui vitregă, când trebuiau să iasă împreună duminică. Da, portăreasa remarcase că în ultimul timp era preocupat.

— Un om atât de amabil, domnule comisar!

Uitați! Nu trecea niciodată prin curte fără să salute copiii şi, la fiecare sfârşit de lună, le aducea bomboane.

Maigret se îndreptă pe jos spre Piața Republicii.

Cafe des Sports era aproape goală. Nestor, chelnerul, ştergea mesele din imitație de marmură.

— Domnul Mascouvin? Dac ați şti ce şoc am avut dimineață când am deschis ziarul! Uitați, aici e locul lui!

Lângă tejghea era un joc mecanic. La celălalt capăt al sălii se afla un biliard rusesc, lângă care Mascouvin se aşeza în fiecare zi la aceeaşi oră.

— Nu, nu l-am văzut niciodată stând de vorbă cu cineva. Îşi bea încet aperitivul, mereu acelaşi.

Citea ziarul. Mă chema şi îmi dădea de fiecare dată douăzeci şi cinci de centime bacşiş. Puteai să ți potriveşti ceasul după el.

— Scria des aici?

— Cred că a fost prima dată...

Din păcate, Nestor nu putea să spună dacă, în seara aceea, Mascouvin a scris sau doar s-a uitat îndelung la

hârtia din fața lui. Chelnerul nu şi amintea nici de persoanele care folosiseră înaintea lui mapa de scris.

— După amiaza e puhoi de lume!

Maigret oftă, îşi şterse transpirația, urcă pe platforma unui autobuz şi visă molatic la nisipul fin şi la melodia monotonă a valurilor cu creastă albă.

— Vă caută altă tânără. Hotărât lucru, e ziua lor!

O fată de un cu totul alt gen decât domnişoara Berthe. Optsprezece ani, grasă, cu pieptul mare, tenul trandafiriu şi ochi bulbucați. Aveai impresia că tocmai a terminat de muls vacile şi miroase a lapte.

Adevărul nu era departe: lucra la un lăptar de pe strada Caulaincourt. Era atât de emoționată, încât îi venea să plângă.

— Domnul Jules mi a spus...

— O clipă... Cine e domnul Jules?

— Patronul meu. Mi a spus că trebuie neapărat să vin la dumneavoastră.

Se familiariza cu atmosfera biroului, cu silueta greoaie a comisarului care îşi fuma pipa cu un aer blajin.

— Ia spune...

— Nu-i ştiu numele, jur! I-am remarcat în primul rând maşina, un cabriolet frumos, verde.

— Dar tânărul? Cum arată tânărul?

Fata roşi. O chema Emma şi venise la Paris doar de câteva luni. Ea ducea dimineața laptele aproape la toată strada Caulaincourt. După a-miaza servea în magazin.

— Nu ştiu dacă e burlac. Poate că e căsătorit...

În orice caz, era clar că e îndrăgostită de bărbatul cu maşină verde.

— E înalt, brunet, foarte bine îmbrăcat şi poartă întotdeauna pălării deschise la culoare. Odată, avea lornietă...

— Oprea maşina mai jos de numărul 67?

— De unde ştiţi? Venea cam o dată pe săptămâna, rar de două ori. Vedeam că intră la 67 bis şi bănuiam că se întâlnea cu o femeie.

— De ce?

— Pentru că era îmbrăcat ca şi cum s-ar fi dus la o întâlnire cu o femeie! Nu ştiu cum să vă explic... Mirosea foarte plăcut...

— Ai trecut foarte aproape de el?

Biata Emma! Ţi o puteai imagina foarte bine, pe la patru şi jumătate, pândind maşina verde şi repezindu-se afară sub un pretext oarecare, făcând în aşa fel ca să poată trece foarte aproape de bărbatul pe care îl admira!

— A venit şi ieri?

Emma, gata să izbucnească în plâns, dădu din cap în semn că da.

— La ce oră?

— Nu ştiu, în jur de cinci. N-a stat mult. Cu siguranţă că nu el a ucis o...

I-auzi! Maigret o chestionă cu răbdare, fără s o contrazică. Ceea ce povestea fata cea grasă era mai interesant decât îşi închipuia dânsa, pentru că descrierea ei corespundea unui tip de bărbat pe care nu e de mirare să-l găseşti amestecat într-o astfel de poveste.

Prea bine îmbrăcat, după cum spunea chiar Emma. Haine prea deschise la culoare, care întotdeauna păreau noi. Un inel cu briliant pe deget.

Remarcase că avea şi doi dinţi de aur.

Un obişnuit al curselor. Maigret va trebui să ia informaţii de la Brigada Mondenă şi de la Brigada Jocuri de Noroc. Dacă ar descoperi, printre obişnuiţii salonului de bridge al contesei, un personaj cu aceste semnalmente?

— Îţi mulţumesc, domnişoară. Domnul Jules a făcut foarte bine că te a trimis la mine.

— E nevinovat, nu-i aşa? Nu pot să cred că un om ca el...

Dar nu mărturisea - ce i drept, nici nu avea vreo legătură cu ancheta - că, de câteva săptămâni, de fiecare dată când maşina verde staționa pe strada Caulaincourt, arunca, trecând pe lângă ea, o floare pe scaun!

— N-ai mai remarcat pe nimeni altcineva intrând pe la cinci la 67 bis?

— O doamnă...

— Cum arăta?

Descrierea corespundea destul de mult cu semnalmentele patroanei de la *Beau Pigeon*, dar Emma nu putea să precizeze dacă această femeie intrase în casă înainte sau după ce plecase bărbatul cu maşină verde.

Tot vorbind, Maigret scria pe o hârtie câteva ordine. Să fie căutate toate cabrioletele verzi. Să fie căutat în lumea curselor un bărbat tânăr şi brunet... etc.

— Alo! *Hotel-Dieu*!

Mascouvin nu murise. La capătul celălalt al firului era chiar profesorul. Se părea că rănitul avea cam douăzeci la sută şanse să scape.

Nu putea fi interogat mai devreme de o săptămâna, dacă totul mergea bine.

— Alo! Domnişoară Berthe? Probabil că fratele dumneavoastră va supraviețui. Nu, încă nu-l puteți vizita. O să vă țin la curent...

O plajă imensă, infinitul unei mări lucii. Era cald, şi Maigret oftă. Era momentul cel mai greu, cel mai înşelător al unei anchete. Începeau să se contureze personaje, se formau grupuri...

Oare bietul bătrân de pe bulevardul Batignolles fusese închis în camera lui? Răspunsul veni în mod surprinzător. La telefon era inspectorul Torrence.

— Şefu'? Vă sun dintr-un băruleț de pe chei. Omul nostru a ieşit din casă pe la nouă. Poftim? A, da!... Exact, cu pardesiul cel gros pe el. Nu, nu s-a uitat la mine. Nu se uita la nimic. Mergea drept înainte, încetişor, ca un bolnav care îşi făcea plimbarea prescrisă de medic. Din când în când, se oprea în faţa unei vitrine. Ezită la traversarea străzilor, ca şi cum i ar fi fost teamă de maşini. N-a întors capul nici măcar o singură dată. Acum stă în picioare lângă un pescar. Îi văd de aici de unde sunt. Ce spuneți?... Nu, n a vorbit cu nimeni. Cum?... Nu aud prea bine... Ziarul?... N-a cumpărat nici un ziar. Bine. Dacă vreți... Am înțeles, îl urmăresc în continuare. Am avut norocul să descopăr un vinişor pe cinste...

Pe o scară îngustă de serviciu, Maigret, grav şi greoi, urcă în laborator, la mansarda Palatului de Justiție. Dădu mâna cu unii şi cu alții şi se aplecă peste experții care lucrau.

— Ce ați descoperit, copii?

Nimic interesant. Scrisul de pe sugativă ar fi putut fi al unui bărbat, dar şi al unei femei, iar sugativa nu reținuse amprente digitale. Mapa de scris era plină de amprente. Pentru orice eventualitate, se făcuseră verificări cu fişele recidiviştilor, dar fără rezultat.

Doctorul Paul, într-o dispoziție excelentă, veni să-l salute în trecere.

— Ei, dragă Maigret! în legătură cu flăcăul care a dat cele două lovituri de cuțit... Prima a trecut la câțiva milimetri de inimă. A doua însă a atins în plin ventriculul stâng... Să ți spun ceva. E imposibil că asasinul, din poziția din care lovea, să nu fi fost stropit de sângele care a țâşnit cu putere.

Când fusese găsit în bucătărie, Octave Le Cloaguen nu avea sânge pe haine, iar acestea nu fuseseră spălate.

Janvier, care dormise doar câteva ore, se întorsese la birou.

— Ia poza asta (era fotografia lui Mascouvin) şi arat o peste tot pe strada Caulaincourt.

Trebuia încercat orice. Nu avea dreptul să neglijeze nici o şansă.

— Auzi, doctore... O femeie ar fi putut să dea cele două lovituri?

— Cu condiția să fie viguroasă. Ştii că, în unele momente, femeile, din cauza nervilor, devin mai puternice decât bărbații...

Asta nu simplifica deloc lucrurile, dimpotrivă!

Lucas se duse să-i facă o vizită contesei, pe strada Piramidelor. Se văzu nevoit să aştepte mult timp, deoarece femeia dormea. Îl primi într-un neglijeu vaporos. Doamnă mare, contesa! Lornion!

Şi se încăpățâna să-i spună lui Lucas:

— Domnule agent...

Bineînțeles că Mascouvin îi datora mici sume.

Opt sute de franci? Posibil. Acolo nu se ținea cont de astfel de bagatele. Nici vorbă! Nu l-a presat niciodată să-i dea banii. Bietul băiat! Un mic funcționar rătăcit într-un club frecventat doar de lume bună, un colonel în retragere, soția unui important fabricant de ciocolată, împuternicitul unei bănci... Două saloane mari, mobilate cu destul gust. În unul dintre ele se afla un bar şi, în spate, oficiul unde se făceau sandvişurile pentru jucătorii care stăteau până târziu.

— Întreab-o, îi spuse Maigret la telefon, dacă nu cumva cunoaşte un tip care...

I-l descrisese pe omul cu maşina verde. Contesa nu cunoştea pe nimeni care să aducă cu el.

— Alo, Lucas!... Întreabă prin jur. Poate că cineva a zărit maşina verde... Vânzătorii din magazine şi slujnicele au obiceiul să remarce maşinile care ies din comun.

Autocare pline cu străini cutreierau Parisul, în timp ce ghizii răcneau în microfoane. Termometrul arăta 35 de grade la umbră şi piscinele erau înţesate de lume.

— Spune să mi aducă o bere... A, nu, două! îi ceru Maigret aprodului.

Spre prânz, Lucas se întoarse la Poliţia Judiciară.

— Nimic în privinţa maşinii verzi... Pentru orice eventualitate, am copiat lista celor care frecventează în mod obişnuit clubul. Fiindcă e un club de bridge declarat după cum cere legea. Deloc amuzant, de altfel! Saloanele vor să fie somptuoase, dar partidele, după registrele ţinute la zi, nu sunt cine ştie ce. Unii joacă pe centime şi nimeni nu mizează prea mult... Nişte izolaţi, inşi fără familie, fără relaţii sau nefericiţi în căsnicie care vor să scape de atmosfera conjugală şi vin să-şi petreacă seară sau o parte din noapte... Contesa le inspiră respect tuturor. Îşi dau aere de oameni de lume, dar oftează din toţi rărunchii când e vorba de achitarea unei diferenţe de treizeci şi ceva de franci.

— Le Cloaguen n a pus niciodată piciorul în acest club?

— Nu apare pe listă.

— Dar soţia lui? Fata?

— M-am gândit. Nu sunt cunoscute acolo.

— Şi domnişoara Jeanne?

— Aici e aici... Când i am arătat fotografia, contesa a avut o reacţie ciudată. S-a uitat la ea mult, exagerat de mult, apoi a întrebat cu o voce prea naturală: „Cine e?”

Chelnerul de la braseria Dauphine, care cunoştea birourile de la Poliţia Judiciară cum cunoştea mesele din localul său, aşează două pahare cu bere pe birou. Maigret bău unul pe nerăsuflate şi îl luă în mâna pe celălalt. Apoi, surprinse privirea lui Lucas şi murmură:

— Scuză mă, bătrâne!

Îi era prea sete. Să i fie de bine lui Lucas, el avusese ocazia să bea ceva rece pe drum!

— Mă întreb...

Venise şi ceasul amiezii. Sute de mii de parizieni urmau să profite de weekend şi să plece la mare sau la țară.

— Alo!... Centrala? Fă mi legătura cu soția mea.

Al doilea pahar era aproape gol. Cele două pipe de pe birou erau calde.

— Madam Maigret? Cum? Nu, nu vreau să te anunț că nu vin la masă. Dimpotrivă... Voi ajunge, să zicem, peste o oră. Până atunci, pregăteşte valiza galbenă. Da, cea galbenă. Vom petrece weekendul pe malul apei. Cum?... La Morsang. Da. Pe curând...

— Eu ce fac? întrebă Lucas, care ştia foarte bine că nu şi va petrece duminica la țară.

Maigret luă un creion şi scrise ce trebuia să facă fiecare. Strada Caulaincourt... Maşina verde...

Chestionarea tuturor comercianților, cafenelele...

Bulevardul Batignolles... Era posibil ca toate astea să nu dea nici un rezultat, dar Le Cloaguen nu trebuia slăbit nici o clipă. De ce să nu pună sub observație şi imobilul din Piața Vosges? Da... Un om lângă fântână, pentru cazul în care unii ar fi avut chef să viziteze locuința tristului Mascouvin.

Uitase ceva? Să dea ordine centralistului. Să fie înregistrate toate convorbirile telefonice ale contesei şi cele ale familiei Cloaguen. Nu se ştia niciodată.

Iar brigăzile Mondenă şi Jocuri de Noroc urmau să se ocupe de bărbatul cu dinți de aur, să verifice chiar de a doua zi la hipodromuri...

— Pe luni, bătrâne...

— Distracție plăcută, şefule.

Maigret îşi puse pălăria pe cap, apoi îşi mai aminti ceva.

— Auzi, mai e şi o anume domnişoară Berthe...

Poate e o prostie, dar asta e... Luni va trebui să ştiu tot ce a făcut între timp.

— Frumuşică, şefule?

— Frumuşică foc. Şi sentimentală!

Apoi Maigret, dând mâna cu toţi, coborî în sfârşit scara plină de praf de la Poliţia Judiciară.

Capitolul 4
Ştiucile domnului Blaise

Există zile care, nu se ştie de ce, rezumă un anotimp, o perioadă a vieţii, o gamă întreagă de senzaţii. Noaptea de sâmbătă spre duminică şi ziua de duminică petrecute la Morsang au constituit pentru Maigret chintesenţa verii, a unei vieţi fără griji pe malul apei, a bucuriei simple şi blajine.

Lămpile aprinse la sfârşitul cinei sub crengile copacilor, frunzişul care devenise de un verde închis superb, ca al vechilor tapiserii, aburul albicios ce urca de pe suprafaţa mişcătoare a Senei, râsete la mesele mici şi voci visătoare de îndrăgostiţi...

Soţii Maigret se culcaseră, când cineva adusese un fonograf pe terasă şi mult timp auziseră muzica lină şi nepretenţioasă, precum şi scârţâitul pietrişului sub paşii dansatorilor.

Oare comisarul chiar dormise în noaptea aceea?

Anexa hanului *Beau Pigeon*, unde se aflau camerele, cu scara exterioară din metal şi balconul care se întindea de a lungul primului etaj, semăna cu un vapor. Camerele erau mici ca nişte cabine, date cu var: un pat de fier, o toaletă, un dulap de lemn alb cu o perdea de creton... În noaptea aceea de august, toată lumea dormea cu uşile şi ferestrele deschise.

— Ai loc? întrebă şoptit doamna Maigret, lipindu-se de perete.

Ce loc?! Patul era mult prea mic pentru două persoane. Maigret abia aţipi puţin şi, prin somn, auzi deja un zgomot. Mai întâi un zgomot de vâsle pe la ora trei: o bărcuţă desprinsă de la mal. Ştia că era Isidore, omul bun la toate din acel han, care se ducea să scoată plasele.

Mai târziu, auzi plânsul unui copilaş. Erau multe perechi tinere, doi dentişti, un inspector de asigurări, vânzătoare de la casele de modă. Toţi erau veseli şi se purtau cu simplitate.

— Unde eşti, Maigret?

Şi, în semiîntuneric, doamna Maigret îşi zări soţul, cu bretelele lăsate peste pantaloni, cu coatele sprijinite pe pervaz, fumându-şi pipa.

— Mâine o să vrei iar să ţi faci siesta!

Frânturi de gânduri... Domnişoara Jeanne venea deseori la *Beau Pigeon*. Şi ea dansa... Clienţii nu ştiau cu ce se ocupă şi, printre altele, făcea canotaj cu soţia dentistului, doamna Rialand...

Un tren ce trecea de cealaltă parte a Senei, o luntre care se întorcea fără zgomot la mal, silueta lui Isidore, lungă, slabă, cu jambiere de piele, haină de vânătoare, mustăţi pe oală... Ducea la bucătărie, unde trebuie să aprindă lampa, o sumedenie de murgoi şi de babuşte.

Ici şi colo, oamenii se trezeau. Un pescar ieşea dintr-o cameră de la parter, îşi umplea prima pipă şi se ducea să-şi ia sculele din hangar...

Altul... Dădeau mâna... Isidore scotea ceva, un pachet destul de lung, din compartimentul ambarcațiunii sale, urca în alta proaspăt vopsită într-un verde crud şi strecura pachetul în compartimentul de la bord...

Intuiai că toate acele gesturi erau aproape rituale, că fiecare duminică frumoasă aducea cu sine aceiaşi pescari, aceleaşi cupluri, aceleaşi plecări la prima geană de lumină.

Isidore ştergea acum rouă de pe barcă. Se ducea să aducă undițe, pe care le aranja cu grijă, iar în bucătărie, de unde venea un miros plăcut de cafea, trebăluia o slujnică nepieptănată, cu şorțul peste cămaşa de noapte.

Ia uite! Domnul Blaise dormise în camera vecină cu cea a lui Maigret. Ieşi, salută discret şi coborî scara de fier. Era unul dintre clienții cei mai fideli ai hanului, după spusele doamnei Roy. Un bărbat calm şi blând, trecut de prima tinerețe, extrem de îngrijit.

La bucătărie i se pregătea coşul cu de ale gurii: o jumătate de pui, o jumătate de sticlă de vin de Bourgogne, brânza, fructe, o sticlă cu apă minerală. Isidore îl însoți până la barca lui, înzestrată cu un motor care pornea trăgând de o sfoară.

Văzduhul se lumină. Pe neştiute, alți pescari, veniți probabil din satul de vizavi, îşi ocupaseră locurile între copacii de pe malul râului. Motorul era pornit. Aşezat singur în partea din spate, cu o țigară între buze, domnul Blaise o porni spre amonte şi desfăşură o linie pentru ştiucă, terminată cu un peşte artificial cu cârlig, pe care o lăsă să atârne în urma bărcii.

— Cum ați dormit?

— Dar dumneavoastră?

Hanul prindea viață. Oamenii umblau de acolo-colo, în pijama, în halat de casă, iar cele două slujnice, acum îmbrăcate, intrau în camere aducând tăvile cu micul dejun.

— Eşti aici, Maigret? Ce faci?

Nimic. Domnişoara Jeanne... E ciudat că doamna Roy venise să-i aducă peşte la câteva clipe după asasinat. Dar oare lucrul cel mai ciudat nu era prezența în bucătărie, în spatele unei uşi a cărei cheie nu a putut fi găsită, a bătrânului Le Cloaguen, care pretindea că nu ştia nimic?

Câțiva copii luau micul dejun la măsuțele dintre copaci. Cupluri îmbrăcate sumar transportau canoe din lemn lăcuit şi un tânăr ce purta ochelari cu lentile groase ridica pânza unei mici ambarcațiuni vopsite într-un albastru intens.

— Nu pescuieşti?

Nu. Maigret nu făcea nimic. Era trecut de nouă când se hotărî să se bărbierească şi să-şi facă toaleta. Mânca un cârnat şi bău un clondir cu vin alb. Sena, cât vedeai cu ochii, era plină de bărci, caiace, veliere de mici dimensiuni, iar din cincizeci în cincizeci de metri stăteau pescari nemişcați.

Orele se scurgeau la fel de molcom ca apa fluviului. Se pregăteau deja tacâmurile pentru masă de prânz şi de la Paris soseau maşini, umplând curtea hanului. Doamna Maigret, care nu putea niciodată să stea fără să facă nimic, îşi adusese ceva de brodat. Din principiu, pentru că era la țară, se aşezase pe iarbă, deşi în jurul ei erau destule scaune.

Canoele se întorceau una după alta, la fel şi câțiva pescari, dar alții, mai împătimiți, ca domnul Blaise, îşi luaseră mâncare la ei.

Domnul Blaise probabil că urcase foarte mult în amonte, spre Seine-Port, pentru că barca lui nu fusese zărită toată dimineața. Este adevărat că malul opus, începând de la cotul fluviului, era năpădit pe o porțiune întinsă de stuf,

care dădea impresia unui peisaj exotic, a unui fel de junglă acvatică, unde îndrăgostiții se rătăceau bucuroşi cu barca.

Isidore se ocupase de toate: trăsese vinul, se dusese cu maşina la Corbeil după carne şi reparase o barcă ce lua apă.

Ora trei. Doamna Maigret se uita din când în când, protectoare, la soțul ei, care ațipise într-un fotoliu, şi mai-mai că le ar fi cerut celor din jur să nu facă gălăgie.

Dar comisarul nu dormea chiar atât de profund, deoarece auzi soneria telefonului. Se uită la ceas, se ridică şi porni spre casă exact în momentul în care o slujnică ieşea în prag să anunțe:

— Domnul Maigret la telefon.

Era Lucas. Maigret îi ceruse să supravegheze imobilul de pe bulevardul Batignolles şi să-l sune în jurul orei trei.

— Alo, şefu'...

Brigadierul avea ceva jalnic în glas.

— Am pățit ceva neplăcut, şi totuşi vă jur că îmi luasem măsuri de precauție. Dimineață, am remarcat că la o fereastră se mişcau perdelele.

Dar nu puteam fi recunoscut, pentru că mă deghizasem în cerşetor şi...

— Prostănacule!

— Poftim? Ce spuneți?

Toți cei de la Poliția Judiciară ştiau că Maigret avea oroare de deghizări. Dar cum l-ai fi putut împiedica pe Lucas, căruia îi făcea mare plăcere să joace un rol?

— Pe scurt, şefule, pe la unsprezece...

— Cine a ieşit?

— Nevastă sa. Nici măcar nu s-a uitat în jur.

S-a îndreptat spre Piața Clichy şi a luat metroul.

Am urmărit o şi vă jur...

— Unde ai scăpat-o?

— De unde ştiţi? A coborât la staţia Saint-Jacques. Vă puteţi imagina... Un bulevard complet pustiu, iar în faţa ieşirii din metrou un singur taxi. A urcat în el cât se poate de natural şi maşina a plecat. Am căutat zadarnic un taxi timp de zece minute.

— La naiba!

— Îmi notasem numărul. Ei bine, şefule, era un număr fals, pentru că nu există în registrul numerelor! M-am întors pe bulevardul Batignolles, după ce mi am schimbat costumul...

— Cel puţin acum eşti costumat în Lucas?

— Da... Portăreasa mi a spus că doamna Le Cloaguen nu s-a întors. Bătrânul e probabil încuiat în camera lui, pentru că n a ieşit din casă. Nici domnişoara...

Un Paris pustiu, cu bulevarde şi străzi care păreau mai largi, mai luminoase. Alesese bulevardul Saint-Jacques, unul dintre cele mai depărtate de centrul Parisului...

Maigret devenise grav.

— Bine..., mormăi el.

— Ce fac?

— Aştepţi... Sună mă când se întoarce. Apropo...

Uită te bine la pantofii ei. Aş vrea să ştiu dacă sunt plini de praf.

— Am înţeles, şefule.

Nu era adevărat. Lucas nu înţelesese nimic.

Ideea care îi trecuse prin minte lui Maigret era foarte vagă.

Ieşi din cabină şi se plimbă un moment prin han; îi zâmbi doamnei Roy, care îi zâmbise prima.

Dar zâmbetul ei era mai curând melancolic.

— Când mă gândesc la biata femeie, domnule comisar...

— Cunoştea mai bine pe vreunul dintre clienţii hanului?

— Nu. Nu mi dau seama... Era o persoană destul de ştearsă. Uitaţi, masa ei era asta. Mi se umezesc ochii de fiecare dată când mă uit spre ea.

Adora copiii. De aceea, stătea mult timp cu doamna Rialand, soţia dentistului, care are doi, Monique şi Jean-Claude...

Maigret ieşi în prag. Nu avea deloc faţa lui destinsă dintr-o zi frumoasă de duminică. Îl intriga un detaliu. Povestea cu acel singur taxi din staţia Saint-Jacques. Pentru că fusese o lovitură de maestru! Cel care îi jucase festa lui Lucas nu era nici copil, nici amator!

Oare subţirică şi energică doamnă Le Cloaguen dispăruse pentru totdeauna? Comisarul era convins că nu. Atunci de ce simţise nevoia să scape de supraveghere timp de câteva ore? Ca să se întâlnească cu cineva? Ca să pună la loc sigur nişte documente? Ca să...

Ia uite! Comisarul recunoscu în depărtare un huruit insistent. Motorul bărcii domnului Blaise.

Curând, în pulberea aurie a soarelui, se zări partea din faţă a bărcii, foarte ridicată şi silueta nepăsătoare a pescarului, care făcu o curbă elegantă cu ambarcaţiunea lui înainte de a se apropia de ponton şi de a opri motorul.

Două trei persoane se apropiară, ca la sosirea oricărui pescar. Isidore se grăbi să-l întrebe:

— Aţi prins ceva, domnule Blaise?

Iar acesta, aproape indiferent, ca un om obişnuit cu aşa ceva, răspunse:

— Două ştiuci frumuşele...

Deschise capacul compartimentului. Într-un ştergar, se zăreau cele două ştiuci învelite în iarbă, ca să se păstreze proaspete.

Domnul Blaise întâlni privirea lui Maigret şi, la fel că dimineaţă, îi adresă un salut discret.

Când stai în acelaşi han, la ţară...

Coborî din barcă şi se îndreptă agale spre camera lui. Maigret avusese grijă să se uite la pantofii lui, care nu aveau nici o urmă de praf.

Isidore aranjă deja la locul lor ustensilele de pescuit. Îşi ridică privirea, pentru că Maigret, ca un parizian naiv, întrebă:

— Le a prins cu năvodul?

— Nu cred. Pusesem momeală vie în barcă.

Când nu merge cu năvodul tras de barcă, domnul Blaise, care cunoaşte bine locurile, pescuieşte cu momeală vie. Rar se întâmpla să se întoarcă cu mâna goală.

— Îmi dai voie?

Maigret se urcă în barcă şi o făcu să se clatine periculos. Se aplecă şi luă în mina una dintre ştiuci.

— Adevărat, frumoasă ştiucă!

— Mijlocie. Înjur de trei kile...

Dar, deodată, Isidore aruncă spre comisar o privire mai pătrunzătoare şi luă ştiucile.

— Îmi daţi voie? Trebuie să le ambalez, pentru că le va lua cu siguranţă la Paris.

Isidore se îndreptă apoi spre bucătărie.

— Ce faci, Maigret? îl întrebă soţia pe un ton calm.

Nimic. Nu făcea nimic. Aştepta ceva. Se prefăcea că era foarte preocupat de manevrele unui velier care încerca zadarnic să urce contra curentului, deşi vântul nici măcar nu adia.

Gata! O mică zvâcnire în piept! O sclipire de triumf în privire! Pentru că, la urma urmelor, era o plăcere... Maigret ştia că se va întâmpla.

Era sigur de asta. Şi totuşi, nu se bazase decât pe intuiţie, pe detalii minore.

Era un miracol că încăperile de la etaj fuseseră supraîncălzite; era un miracol că fusese fermecat de acea frumoasă

noapte de august şi că, relaxat, cu bretelele lăsate, asistase la ivirea zorilor.

Gestul lui Isidore dimineaţă, la prima geană de lumină... Maigret îl văzuse când luase ceva din barca lui, un pachet destul de lung, şi îl pusese în compartimentul bărcii domnului Blaise.

Numai că nu era momeală vie. Aceasta se afla într-o cutie metalică, cu capacul plin de găuri. Comisarul nu acordase nici o importanţă faptului. Mai întâi fusese telefonul lui Lucas...

Apoi ştiucile... Le examinase. Maigret pescuise şi dânsul la viaţa lui şi, chiar dacă nu prinsese el mult peşte, cunoştea totuşi tehnica.

Or, nimic nu e mai greu de scos din cârlig decât o ştiucă, cel mai vorace dintre peştii de apă dulce, până acolo încât, uneori, e nevoie să-i despici burta. Cele două ştiuci ale domnului Blaise nu aveau nici cea mai mică rană, nici măcar o zgârietură.

Iar Isidore pescuise în cea mai mare parte a nopţii cu plasa...

Ceea ce se întâmpla acum era urmarea logică a privirii pe care Isidore i o aruncase comisarului.

Trecând prin bucătărie, Isidore dăduse ocol clădirii şi urcase la primul etaj al anexei, intrând aproape pe furiş la domnul Blaise.

Ca să-i spună!

Dragă doamnă Maigret, care credea că soţul ei se plictiseşte, murmură:

— Ar fi trebuit să-ţi iei o carte. Dacă tot ai venit să te odihneşti!

Păi da! Îl observau de sus. Isidore coborî, cu mersul lui de pisică sau de braconier.

— Încă n-ai obosit, de azi dimineaţă?

Fereastra domnului Blaise era deschisă. Putea fi văzut: se schimbase în haine de oraş, iar acum îşi termina toaleta.

— Auziți, doamnă Roy...

— Poftim, domnule comisar.

Câteva întrebări puse pe un ton detaşat.

Da, domnul Blaise şosea cu trenul sâmbăta seara şi obişnuia să plece duminică cu trenul de ora şase.

Curând, va trebui să treacă apă mai sus de baraj.

Nu, nu venise niciodată cu maşina.

Femei? Ce idee ciudată! Nu i trecuse niciodată prin minte... Nu, nu-l preocupau femeile. Nu venise niciodată cu vreuna la *Beau Pigeon*.

Cum? în vilele de vizavi? Nici asta nu-i trecuse prin minte... Nu i posibil, pentru că pescuieşte toată ziua. De altfel, cele câteva vile ce puteau fi zărite de acolo erau locuite de familii burgheze din Paris. Familia Mallet, care se ocupa cu transporturile fluviale şi avea birourile pe cheiul Voltaire.

Familia Durroy, persoane în vârstă, care...

— Ssst! Iată l...

Domnul Blaise, care era probabil de vârsta lui Maigret, părea mult mai tânăr. Se vedea bine omul care se îngrijea şi ducea o existență liniştită.

— Doamna Roy!

— Domnul Blaise! Se pare că ați avut noroc la pescuit?

— N-a fost rău...

Apoi, ea adăugă, vrând să-l tachineze, pe un ton uşor familiar:

— Şi ați dormit bine? Recunoaşteți că nu stați cu undița în mâna din zori şi până n seară şi că, atunci când trageți barca în stufăriş...

— Nu dorm niciodată în timpul zilei! răspunse el pe un ton tăios.

— O, dar nu-i nici o crimă! Şi chiar adineauri, domnul Maigret...

Domnul Blaise îi aruncă o privire bruscă, prea bruscă, spontană. Oare ştia cine era Maigret?

Apoi se auzi soneria telefonului. Maigret ridică receptorul şi nu se miră când auzi vocea lui Lucas.

— S-a întors, şefule. Nu cu taxiul, nu. Venea pe jos, dinspre strada Amsterdam...

— Pantofii?

— Exact... Aproape imediat după sosirea ei, a ieşit şi bătrânul. Liniştit... Îşi face plimbarea obişnuită. Am pus un agent să-l supravegheze cât vă telefonez. Ce fac?

Era întrebarea tradiţională a lui Lucas. Maigret îi dădu instrucţiuni amănunţite.

— Ia uite, domnul Blaise a plecat! remarcă el ieşind din cabină.

Se uită în depărtare la barca luntraşului şi nu-l zări.

— Auziţi, doamnă Roy... Cum se face că n a trecut apa?

— Domnul Blaise? A, da! Când vorbeaţi la telefon, nişte clienţi au plecat cu maşina...

— Îi cunoştea?

— Nu. Dovadă că s-a scuzat. I-a întrebat dacă vor să-l ducă şi pe el până la Corbeil, pentru că i era frică să nu piardă trenul.

— A luat cu el ştiucile?

— O, da! Avea pachetul sub braţ.

— Bineînţeles, n aţi reţinut numărul maşinii?

Ea îl privi uluită.

— La ce vă gândiţi, domnule comisar? Un om că domnul Blaise!... Lui îi cer întotdeauna sfaturi pentru micile mele plasamente. Ştie tot ce se întâmpla la Bursă...

— Îi cunoaşteţi adresa de la Paris?

— Cred că e trecută în registru. Staţi puţin.

Dar mă întreb... Da, chiar mă întreb ce vă face să credeţi...

— Nu cred nimic, doamnă Roy. Ia să vedem... Blaise... B... Blochet, Bardamont, Blaise... Rentier... strada Notre-Damme de-Lorette, nr. 25.

Doamna Roy râse, dar se vedea că era cam neliniştită.

— Nu mi vine să cred că... că dumneavoastră...

În fine! Se spune că, polițiştii au mânia să bănuiască pe toată lumea...

— Îmi dați voie să mai dau un telefon?

Corbeil. Comisarul gării. Nu, trenul de Paris încă nu trecuse. Peste câteva minute. Semnalmentele?... Bine!... Va suna el...

Paris. Poliția Judiciară.

— Strada Notre-Dame de-Lorette, nr. 25... Cine e de serviciu?... Dupre?... Bine, dar să încerce să pară natural!

Doamna Roy se învârtea prin bucătărie. Era vexată.

— Puteți spune să mi se aducă un păhărel de rachiu?

Aştepta să fie sunat de la gară. Nu se arătă deloc surprins când află că nici o persoană cu semnalmentele domnului Blaise nu luase trenul spre Paris din gara Corbeil.

Două ore mai târziu, în timp ce la *Beau Pigeon* lumea se aşeza la masă, iar maşinile începeau să plece, Dupre îi telefona lui Maigret. Domnul Blaise nu se întorsese acasă.

— Dormim tot aici? întrebă doamna Maigret.

Patul e tare îngust! Mă gândesc la tine, care n-ai dormit noaptea trecută...

Şi ce dacă? în momentul în care Isidore amară bărcile clienților, Maigret stătea în picioare pe malul apei.

— Nostimă! spuse comisarul.

— Ce i nostimă?

— Mânia pescarilor! Crezi că n am înțeles?

Nu vrea să fie considerat un ageamiu! Are şi el orgoliul lui. Aşa că ai grijă să-i pui...

Isidore ezită, apoi îi făcu complice cu ochiul.

— Pentru un client bun, nu-i aşa, poți să...

Se auzi fonograful. Doar trei perechi dansau în umbra marilor copaci de lângă terasă.

Telefonul sună. În sfârşit, Dupré! Era unsprezece.

— Domnul Blaise tocmai s-a întors acasă. Poftim?... Ce?... Ştiucile? Nu, nu avea nici o ştiucă...

Ce tot spuneți, şefule? Rămân pe loc? Bine! E-n regulă. Am înțeles!...

Zeci de mii de parizieni se întorceau acasă încântați de aerul curat de la țară şi cu maşina plină cu flori de câmp.

— Alo, şefule...

Acum telefona Lucas.

— Nimic! Bătrânul s-a întors acasă la şapte.

N-a ieşit nimeni. Probabil că s-au culcat, pentru că nu se mai vede lumină... Îl las pe Janvier în locul meu?... Noapte bună, şefule... Mulțumesc.

Semăna cu ora stingerii pe vremuri: „Cetățeni, dormiți în pace...”

Un ultim telefon, dat de inspectorul ce supraveghea imobilul din stradă Caulaincourt.

— Nimic nou...

Şi totuşi, în acea duminică frumoasă de vară se întâmplase ceva. Nu se percepuse însă decât un efect îndepărtat, ca acele bule de la suprafața apei care indică prezența unui peşte ce agită mâlul de pe fund!

— Nu vrei să mai cer o cameră, ca să ai tot patul pentru tine şi să poți dormi?

Se ivea şi luna. Fonograful tăcu, dar un cuplu, în umbră, încă făcea să scârțâie pietrişul.

Capitolul 5

Un domn care protestează

În ziua aceea, lui Maigret aproape că îi era ruşine de meseria lui. Din când în când, aşa cum un actor profită de o ieşire din scenă ca să-şi şteargă sudoarea în culise, să-şi destindă trăsăturile şi muşchii, intră în biroul vecin, unde Lucas nu era nici el cu mult mai mândru.

„Nimic?", întrebau ochii brigadierului.

Nimic. Maigret bău o gură de bere, apoi se postă în faţa ferestrei deschise, posac, preocupat, aproape scârbit.

— Ce face ea?

— S-a adresat de trei ori aprodului, insistând să vă vorbească. Ultima dată a spus că vrea să ajungă la directorul Poliţiei Judiciare.

Asta era mai curând latura comică a cazului.

La ora două, ora convocării pe care i-o adresase lui Octave Le Cloaguen, comisarul văzuse de la fereastră un taxi oprindu-se în faţa clădirii. Din maşină coborâse uscăţiva doamnă Le Cloaguen, în timp ce taxiul rămăsese lângă trotuar, iar Maigret zâmbise şi dăduse un ordin unui inspector.

Da, se putea spune că începutul era ca de farsă.

— Aveţi convocare? întrebase cu gravitate aprodul. Sunteţi domnul Octave Le Cloaguen?

— Doresc să vorbesc cu domnul comisar. Îi voi explică.

Fusese dusă în faimoasa sală de aşteptare cu pereţi de sticlă, unde „pacienţii" - cuvântul era foarte potrivit - păreau într-un fel, sub privirea calmă sau ironică a inspectorilor care treceau, nişte animale în cuşcă.

În acest timp, un inspector se dusese după Le Cloaguen, care aştepta în taxi.

— Soţia mea a spus că urc?

— Comisarul a spus...

— Unde e soţia mea?

Trecuseră aproape trei ore de când bătrânul în pardesiu verzui stătea pe acelaşi scaun, în faţa ferestrei deschise, în biroul lui Maigret.

De fiecare dată când intră, după câteva clipe de relaxare în biroul alăturat, comisarul întâlnea din prag ochii spălăciţi ai lui Le Cloaguen, privirea lui de câine care ştie că nu se poate aştepta la cine ştie ce din partea omului, dar că nu se poate sustrage dominaţiei sale.

Da, chiar asta spunea privirea lui. O resemnare ce aproape că-ţi făcea rău, deoarece îţi imaginai că, pentru a ajunge aici, bătrânul suferise probabil foarte mult.

De trei patru ori întrebase:

— Unde e doamna Le Cloaguen?

— Vă aşteaptă.

Dar asta nu-l liniştea. O cunoştea pe femeia iritată şi autoritară şi îşi imagina uşor că nu stătea liniştită în anticameră.

Maigret, aşa cum obişnuia, începuse interogatoriul cu blândeţe, cordial, cu aerul că nu acorda nici o importanţă întrebărilor puse, ba chiar părând că se scuza pentru această simplă formalitate.

— Zilele trecute am uitat să lămuresc un lucru.

Când cineva a bătut într-un anumit fel la uşa domnişoarei Jeanne, aţi spus că aceasta vă ghicea în cărţi, nu-i aşa?

Le Cloaguen asculta fără să răspundă, fără să pară că înţelege.

— Domnişoara Jeanne v-a împins spre o uşă pe care apoi a încuiat o. Acum aş vrea să ştiu dacă acele cărţi au rămas pe gheridon sau dacă le a strâns. Judecătorul de instrucţie, Dumnezeu ştie de ce, acordă acestui fapt o importanţă pe care eu o consider exagerată.

Le Cloaguen rămase nemişcat. Oftă, cu mâinile lui uimitoare aşezate pe genunchi, mâini care îi atrăgeau din nou atenţia lui Maigret, la fel ca în taxi.

— Încercați să retrăiți scena. E cald... Ferestrele balconului sunt deschise... Totul e luminos în jur, iar cărțile multicolore sunt așezate pe marmura măsuței Louis XV...

Privirea bătrânului părea că spune: „Nu înțelegeți că sufăr, că torturați un biet om lipsit de apărare?"

Maigret întoarse capul rușinat și murmură cu blândețe:

— Vă rog să răspundeți. Nu e un interogatoriu oficial, de vreme ce răspunsurile nu sunt consemnate în scris. Cărțile au rămas pe gheridon, nu-i așa?

— Da...

— Sunteți sigur?

— Da...

— Și domnișoara Jeanne vă ghicea în cărți?

— Da.

Atunci, Maigret se ridică, se îndreptă spre ușă, îl chemă pe Lucas și i spuse cu o voce severă:

— Ce i asta, brigadier? Constat că informațiile tale sunt inexacte, pentru că nu pot să cred că domnul Le Cloaguen mă minte.

Ei, da, cum ar spune un fost ministru de Interne:

„Nu se face poliție cu naivi. Ce, asasinii au scrupule?"

— Păi, nu mi ai spus, brigadier, că domnișoara

Jeanne nu ghicea niciodată în cărți, că nici măcar nu avea așa ceva în apartament?

— Ba da. Toți martorii au declarat că domnișoara Jeanne nu ghicea în cărți, ci era clarvăzătoare și intră în transă, cum fac orientalii, cu ajutorul unui glob de cristal.

— Domnule Le Cloaguen! Probabil că adineauri n ați auzit bine întrebarea sau ați răspuns fără să vă gândiți? Nu erau cărți pe gheridon, nu-i așa?

Picături de transpirație se iviseră pe fruntea cu vene proeminente.

— Nu știu..., gemu el.

— Lasă ne singuri, Lucas!... Îmi cer scuze că abordez un subiect delicat, domnule Le Cloaguen...

Cred că ghicesc... E sigur, e evident că nu aveți o căsătorie fericită. În aceste condiții, ca mulți bărbați de aceeaşi vârstă, ați căutat în altă parte consolarea, o prietenie, o afecțiune, puțină căldură feminină... Am înțeles de la început că nu erați omul care să vreți să vi se prezică viitorul. Vă aflați pe strada Caulaincourt, iar prietena dumneavoastră v-a închis în bucătărie tocmai pentru că nu erați acolo în calitate de client...

Celălalt nu îndrăzni să spună da, dar nici nu.

Ce lovitură îi va mai aplica comisarul, după ce şi împrospătase forțele în biroul vecin şi îşi aprinsese pipa cu o încetineală exasperantă?

— Numai dumneavoastră ne puteți ajuta. Cunoaştem foarte puține lucruri despre victimă. Ştim doar că la început a fost croitoreasă ucenică şi apoi manechin. După care a înființat o modestă casă de croitorie pe strada Saint-Georges, cu firma „La Jeanne”, şi aşa i a rămas numele... Afacerile n au mers, a vândut şi a venit să locuiască pe strada Caulaincourt. Ce relații avea? Cine îi erau prietenii? Ne ar folosi foarte mult dacă am şti toate astea.

— Nu ştiu nimic...

— Haideți! Vă înțeleg discreția. Dar nu uitați că singurul nostru scop este să-l pedepsim pe asasinul prietenei dumneavoastră.

Era ceva halucinant! Acum, bătrânul plângea cu lacrimi mari, în tăcere, fără un gest, fără să se şteargă la ochi, fără să-şi ia mâinile noduroase de pe genunchi! Maigret se văzu obligat să-i întoarcă spatele, să se uite pe fereastră la un şir de şlepuri care tocmai treceau, ca să-şi ascundă emoția.

— Toate astea nu o privesc pe soția dumneavoastră, nici pe altcineva... Chiar aş înțelege, pentru că sunteți bogat, să fi ajutat financiar o femeie tânără aflată la ananghie. Pen-

tru că cineva o ajuta. Tot ce câştiga de la cei câțiva clienți, bărbați şi femei, nu era de ajuns să-i acopere cheltuielile, pentru că ducea o viață confortabilă, chiar dacă nu luxoasă. După câte ştiu, aveți un venit de două sute de mii de franci...

Comedia continua. Maigret vântura neglijent câteva hârtii de pe birou şi i se adresă din nou.

— Unul dintre oamenii mei a fost mai zelos şi s-a interesat de situația dumneavoastră. Destul de ciudat!... De altfel, tot ce am aflat vă onorează. În urmă cu treizeci de ani, erați medic pe un pachebot care făcea curse spre Extremul Orient.

Un crescător de vite argentinian foarte bogat călătorea împreună cu fiica lui. La bord a izbucnit o epidemie de friguri galbene...

Maigret se prefăcu din nou că îşi consultă documentele.

— Se pare că ați avut un comportament admirabil, că panica a fost evitată doar datorită dumneavoastră, în plus, ați salvat viața tinerei. În schimb, ați fost afectat de boală şi, la sosirea în port, a fost necesar să fiți debarcat... Atunci, argentinianul, recunoscător, a luat hotărârea să vă facă o rentă de două sute de mii de franci pe toată durata vieții. Vă felicit, domnule Le Cloaguen întors în Franța, v ați căsătorit cu tânăra cu care erați logodit. N-ați mai plecat pe mare. V-ați instalat la Saint-Raphael, unde ați dus mult timp o existență plăcută... Din nefericire, vârsta a făcut o pe soție avară şi i a accentuat înclinația spre dominație. La Paris ați dus o cu totul altă viață...

Oare bătrânul nu se întreba cât timp va mai dură acest supliciu? În fiecare moment s-ar fi putut crede că interogatoriul se sfârşise. Maigret se ridica, se apropia de uşă zâmbitor, ca un om a cărui sarcină se încheiase, dar, dintr-odată, se răzgândea, mai avea să-i pună o întrebare - o, un fleac!

— Apropo, accidentul l-aţi avut la Saint-Raphael, nu-i aşa, cu puţin timp înainte de plecarea la Paris? Tăiaţi lemne din plăcere, pentru că pe vremea aceea aveaţi doi servitori. V-aţi lovit cu securea. Din întâmplare, v aţi retezat prima falangă a degetului arătător drept, ceea ce probabil că e un handicap serios. Nu văd ce v aş mai putea întreba, domnule Le Cloaguen...

Haide, s-a terminat! Dar se pare că bătrânul înţelesese metoda lui Maigret, pentru că încă nu se ridică, doar privirea lui întreba dacă putea să plece.

— Ieri am stat de vorbă cu unul dintre prietenii dumneavoastră. Cred că am fotografia lui în sertar!

Era o fotografie cu domnul Blaise, făcută în timp ce trecea pe bulevard.

— Cum îl cheamă? Nu se poate să nu vă amintiţi. Mi a spus...

Manevră greşită. Privind fotografia, Le Cloaguen nu avu nici o tresărire, ba chiar ai fi putut spune că era uşurat, ca şi cum s-ar fi temut de altceva.

— Nu vă aminteşte de nimic? Probabil că nu v aţi mai văzut de mult timp? N-are importanţă.

Maigret intră iar în biroul de alături. Lucas îi făcu cu ochiul.

— Încă puţin şi cred că soţia lui o să facă scandal. Nu mai poate sta locului. Se adresează din cinci în cinci minute aprodului. Ridică tonul.

Vrea să fie primită de director. Ameninţă că se va plânge presei şi că va apela la toate relaţiile sus puse pe care le are.

Doamna Le Cloaguen aştepta de trei ore; bătrânul suferea şi el de trei ore în biroul lui Maigret.

Şi totuşi, comisarul se încăpăţână. Omul acela îl tulbura. Intuia că era vorba despre un mister, şi asta îl exaspera.

În acelaşi timp, nu putea să nu simtă o simpatie ciudată faţă de el, care nu venea doar din milă.

Interogatoriul continua după metoda clasică.

Maigret luă un aer mai grav, stânjenit.

— Bun! Asta nu simplifică deloc lucrurile. Judecătorul de instrucţie a telefonat şi mi a spus că la Parchet s-a prezentat un nou martor. E un om care locuieşte exact în faţa numărului 67 bis, pe strada Caulaincourt. Acesta pretinde că vineri, puţin după ora cinci, v-a văzut aruncând o cheie pe fereastră. Cheia a fost găsită...

— Mi e indiferent, spuse Le Cloaguen oftând.

— Totuşi această declaraţie vă agravează situaţia şi...

Maigret aşeză o cheie pe birou.

— Ştiţi foarte bine, domnule comisar, că nu-i adevărat, murmură bătrânul cu o blândeţe dezarmantă.

— Haide, domnule Le Cloaguen... Recunoaşteţi că existenţa dumneavoastră e cel puţin echivocă.

Sunteţi bogat, inteligent. Aţi fost un medic strălucit în cadrul marinei şi eraţi un om curajos, o dovedesc statele de serviciu. Dar iată că, brusc, duceţi o existenţă mizerabilă, sunteţi închis în cameră ca un personaj jenant şi vă petreceţi zilele rătăcind pe străzi şi pe cheiuri... Ce a putut să provoace o astfel de schimbare? De ce aţi plecat din Saint-Raphael şi v aţi instalat la Paris? De ce...

Le Cloaguen ridică uşor capul. Ochii lui albaştri erau plini de o candoare tragică atunci când murmură:

— Ştiţi foarte bine că sunt nebun.

— Probabil vreţi să spuneţi că unii, că soţia, poate şi fiica, încearcă să vă convingă de faptul că sunteţi nebun?

El scutură din cap şi repetă domol, cu încăpăţânare:

— Nu, sunt nebun...

— Gândiţi vă la gravitatea acestor cuvinte. Dacă sunteţi cu adevărat nebun, ceea ce nu cred, nimic nu ne împiedică să credem că sunteţi asasinul domnişoarei Jeanne. Faptele

unui nebun nu pot fi prevăzute niciodată... Vă aflați la ea acasă.

Deodată, ați simțit un impuls s o ucideți. Ați trecut la acțiune. Apoi judecata v-a revenit, v ați speriat de consecințele faptei şi, ca să nu fiți bănuit sau pentru că ați auzit paşi pe scară, v ați încuiat singur în bucătărie şi ați aruncat cheia pe fereastră...

Bătrânul nu răspunse.

— Aşa s-a întâmplat?

Comisarului aproape îi era teamă că îl va auzi spunând „da", ceea ce ar fi pus capăt anchetei.

Dar obținu un cu totul alt rezultat. Fusese nevoie de trei ore ca un cuvânt să facă puțină lumină.

— Sunt nebun, dar n am ucis o pe Jeanne.

— I-ați spus Jeanne. Prin urmare, recunoaşteți că aveați relații destul de intime cu ea! Spuneți mi exact ce era ea pentru dumneavoastră. Nu vă fie ruşine. Suntem obişnuiți să auzim de toate.

— N-am nimic de spus. Sunt foarte, foarte obosit...

Apoi adăugă timid, ruşinat:

— Mi e sete...

Maigret intră din nou alături şi se întoarse cu un pahar mare cu bere; fața bătrânului se aplecă şi nivelul lichidului scăzu, în timp ce mărul lui Adam urca şi cobora.

— Unde a fost soția dumneavoastră duminică între unsprezece şi patru?

— Nu ştiam că a ieşit din casă.

— Eraţi închis în cameră?

Nu răspunse. Lăsă capul în jos. Iar Maigret ar fi dat mult pentru o clipă de sinceritate. Prin biroul lui trecuseră destui, dar niciodată nu avusese în fața vreunuia dintre acei bărbați o asemenea impresie de mister. Comisarul se enerva şi se revoltă în acelaşi timp. Din când în când, îl cuprindea furia şi ar fi fost în stare să...

— În fine, doar nu veți pretinde că nu știți nimic, nici măcar de ce ați fost încuiat ca un animal râios!

— Pentru că sunt nebun.

— Un nebun nu şi recunoaşte niciodată nebunia.

— Şi totuşi, sunt nebun... N-am ucis, domnule comisar. N-am făcut nici un rău. Jur că greşiți...

— Păi, atunci, fir ar să fie, vorbiți odată!

— Ce trebuie să spun?

Ori era omul cel mai prost de pe pământ, ori...

— Priviți mă în ochi. Am pe masă un mandat de arestare pe numele dumneavoastră. Dacă nu mi dați răspunsuri satisfăcătoare, pot să vă trimit să dormiți în seara asta în arestul poliției.

Atunci se produsese lucrul cel mai uimitor. În loc să se sperie, bătrânul păru liniştit, mulțumit.

Ai fi crezut că perspectiva de a merge la închisoare era pentru el una plăcută.

Oare ideea de a scăpa astfel de tirania celor două femei...?

— De ce acceptați să vă trateze aşa fără să vă plângeți? Suntem între bărbați. Vecinii vorbesc despre dumneavoastră cu dispreț sau cu milă.

— Soția mea are grijă de mine...

— Lăsându vă să purtați, fie iarnă, fie vară, un pardesiu vechi pe care nu l-ar vrea nici un cerşetor? Nedându-vă bani pentru tutun? Ieri, un inspector v-a văzut luând un chiştoc de pe jos, că ultimul om. Şi aveți o rentă de două sute de mii de franci!

Nu răspunse. Maigret se enervase.

— Sunteți închis în camera cea mai întunecoasă, cea mai degradată a casei. Sunteți ascuns de ochii invitaților ca o ființă respingătoare.

— Vă asigur că are grijă de mine...

— Vreți să spuneți că soția şi fiică nu vă lasă să muriți de foame! Şi ştiți foarte bine de ce... Când recunoştința l-a împins să vă asigure o rentă, crescătorul de vite argentinian, poate din întâmplare, a conceput actul în aşa fel încât, după ce veți muri, moştenitorii nu vor mai primi nimic. Sunteți singurul beneficiar al rentei... Nu i aşa, domnule Le Cloaguen, că ştiți foarte bine de ce are grijă de dumneavoastră, după cum spuneți?

Era oare posibil ca omul acela să fie un sfânt?

— Jur, domnule comisar...

— Bine, bine! Până la urmă, o să mă scoateți din sărite. Uitați, încă nu vă arestez. Sper că veți reflectă, că veți înțelege că cel mai bun lucru pe care îl puteți face este să mi spuneți tot adevărul.

Lucas! Lucas!...

Lucas intră în birou şi văzu că şeful lui era lac de transpirație şi că îşi stăpânea cu greu furia.

— Spune i doamnei Le Cloaguen să intre...

Şi iată că mâinile bătrânului tremurau, iar teama îl făcea din nou să transpire. Oare soția şi fiica îl şi băteau?

— Intrați, doamnă. Tăcere! Vă rog să tăceți.

Ştiu că sunteți indignată pentru că ați aşteptat câteva ore, dar sunteți singura vinovată. Tăcere!...

Eu îl convocasem pe soțul dumneavoastră. E destul de mare ca să vină până la Poliția Judiciară. Iar data viitoare nici măcar nu veți mai intra în clădire... Vi l înapoiez. Încă nu ştiu dacă va trebui să iau şi alte măsuri în ceea ce-l priveşte. În orice caz, probabil că va fi examinat de medici, care ne vor spune dacă e sau nu nebun. Puteți pleca... Vă rog să plecați. Înțelegeți? Exact! Vă veți plânge cui doriți. La revedere, doamnă...

Uf! Plecaseră. Lucas, impresionat, se uita la şeful lui, care îşi ştergea transpirația, îşi recăpăta treptat calmul şi chiar reuşea să zâmbească.

— Deci?

— Nimic, bătrâne. Absolut nimic... Nu pot s o sufăr pe femeia asta şi gata! Şi tare mult mi ar fi plăcut că nu pe el, ci pe ea s o fi găsit în bucătăria domnişoarei Jeanne.

Lucas zâmbi. Niciodată nu-l mai văzuse pe Maigret atât de înfuriat.

— Asta mă duce cu gândul..., continuă comisarul visător.

Dar se opri cu privirea ațintită la peisajul luminos al Senei, la vânzoleala multicoloră de pe podul Saint-Michel.

— La ce anume?

— Nimic... Va trebui să ştim unde se afla această femeie vineri după amiază, să ştim cu certitudine. O să te ocupi de asta.

— De ce n ați întrebat o unde a fost duminică?

— De aia!

Pentru că era convins că ea se aştepta la asta, că avea un răspuns pregătit şi că era vexată, îngrijorată, enervată la culme tocmai pentru că nu i se pusese nici o întrebare. În acel moment, în taxiul cu care plecase, probabil că spumega de furie.

— Credeți că...?

— Nu cred nimic... Cine ştie? Poate c o să fac un drum până la Saint-Raphael. Şi celălalt fenomen, idiotul de Mascouvin, ce mai face? Ai telefonat la *Hotel-Dieu*?

— Stare satisfăcătoare. L-a vizitat sora lui, dar n a recunoscut o. Mai e nevoie de câteva zile.

— Bărbatul cu maşina verde?

— Nimic. Probabil că a schimbat maşina. Am ajuns la a douăzecea maşină verde şi fata de la lăptărie nu a recunoscut nici una.

Cineva bătu la uşă. Era aprodul.

— Vă cheamă şeful cel mare, domnule comisar.

Maigret şi Lucas se uitară unul la altul. Asta nu era niciodată semn bun în cursul unei anchete, însemna că ceva nu mergea aşa cum trebuie, că apăruseră discuţii, proteste, Dumnezeu mai ştie ce... Maigret nu era într-o dispoziţie propice pentru acceptarea unei mustrări sau măcar a unui sfat.

Era de ajuns să vezi cum strângea coada pipei între dinţi, ca să ţi dai seama ce intenţii avea.

Deschise uşa capitonată.

— M-aţi chemat?

Fără să spună nimic, directorul îi întinse o scrisoare pe care tocmai o primise. Avea o atitudine ambiguă, poate era nemulţumit, poate doar ironic. Maigret citi:

„Domnule director al Poliţiei Judiciare, Am onoarea şi privilegiul de a vă aduce la cunoştinţă unele fapte care, dacă nu ar fi lămurite de serviciile dumneavoastră, ar motiva din partea mea o plângere după toate regulile.

Duminica trecută, întorcându-mă din plimbarea mea obişnuită la Morsang sur-Seine, am aflat de la portăreasă că un individ, dându-se inspector de poliţie, a intrat la ea puţin mai devreme şi a pus multe întrebări despre persoana mea, resursele şi obiceiurile mele.

Portăreasa a omis să-i ceară acestui individ o dovadă a identităţii sale; totul mă face să cred că e vorba despre un fals poliţist.

Într-adevăr, observând de la fereastră împrejurimile, am putut să-l zăresc pândindu-mă dintr-o cafenea mică din Piaţa Saint-Georges, numită Vieux Pouilly.

Ştiind că locuiesc singur şi că iau masa la restaurant, probabil că aştepta să plec ca să facă o vizită fructuoasă în apartamentul meu.

Nu vă ascund faptul că joc la Bursă, după cum îi este îngăduit oricărui cetăţean francez, şi obişnuiesc să păstrez la mine în casă sume mari şi titluri.

Am semnalat faptele enumerate mai sus comisarului de poliție din cartier şi am cerut protecția agenților. La puțin timp după aceea, am văzut, într-adevăr, sosind pe strada Notre-Dame de-Lorette un agent de poliție în uniformă.

Omul care mă urmăreşte a intrat în vorbă cu el.

Cei doi şi au strâns mâna, iar agentul de poliție a plecat dând din umeri.

A doua zi dimineață, omul care mă urmăreşte era tot acolo. A fost acostat de un personaj între două vârste, cu o față mare şi haine prost croite, cu care s-a dus să bea un păhărel la Vieux Pouilly."

Directorul observă aerul încruntat al lui Maigret şi nu putu să-şi rețină un zâmbet, pentru că în scrisoare era vorba în mod clar despre comisar.

„Nu pot să nu cred că e vorba despre o bandă organizată care vrea să mi ia banii. Toată ziua de luni am fost urmărit de indivizi care păreau că se schimbă între ei şi arătau destul de dubios.

În sfârşit, când m am dus, aşa cum fac în fiecare săptămâna, la Proud et Drouin, agenții de afaceri care se ocupă de plasamentele mele, am aflat că bărbatul cu față mare şi pipă venise să întrebe dacă eram clientul lor.

Vă rog, domnule director, să binevoiți să întreprindeți toate demersurile pentru elucidarea acestor fapte şi să puneți capăt unei stări de lucruri care mi se pare îngrijorătoare.

În aşteptarea unui răspuns, vă asigur de înalta mea considerație, Emile Blaise, rentier, strada Notre-Dame de-Lorette, nr. 25."

— Ei, ce zici, bătrâne?

Comisarul, care era deja enervat când intrase în biroul şefului, scoase un oftat amenințător, ca un urs la capătul răbdărilor.

— Ce părere ai? Sau acest domn Blaise...

Atunci, Maigret izbucni:

— Domnul Blaise?... Domnul Blaise?... Domnul Blaise îşi bate joc de dumneavoastră, şefule!

— Şi mi se pare că şi de tine!

— Da, şi de mine...

— E adevărat că ai fost la Proud et Drouin?

— Adevărat. Şi am avut mare dreptate. Ar dură prea mult ca să vă explic totul în detaliu.

Vă amintiți de Mascouvin, omul care ne a adus faimoasa sugativă.... Ei bine, Mascouvin era angajat la Proud et Drouin.

— Dar ce legătură are cu domnul Blaise?

— Staţi puţin! Cine a descoperit crima? O anume doamnă Roy, patroana hanului *Beau Pigeon*, de la Morsang...

— Tot nu mi dau seama ce...

— Domnişoara Jeanne se ducea deseori la Morsang. Domnul Blaise se duce acolo în fiecare săptămâna şi pescuieşte ştiuci care au mai fost pescuite o dată.

— Auzi, Maigret, încep să cred...

— Iar eu cred că încep să înțeleg. Mascouvin ne anunță o crimă mai înainte să fie comisă.

Domnişoara Jeanne e ucisă la ora respectivă.

Doamna Roy îi descoperă cadavrul câteva minute mai târziu. Domnul Blaise este clientul celor de la Proud et Drouin şi clientul doamnei Roy. Doar acest Le Cloaguen...

Maigret rămase o clipă pe gânduri.

— Două puncte de contact până acum: pe de o parte, Proud et Drouin şi, pe de altă parte, Morsang. Cred că diseară mă voi duce să iau o lecție de bridge.

— O lecție de bridge?

— La contesă. O doamnă foarte distinsă, după câte se pare, care a avut necazuri în viață şi îşi câştigă existența invitându-i pe cei care se simt prea singuri la Paris să joace bridge în saloanele ei din stradă Piramidelor. În schimbul

unei sume, firește. Presupunând că domnul Blaise e unul dintre clienții ei...

— Așa?

— Nimic, știu. Asta n-ar dovedi nimic... Dar recunoașteți că ar fi o coincidență curioasă, dat fiind faptul că Mascouvin, angajat la Proud et Drouin, juca în fiecare seară bridge la contesă.

Dacă animalul ăla de Le Cloaguen ar vorbi...

Șeful dădu discret din umeri, ceea ce ar fi putut să însemne: „Lasă, nu-i momentul să-l superi!"

Îi întinse mâna.

— Baftă, bătrâne! Apropo... În legătură cu acest domn Blaise... Poate n-ar fi rău să fiți mai discreți. Domnul pare iritabil și foarte hotărât să ne facă probleme. Dacă se amestecă și ziarele și ne pomenim și cu intervenția unui deputat...

Bineînțeles! Bineînțeles! Vom fi prudenți, domnule director, dar se vede clar că n ați petrecut trei ore, între patru ochi cu uimitorul Le Cloaguen!

Capitolul 6

Maigret îl descoperă pe Picpus

Pasionații de mistere se străduiseră să elucideze enigma numitului Picpus. Deschizând ziarul, milioane de oameni căutau acest nume în titlurile scrise cu litere de o şchioapă. Devenea un refren repetat până la saturație.

— Nu l-ai văzut pe Picpus?

— Şi Picpus? Ce mai face Picpus?

Şoferii de taxi găsiseră un nou epitet pentru colegii lor neîndemânatici.

— Ce faci, băi, Picpus?!

Dar faimosul Picpus fu descoperit datorită unei muşte, unei vulgare muşte de bucătărie. În dimineața aceea, Maigret se trezise mai târziu că de obicei, pentru că stătuse la contesă până la două dimineața. În aer încă stăruia răcoarea plăcută, în timp ce soarele, aurind casele, anunța o zi toridă.

Maigret, căruia îi plăcea mult să hoinărească la ceasul când Parisul îşi făcea toaleta, nu se dusese imediat de acasă la Poliția Judiciară, ci făcuse un ocol fără grabă, ca un rentier, prin strada Republicii.

În ajun jucase un rol stupid în saloanele din strada Piramidelor. Imediat ce intrase, contesa, îmbrăcată într-o rochie vaporoasă, mai teatrală decât o mare cochetă de la Théatre-Français, se şi repezise să-l întâmpine.

— Sst! Veniți cu mine, dragă domnule comisar... Dacă ați şti cât de emoționată sunt să primesc la mine un om atât de celebru.

Îl dusese într-un budoar. Vorbea întruna. Îl imploră pe Maigret să nu provoace un scandal în saloanele ei. Primea acolo doar oameni educați, care aveau situații importante...

— Tocmai îi spuneam prințului...

Mâna ei, cu degetele pline de inele grele fără valoare, se tot aşeza pe genunchiul comisarului, care se uita cu ochii lui verzi albăstrui la acea femeie dezlănțuită.

— Chiar vreți să petreceți o seară cu noi? Nu, nu cunosc nici un domn Blaise. Semnalmentele pe care mi le dați nu mi amintesc de nici un prieten de al nostru. Pentru că aici suntem între prieteni, nu? Dacă fiecare participă la cheltuieli, cum e şi normal într-o perioadă atât de grea...

După cinci minute, îl prezentase pe Maigret, a cărui fotografie apărea atât de des în ziare, ca fiind colonel în retragere şi îl luase la masa ei de bridge, cea a începătorilor, ca să-i predea o lecție.

Dar găsise totuşi timp să meargă de la o masă la alta şi să le şoptească celorlalți:

— E faimosul comisar Maigret! Nu vă uitați acum la el. A venit incognito să mi ceară sfatul.

Acum, pe stradă, Maigret se uita la trecători, spunându şi că Parisul era populat de mii şi mii de fenomene de acest fel, de existențe misterioase sau cel puțin surprinzătoare, pe care le descopereai rareori, doar în urma unei drame.

Ajunse la Cafe des Sports, în Piața Republicii.

Intră, ezitând între bar şi sală, apoi îi veni ideea să se aşeze acolo unde şedea de obicei Joseph Mascouvin. Mintea îi lucra instinctiv. Picpus! De ce Picpus, numele unei străzi foarte populate, dintr-un cartier din apropierea cimitirului Pere-Lachaise?

— Chelner! O bere!

— Imediat, domnule comisar. Să pornesc pompa...

Nestor, cu mânecile suflecate dezgolindu-şi brațele păroase, făcea curățenie. În sală mai era doar o tânără din provincie cu valiza lângă ea. Stătea într-un colț şi bea o cafea cu frişcă, aşteptând probabil pe cineva.

— Ați văzut, domnule comisar, ce a pățit bietul domn Mascouvin?

Nestor se aplecă să pună berea pe măsuță.

Comisarul se uita la capul lui chel sau, mai exact, urmărea cu privirea zborul unei muşte care se aşeză acolo şi pe care chelnerul părea că n o simte.

De la muscă şi chelia chelnerului, privirea i se deplasă mai departe şi, mârâind, Maigret fu cât pe ce să sară deodată în picioare, spre marea uimire a chelnerului, care se întoarse brusc şi, nevăzând pe nimeni, nu înțelese motivul emoției subite a polițistului cunoscut pentru calmul lui.

Maigret îl descoperise pe Picpus! Picpus era acolo, pe perete, chiar în fața măsuței la care se aşeza în fiecare zi Joseph Mascouvin, a măsuței unde probabil că fusese scrisă scrisoarea ce anunța moartea ghicitoarei.

Ce haz ar fi făcut lumea, dacă ziarele ar fi publicat fotografia numitului Picpus!

Exact deasupra jocului mecanic se afla un calendar reclamă cât toate zilele ca acelea pe care unii negustori încă le mai oferă clienților.

Dacă vreți să vă mutați,

Transportatorul de mobilier care nu sparge nimic

E...

O cromolitografie cu anluminuri naive reprezenta un Hercule popular, purtând un pulover în dungi, cu barba stufoasă, de un roşu aprins, cu obrajii stacojii, cu muşchi olimpieni. Colosul, care făcea cu ochiul clientelei, jongla cu un şifonier cu oglindă.

E Picpus!

Acest cuvânt, scris cu litere groase, îți sărea în ochi; apoi, cu litere mai mici, puteai citi:

Transportatorii Asociați strada Picpus, nr. 101, Paris.

Prin urmare, Picpus nu exista! Era doar o imagine grotescă, un slogan publicitar. Într-o seară, cineva se aşezase la acea măsuță şi scrisese un bilet. Apoi ezitase. Cum să-l

semneze? Se uitase în jur, şi privirea i se oprise asupra calendarului.

Picpus!

Fără să mai caute altceva, bărbatul - sau femeia - scrisese, poate cu un zâmbet ironic, „Semnat: Picpus”.

Mai rămânea de aflat cine se aşezase în acel loc, pe bancheta de moleschin, cine folosise cerneala violetă şi tocul prost puse la dispoziția clienților la Cafe des Sports.

Un singur lucru era sigur: nu se înşelase. Ştia!

— Chelner, cât am de plată?

Maigret ar fi vrut să ia cu dânsul calendarul pentru propriul muzeu criminalistic, dar preferă să vină după el în altă zi, după terminarea anchetei.

Dacă tot era la doi paşi de bulevardul Bonne-Nouvelle, de ce n-ar fi profitat ca să facă o vizită la Proud et Drouin? Prima dată nu se putuse întâlni cu patronii.

În imobil se aflau mai multe birouri. Scara era plină de praf. La etajul doi, toate ferestrele, pe jumătate estompate de ochiuri de geam verzi, aveau înscrise pe ele cele două nume ale asociaților.

— Cu domnul Proud, vă rog!

— Vreți să-i vorbiți personal?

— Da, e ceva personal...

— Domnul Proud a murit acum trei ani...

Maigret, ofensat de ironia angajatului, ceru atunci să-l vadă pe domnul Drouin. După câteva clipe, intra în biroul domnului Drouin, un bărbat la vreo cincizeci de ani, cu privirea bănuitoare.

— Luați loc, domnule comisar. V-am văzut cartea de vizită pe birou şi trebuie să mărturisesc că...

— Înțeleg, domnule Drouin. Totuşi, întrucât este necesar să vă pun câteva întrebări...

— Dacă e vorba despre vreunul dintre clienții mei, trebuie să vă previn că avem obligația să păstrăm o discreție ab-

solută şi că, mai mult, consi-derăm că trebuie să respectăm cu sfinţenie secretul profesional...

— Puteţi să mi spuneţi, domnule Drouin, dacă îl consideraţi pe Joseph Mascouvin un angajat cinstit?

— În caz contrar, nu l-aş fi ţinut.

— Ocupa aici un post important?

Domnul Drouin se ridică şi deschise o uşă ca să se asigure că nu-l auzea nimeni.

— Date fiind circumstanţele şi misterul care învăluie gestul disperat al acestui biet om, pot să vă mărturisesc că l ţineam mai mult din milă...

— Nu eraţi mulţumit de activitatea lui?

— Încercaţi să înţelegeţi... N-am ce să-i reproşez din punct de vedere al conştiinciozităţii profesionale. Dimpotrivă! Sosea primul şi pleca ultimul.

Nu şi ar fi permis să citească ziarul sau un roman pe ascuns, nici să fumeze o ţigară la closet. Nu inventă niciodată vreo nenorocire familială ca să ceară o zi liberă. Vreo bunică moartă sau vreo mătuşă bolnavă... Era chiar prea conştiincios...

— Ce vreţi să spuneţi?

— Era un maniac al conştiinciozităţii. Poate că lucrul ăsta se datora situaţiei în care s-a aflat în copilărie, pentru că ştiu că a fost luat de la leagăn...

Tot timpul avea impresia că e supravegheat, că şefii erau nemulţumiţi de el şi chiar că era bănuit de ceva. Asta îl făcea temător şi niciodată n am avut curajul să-i fac vreo observaţie, din cauza marii sale sensibilităţi... Colegii nu-l simpatizau.

Trăia în colţul lui, îşi făcea treaba, dar nu avea relaţii cu restul personalului.

— Spuneţi mi, domnule Drouin, aţi observat că lipseau sume din casa lui de bani?

Omul de afaceri se arătă uimit:

— Din casa lui de bani? Dar, domnule comisar, aşa ceva e absolut imposibil! Este imposibil pentru oricine, chiar şi pentru cel mai vechi angajat al nostru, chiar şi pentru împuternicitul meu. Nu suntem o prăvălie unde poţi băga mâna pe ascuns în sertarul casei de bani. Bani, bani lichizi, aş putea spune că nu avem deloc. Noi vindem imobile, castele, vile, terenuri pentru construit locuinţe...

Facem tranzacţii de sute de mii de franci şi mai adesea de milioane. Nu mai e nevoie să adaug că achitarea acestor sume se face numai prin cec şi aproape întotdeauna în faţa notarului nostru. În ceea ce priveşte imobilele pe care le administrăm, situaţia e aproape identică, iar când chiriile trimestriale nu sunt plătite cu cecuri, de asta se ocupă încasatorul nostru...

— Prin urmare, susţineţi că angajatul dumneavoastră n-ar fi putut sub nici o formă să vă fure o mie de franci?

— Este absolut imposibil. În plus, după cum v am spus, caracterul lui Mascouvin... Nu, domnule comisar! Aţi pornit pe o pistă greşită. Îmi pare rău, dar...

Se ridică, dând de înţeles că îl aşteptau clienţi importanţi.

— Încă o mică întrebare, care, cred eu, nu afectează secretul profesional. Domnul Blaise e un client important?

Drouin ezită. Ca să scape de comisar, preferă să răspundă:

— Nu, nu e un client important... Desigur, referinţele lui bancare sunt excelente. E vorba despre nişte informaţii pe care orice agenţie financiară vi le poate da. Dar pentru noi nu e un client important! Mai curând, un client stânjenitor. Nu e vorba despre o critică... Se întâmplă deseori.

Mai ales în cazul rentierilor care n au nimic de făcut şi îşi petrec timpul în acest fel. Vine, se informează despre afacerile în curs, vizitează terenurile sau imobilele de vân-

zare, discută preţurile ca şi cum ar fi dornic să cumpere... Dar, de cele mai multe ori, nu ia nici o hotărâre. Uitaţi...

Luă de pe birou o mapă albastră pe care erau înscrise numele domnului Blaise şi un număr.

— Într-un interval de cinci ani, a făcut, prin intermediul nostru, trei achiziţii, o vilă mică, o fermă în Bretagne şi un imobil la Nişa. În total, şase sute de mii de franci... Asta e, domnule comisar, tot ce pot să vă spun. Îmi cer scuze, dar timpul meu, ca şi al dumneavoastră, e foarte preţios.

Nu întinse mâna şi închise uşa în urma lui Maigret cu o satisfacţie vizibilă.

De ce oare Mascouvin, care nu fusese întrebat nimic, se acuzase singur că furase o mie de franci de la patronul lui?

Maigret ajunse la birou foarte preocupat. Aprodul îl anunţă că judecătorul de instrucţie îl aştepta de mai bine de o oră. Altul care probabil îşi pierdea răbdarea, considerând că acest caz trenează. Îi va vorbi de presă, de critici, va cere să se ia măsuri...

Prin „culisele" Palatului de Justiţie, Maigret, cu pipa între dinţi, ajunse pe culoarul judecătorilor de instrucţie, unde, într-o atmosferă de etuvă, aşteptau deţinuţii preventiv însoţiţi de jandarmi şi martori care se uită mereu la ceas.

— Intră, domnule comisar. Stai jos. Ţi-am citit cu atenţie raportul de ieri seară. Am discutat în dimineaţa asta despre el cu adjunctul procurorului general. E întru totul de acord cu mine. Ori acest Octave Le Cloaguen al dumitale...

De ce spusese al dumitale?

— Ori acest Octave Le Cloaguen al dumitale chiar e nebun, ori, dacă e nevinovat, lucru de care încep să mă îndoiesc, ştie mai mult decât vrea să recunoască... De aceea, încă de dimineaţă, l-am anunţat oficial că va fi examinat astăzi, la ora trei, de doi psihiatri asistaţi de doctorul Paul.

Ce părere ai?

Judecătorul era mulțumit. Ba chiar s-ar fi zis că l sfida pe comisar. Părea că spune: „Sigur, se vorbeşte că ai metodele tale. Dar sunt prea lente, bietul meu Maigret! Sunt depăşite! Un judecător de instrucție nu-i neapărat idiot şi, din biroul lui, i se întâmpla uneori să dezlege cazuri pe care poliția nu le înțelege”.

Maigret îşi fuma pipa în tăcere, fără să-şi trădeze gândurile.

— Am trimis şi o comisie rogatorie la Saint-Raphael, ca să obțină informații despre felul cum trăia acolo familia Le Cloaguen.

Tăcerea lui Maigret îl îngrijora. Nu cumva se supărase din cauza acestei inițiative şi avea să lase totul baltă?

— Îmi cer scuze, dar... Trebuie să recunoşti că un caz ca ăsta, care trenează, irită opinia publică şi...

— Ați făcut foarte bine, domnule judecător. Mă întreb însă...

— Ce?

— Nimic. Poate că mă înşel.

Adevărul e că era îngrijorat. Îl revedea pe bătrân, în biroul lui, cu mâinile crispate, cu lacrimile alunecându-i pe obraji şi acea privire patetică ce părea că cerşea măcar un strop de blândețe din partea unuia dintre semenii lui.

Curios, dar judecătorul nu greşise când spusese la început „acest Octave La Cloaguen al dumitale”...

— La ce oră i a ajuns convocarea?

— Păi... E unsprezece. Probabil pe la zece şi jumătate.

— Unde va avea loc examinarea medicală?

— Mai întâi în apartamentul lui Le Cloaguen.

Dacă medicii consideră necesar, îl vor duce pe bătrân la spital. Vei fi de față?

— Posibil.

— Ei bine, dragă comisare, ne vedem mai târziu!

Sigur, Maigret era puțin vexat că se luase o astfel de măsură fără să fie consultat. Este adevărat însă că sosise târziu la birou şi că fusese deja căutat.

Însă nu doar asta îl făcea mai greoi şi parcă mai posac. I se părea... Cum să spună? Le Cloaguen al lui... Ei bine, da! I se părea că doar el era în stare să descopere sufletul ciudatului bătrân. De la început, încă din apartamentul victimei, fusese tulburat de acest om; şi se gândea mereu la el, orice ar fi făcut, chiar şi puțin mai devreme, când îl descoperise pe acel Picpus care făcea vulgar cu ochiul, şi mai târziu, în biroul domnului Drouin, deşi, în aparență, se ocupă doar de Mascouvin şi de domnul Blaise.

— Intră, Lucas...

Probabil că Lucas ştia de măsura luată, pentru că se uită pe furiş la şeful lui.

— Cine e pe bulevardul Batignolles în dimineața asta?

— Janvier.

Şi, postat în fața ferestrei larg deschise, în minte îi veni în mod ciudat câteva versuri învăţate pe de rost la şcoală:

Chiar dacă marea i calmă şi bolta e senină, Văduva de matroz nu uită şi suspină...

Asta i se potrivea într-un fel şi lui. Sena curgea într-o adevărată atmosferă de apoteoză. Văzând trecătorii ce mişunau ca furnicile, ai fi putut crede că întreg Parisul se lăsa cuprins de bucuria vieții. La aceeaşi oră, unii pescuiau, piscinele erau înțesate, o simfonie de claxoane răsuna pe străzi şi pe bulevarde, urcând, odată cu praful fin şi auriu, spre cerul de un albastru infinit.

...şi bolta e senină...

Ce meserie ciudată avea! Două lovituri de cuțit aplicate în spate unei femei pe care nu o mai văzuse niciodată... Un bătrân care asuda de spaimă... Un slujbaş care se aruncă în Sena de pe Pont-Neuf...

Un calendar de o vulgaritate țipătoare într-o cafenea din Piața Republicii...

— Ce facem, şefule?

— Domnul Blaise?

— La ora asta, probabil că se îndreaptă spre Bursă, ca în fiecare zi. Ruel e pe urmele lui.

Căutau în zadar maşina cea verde şi bărbatul cu doi dinți de aur. Emma, tânără de la lăptărie, îşi petrecea zilele supraveghind strada, unde spera încă să-l vadă oprindu-se pe frumosul automobilist, dar nu-l recunoscuse în fotografiile arătate la poliție.

— Fă mi legătura cu agenția de voiaj din Place de la Madeleine.

Apucă receptorul preocupat.

— Alo!... Domnişoara Berthe? Maigret. Da...

Nu, dimpotrivă. Se simte foarte bine şi peşte câteva zile nu va mai avea nimic. La ce oră ieşiți de la birou? La amiază? V-ar deranja dacă ați luă masa cu mine într-un mic restaurant din cartier? Ce spuneți?... Bine. Pe curând...

Luă un taxi, din care coborî exact când mulțimea de angajați se revărsa din birourile de pe bulevarde şi din Place de la Madeleine. Zări curând pălărioara roşie şi chipul proaspăt, cu gropițe în obraji. Dar tânăra era puțin neliniştită.

— Vă asigur că nu s-a întâmplat nimic rău. Nu vreau decât să stăm puțin de vorbă.

Trecătorii întorceau capul în urma lor şi îşi spuneau că bărbatul acela trecut de prima tinerețe era un norocos.

— Vă plac gustările?

— La nebunie.

Maigret alese un restaurant mic, unde gustările erau consistente şi din belşug, şi se aşezară lingă fereastră. Totul semăna cu o petrecere galantă, cu atât mai mult cu cât

Maigret comandase o sticlă de vin de Alsacia, al cărei gât lung ieşea din gheaţa frapierei.

— Spuneţi mi, domnişoară Berthe... După ce v au murit părinţii şi v aţi continuat studiile pe cheltuiala lui Mascouvin... Puţine ciuperci?... Ce spuneam? Presupun că v-a dus la un internat?

— La măicuţe, la Montmorency.

— Probabil că l costa mult, nu-i aşa?

— Îmi era şi ruşine. Ştiam că nu câştiga mulţi bani. Dar considera că avea o datorie mare faţă de familia noastră. Sunt sigură că uneori răbda de foame că să mă poată întreţine.

— Până la ce vârstă aţi stat acolo?

— Până la optsprezece ani. După cum vă spuneam, voiam să locuiesc cu el, din economie, dar n a fost de acord. Atunci, mi a închiriat un mic apartament pe strada Ternes.

— Un apartament mobilat, bineînţeles?

— Nu. Nu i plăceau apartamentele mobilate.

Pretindea că nu se cădea pentru o tânără, că erau întotdeauna mai mult sau mai puţin triste sau murdare.

— De atunci au trecut aproape cinci ani..., murmură Maigret.

— Exact. Aţi calculat. Am douăzeci şi trei de ani.

— Spuneţi mi, domnişoară, v ar deranja dacă, după ce terminăm de luat prânzul, l-aţi conduce pe un domn bătrân ca mine în apartamentul dumneavoastră?

— Sigur că nu. Dar nu văd... Ce să-i spun portăresei?

— Că sunt un prieten al lui Mascouvin. Ştie probabil că sunteţi oarecum fraţi, nu? Mâncaţi, vă rog. V-am tăiat pofta de mâncare cu întrebările mele ciudate...

Şi alţi bărbaţi ca el, de aceeaşi vârstă, luau masa de prânz în restaurant cu persoane la fel de tinere şi aproape la fel de drăguţe.

— Ba da... Vreau neapărat să alegeţi şi desert.

Cineva îl salută, cineva pe care nu-l cunoştea sau, mai curând, pe care nu-l recunoscu imediat, dar căruia îi răspunse la salut. Abia după câteva minute îşi aminti de individ, un bancher mai mult decât veros pe care îl trimisese de două ori la închisoare. Taxi... Tânăra se uită la ceas.

— Va trebui să ne grăbim, pentru că la două trebuie să fiu la birou.

O stradă liniştită după agitaţia din Piaţa Ternes.

— Aici e. Este ascensor.

La etajul cinci, trei încăperi mici, desigur, dar al căror aer vesel se armoniza cu tinereţea domnişoarei Berthe.

— Vedeţi. E ceva simplu... Totuşi, nu voiam să facă cheltuielile astea. Dar mi a spus că era o ocazie şi că obţinuse înlesnirea de a l plăti în rate lunare.

Maigret se aştepta să găsească mobilier din marile magazine, dar se înşelase. Nici vorbă de lux, fireşte, dar fiecare obiect era de calitate.

Douăzeci de mii? Douăzeci şi cinci de mii?

— Vreţi să vedeţi bucătăria? Seara gătesc. Am apă caldă la chiuvetă. Iar gunoiul...

Foarte mândră, trase un panou şi lăsă să se vadă o ghenă de evacuare.

— E două fără un sfert. Dacă nu găsesc un autobuz imediat...

— Vă duc eu cu taxiul.

— Nu până la birou. Colegii mei ar putea să creadă...

Mascouvin... Le Cloaguen... Mascouvin... Le Cloaguen... Cei doi reveneau mereu în prim planul preocupărilor comisarului. Chiar şi când încerca să se gândească la omul cu ştiucile. Silueta domnului Blaise trecea mereu în planul doi, dispărea...

Poate pentru că Maigret nu simţise la el aceeaşi palpitaţie umană?

— Mulțumesc pentru masa grozavă, domnule comisar. Sunteți sigur, nu-i aşa, că Joseph...?

Unii, la terase, digerau prânzuri prea copioase.

Alții, umplând autobuzele, se îndreptau spre terenul de curse.

Maigret, pe jos, pentru că avea timp, străbătu bulevardul Malesherbes, bulevardul Villiers şi ajunse, pe la două şi jumătate, pe bulevardul

Batignolles, unde îl căută cu privirea pe Janvier.

Inspectorul îl strigă, dintr-un mic restaurant, unde stătea la masă în fața resturilor unui dejun şi a unui pahar de rachiu de cidru.

— Un rachiu, şefule? Nu i rău deloc. Nimic interesant în dimineața asta. Bătrânul a ieşit ca de obicei, pe la opt şi jumătate, şi l-am urmărit, după ce i am cerut unui agent de poliție din cartier să nu scape casa din ochi. Am făcut o plimbare lungă, cu paşi mici, până la Bois de Boulogne, cu întoarcere prin Poarta Maillot. Bătrânul a revenit acasă, fără să fi vorbit cu nimeni, cu câteva minute înainte de ora prânzului.

— Şi agentul de poliție ce a spus?

— L-am întrebat. Soția şi fiică nu au ieşit. Li s-au adus acasă carne şi legume. Probabil că au telefonat la furnizori. Pe la zece, de la Palatul de Justiție a venit...

— Ştiu.

— Atunci ştiți tot. M-am aşezat la masă destul de târziu, pentru că alături e un şantier şi muncitorii vin aici la prânz. Nu era nici o masă liberă...

Am fost să telefonez din Piața Clichy. Ce ziceți de rachiu? Acceptabil, nu? Vă spun eu că în restaurantele astea mici găseşti...

O maşină se opri în fața casei de vizavi. Maigret se ridică.

— Te las să plăteşti. Ne vedem mai târziu.

— Mai stau?

— Da.

O a doua maşină sosi imediat după cea dintâi.

Din ea coborâră doi bărbaţi între două vârste şi un tip înalt, probabil un infirmier, care ducea o trusă voluminoasă. Din prima maşină coborî judecătorul de instrucţie însoţit de medicul legist, doctorul Paul.

— Ia uite! Bună ziua, Maigret! Nu ştiam că te găsesc aici. Ia spune, e nebun sau nu? Nu se poate să n-ai o părere. Bună ziua, domnule profesor. Bună ziua, Delvigne. Şi povestea cu amnezicul? Simulează cumva?

Pe trotuar, se congratulau, făceau prezentările. Toţi erau binedispuşi şi nimeni n-ar fi putut să ghicească faptul că acei oameni gravi şi ajunşi la o anumită vârstă veniseră să hotărască în privinţa libertăţii unuia dintre semenii lor.

— Urcăm? Condu ne, dragă domnule comisar, dumneata cunoşti casa...

Vitraliile scării iscau pe feţele vizitatorilor pete colorate. Unele de un roşu sângeriu, altele strălucitoare ca ludovicii de aur. Maigret sună. În apartament se auziră paşi, iar uşa se deschise.

— Intraţi, domnilor, spuse comisarul făcându-le loc.

Doamna Le Cloaguen repetă:

— Intraţi.

Ceva nu era în regulă. Era nervoasă. Îi conduse în salon. Şi, cu capul întors spre Maigret, singurul pe care îl cunoştea, întrebă:

— Unde e?

— Despre cine vorbiţi? Aceşti domni, după cum ştiţi, au venit să-l examineze pe soţul dumneavoastră. Aţi primit înştiinţarea pe care v-a trimis o domnul judecător aici de faţă...

— Asta era?

— Haideți, doamnă!... Dimineață, pe la zece, în timp ce domnul Le Cloaguen se plimba, de la Palatul de Justiție vi s-a adus un plic oficial.

— Da. Dar era adresat soțului meu.

— Nu l-ați deschis? Nu ştiți ce conținea?

— N-am obiceiul să citesc scrisorile care nu mi sunt adresate. Am pus plicul - îmi amintesc că era galben - aici. Uitați...

Deschise uşa, arătă un gheridon vechi, în anticameră, şi, într adevăr, la picioarele lui putea fi zărit plicul galben cu antetul Parchetului. Plicul era gol.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu ştiu. Soțul meu s-a întors ca de obicei la masa de prânz.

— A citit înştiințarea?

— Presupun că da, pentru că nici fiica mea, nici eu n am desfăcut plicul. Am luat masa toți trei. Nici nu ştiu dacă am strâns masa. Nu...

Servitoarea noastră e în concediu.

Deschise o altă uşă şi zăriră trei tacâmuri în sufragerie, fructe, resturi de brânză.

— Vedeți... Apoi, am crezut că Octave se duce să-şi facă siesta în camera lui. Are un caracter foarte închis. Foarte în...

Nu i păsa de ironie, dacă te gândeai că ea avea obiceiul să-l încuie pe bătrân ca pe un şcolar neascultător!

— Nu e în camera lui?

— Tocmai am fost să mă uit. Nu. În plus, pardesiul nu mai e în cuier. Probabil că a plecat...

— La ce oră l-ați văzut ultima dată?

— Ne am ridicat de la masă la douăsprezece şi patruzeci şi cinci. Mâncăm devreme. Dar spuneți mi, vă rog, de ce au venit aceşti domni...

Maigret îi adresă judecătorului, deconcertat, un zâmbet amar. Doamna Le Cloaguen nu se tulbură.

— Ar trebui să ştiţi mai bine decât mine unde se află, odată ce casa ne este supravegheată zi şi noapte!

Comisarul se apropie de fereastră şi îl zări pe trotuarul de vizavi pe Janvier, care se scobea între dinţi privind spre casă.

Cei doi medici îşi pierdeau răbdarea şi, de vreme ce nu mai aveau pe cine examina, cerură permisiunea să se întoarcă la treaba lor.

Judecătorul întrebă uluit:

— Sunteţi sigură, doamnă, că nu-i în apartament?

Iar ea, cât de semeaţă putea să fie la cât era de mărunţică, ripostă:

— Dacă tot aţi venit, ce vă împiedică să căutaţi prin casă?

O oră mai târziu, trebuiră să accepte evidenţa:

Octave Le Cloaguen, pardesiul verde şi pălăria lui dispăruseră.

Capitolul 7

Tăcerea comisarului

Ba nu, domnule judecător de instrucţie, Maigret nu se răzbună. Nu e posomorât, nici furios: Maigret este îngrijorat, Maigret are o greutate pe umeri, şi totuşi are şi impresia că începe să înţeleagă.

De aceea tace!

Dumneavoastră vorbiți, vorbiți întruna că să vă alungați jena, pentru ca, în sfârşit, cineva să vă spună că aveți dreptate sau, cel puțin, că nu ați greşit.

Maigret nu vă poartă pică pentru siguranța pe care o afişați dimineață, pentru satisfacția puțin ironică cu care i ați comunicat măsurile pe care le ați luat.

„Nu se face poliție cu oameni naivi...”

După cum nu încredințezi instrucția unui caz penal unei fetişcane. Iar, moralmente, față de Maigret, sunteți un fel de fetişcană. Ați învățat din cărți multe lucruri despre natura umană. Ați putea să le reproduceți pe de rost, dar asta nu are importanță. Dovadă că, mai adineauri, ați roşit şi acum tremurați.

— Uită te, Maigret. Nu se poate ca omul care trăieşte în această cameră să nu fie nebun. Recunoaşte...

De ce? De ce nebun? Maigret văzuse multe în treizeci de ani de meserie. Simțise mirosul pasiunilor umane, al viciilor, crimelor, maniilor, mirosise toată fermentația maselor umane...

— Un om cu judecată, ce are acest apartament confortabil, aş spune chiar luxos, şi care a ocupat funcții interesante, se lasă acum în voia...

Maigret tăcea.

De când medicii plecaseră, după noi strângeri de mâini, judecătorul de instrucție se agita întruna, în timp ce doamna Le Cloaguen şi fiica ei stăteau în salon la dispoziția lui.

Judecătorul ceruse să fie chemat Janvier, care stătea la postul lui pe bulevardul Batignolles.

Tot el îl întrebă:

— Spune mi, prietene, eşti sigur că n-ai scăpat din ochi uşa imobilului?

— Doar aproximativ un sfert de oră. Cu puțin după douăsprezece şi jumătate. Trebuia să telefonez şi să dau raportul la Poliția Judiciară.

— Ei bine, prietene, ai greşit. Trebuia să procedezi altfel. Nu ştiu cum, te priveşte, dar ştiu că, atunci când ai de făcut o supraveghere, supra-veghezi şi...

Maigret nici măcar nu zâmbi. Toate astea nu aveau nici o importanță.

— Presupun că ai avut deja curiozitatea s o întrebi pe portăreasă dacă imobilul mai are o ieşire?

— Are una singură, domnule judecător.

— Auzi, Maigret, mi a venit o idee. Nu că m aş îndoi că Le Cloaguen, simțindu-se hăituit, a fugit în timp ce inspectorul dumitale telefona... dar nu avem dreptul, într-un caz atât de grav ca acesta, să neglijăm nici cea mai mică şansă. Inspectorul ar putea vorbi cu toți locatarii şi să le ceară voie nu să le percheziționeze apartamentele, ci doar să arunce o privire. Cu amabilitate, prietene...

Maigret tăcea. Cu mâinile în buzunare, îşi lăsase pipa să se stingă, ceea ce se întâmpla rareori, şi, în timp ce magistratul se agită, el contempla podeaua cenuşie.

Janvier se întoarse din turneul său prin imobil, fără nici un rezultat, bineînțeles, şi judecătorul începu să-şi piardă stăpânirea de sine.

— Trebuie neapărat să punem mâna pe acest om! Gândeşte te, Maigret, că un nebun, un nebun care a ucis deja o dată, se plimbă liber pe străzile Parisului.

O chemă pe doamna Le Cloaguen.

— Spuneți mi, doamnă, soțul dumneavoastră avea bani la el?

— Nu, domnule judecător.

— Sunteți sigură?

— Sigură.

— Ai auzit, Maigret? N-are bani la el! Şi trebuie să mănânce. În seara asta, i se va face foame.

Trebuie să doarmă undeva! Cum va face rost de banii necesari? înțelegi la ce mă gândesc?...

Doamnă, vă rog să mi dați o fotografie a soțului dumneavoastră!

Maigret nu spunea nimic şi tăcerea lui avea ceva impresionant. Judecătorul de instrucție se gândea doar la metode spectaculoase: publicarea fotografiei în toate ziarele, multiplicarea ei în mii de exemplare care să fie înmânate tuturor agenților, jandarmilor, vameşilor...

— N-am nici o fotografie de a soțului meu.

— Nu se poate! Nu trebuie să fie neapărat una mare sau recentă. Nu se poate să nu aveți...

Haideți! De exemplu, de pe un paşaport...

— Soțul meu n a mai părăsit Franța de treizeci de ani, iar paşaportul lui n a fost preschimbat.

Probabil că s-a pierdut. Dacă nu-l găsiți în cameră lui înseamnă că nu mai există.

Judecătorul se uită la Maigret. În ochii acestuia se aprinsese un fel de luminiță, dar magistratul nu-i înțelese sensul, pentru că, dacă ar fi înțeles, ar fi pus capăt acelei agitații zadarnice.

— Maigret, te rog să transmiți imediat prin telefon semnalmentele lui Octave Le Cloaguen Serviciului Cercetări cu ordinul să...

Sigur că da! Maigret va face tot ce i se va cere.

Ca un automat. Intuia drama cea adevărată, care nu se petrecea pe străzile Parisului sau la frontiere.

În timp ce se îndrepta spre aparatul telefonic de pe peretele din hol, simți privirea doamnei Le Cloaguen ațintită asupra lui. Întrezări, trecând prin fața unei uşi, silueta tinerei Gisèle Le Cloaguen şi îşi aminti.

Îşi aminti de picătura de transpiraţie care căzuse pe mâna bătrânului în taxi şi de transpiraţia de pe fruntea lui...

În ce moment se întâmplase asta? Atunci şi numai atunci când taxiul se apropia de casa de pe bulevardul Batignolles!

Alături de cadavru, în apartamentul din strada Caulaincourt, în acele încăperi încă stropite de sânge, nu-i fusese frică. Era parcă strivit, dar nu-i era teamă.

Iar cu o zi înainte, în biroul lui Maigret, la Poliţia Judiciară, lăsase impresia că arestarea ar fi fost o uşurare pentru el.

— Alo! Cercetările? Tu eşti, Maniu?... Notează-ţi, te rog, semnalmentele următoare şi răspândeşte le prin toate mijloacele posibile. Omul trebuie prins cu multă precauţie de cum va fi zărit. Da, judecătorul insistă să fie semnalat ca foarte periculos...

La celălalt capăt al firului, Maniu simţi ironia din aceste cuvinte, deoarece cunoştea ideile lui Maigret în privinţa intervenţiilor magistraţilor în anchetarea cazurilor penale.

— L-aţi lăsat să vă scape?

— Aşa se pare...

Femeia era acolo, în spatele lui. Maigret se întoarse şi o privi în ochi atât de intens, încât ea nu şi putu reţine un tremur nervos.

În stradă, judecătorul insistă:

— Sunt pur şi simplu înspăimântat la gândul că acest om e undeva, probabil înarmat, hotărât să facă orice ca să-şi salveze pielea. Recunoaşte, Maigret, că inspectorul dumitale a greşit plecând să telefoneze! îl aveam în mâna noastră pe asasin.

Fuga lui constituie o mărturisire a crimei comise.

Şi acum... Te întorci la birou?

— Nu ştiu.

— Ce intenţionezi să faci?

— Încă nu ştiu.

— Te a năucit, nu?

De ce să-l contrazică? Maigret tăcu! Şi tăcu şi când Janvier, plouat, i se alătură pe trotuar. Mult mai târziu, în timp ce beau o bere la terasa micului restaurant de vizavi, murmură:

— Nu ți face sânge rău, bătrâne.

— Totuşi, dacă o să iasă cu scandal...

— Dacă e vorba de scandal, atunci s-a iscat deja.

— Aveți vreo idee?

Maigret tăcu. Îşi umplu pipa, o aprinse şi se uită lung la chibritul care ardea.

— Mă întreb dacă am timp..., spuse el oftând şi întinzându-şi picioarele ca un om obosit.

— Timp pentru ce, şefule?

— Să mă duc la Saint-Raphael.

— Nu puteți trimite pe cineva?

Tocmai că nu era cu putință. Puteai încredința unui inspector o sarcină precisă. Dar cum să-i spui că...? Să i dai ordin să se ducă acolo, să adulmece ca un câine care scotoceşte prin pubele şi să descopere cu orice preț osul sau, mai curând, secretul care...

Maigret se foi pe scaun. O perdea se mişcă la una dintre ferestrele de vizavi. De pe cealaltă parte a bulevardului, doi ochi se uitau fix la comisar, iar acei ochi de femeie erau şi ei plini de spaimă.

Ce idee îi trecuse brusc prin minte? Se uita la fața apărută la fereastră. Aceasta se depărtă de geam, iar Maigret deveni dintr-o dată agitat:

— Puiule, du te repede vizavi. Pune te la pândă în scară, exact în fața uşii, şi nu te mişca de acolo sub nici un motiv. N-are importanță dacă eşti văzut... Ai înțeles?

— Şi dacă una dintre femei iese din apartament?

— Las o să iasă. Nu te mişti de acolo!

Apoi intră în restaurant, după ce se convinse că ordinul lui era executat.

— Aveți telefon?

Aparatul telefonic era în sală, ceea ce explica faptul că inspectorul, când restaurantul era plin de clienți, preferase să telefoneze dintr-o cabină mai discretă, de la o cafenea din Piața Clichy.

— Tu eşti, Lucas? Ce spui? Sigur că da! N-are importanță, bătrâne. Dacă asta le face plăcere domnilor de la Parchet!... Ia repede o maşină.

Da. Bulevardul Batignolles. Restaurantul de vizavi.

Te aştept...

Patronul îl privi curios, întrebându-se cu ce treabă venise poliția în cartier, pentru că înțelesese că erau de la poliție.

— Alo, domnişoară, faceți mi legătura cu Saint-Raphael. Nu ştiu numărul... Maestrul Larignan, notar. Asta e tot ce ştiu. Urgent, din partea poliției!

Avea să fie ziua paharelor cu bere. Pe măsuța de pe terasă se aflau deja patru farfurioare, când primi legătura cu Saint-Raphael.

— Alo! Aici slujnica lui. Nu, domnule... Da, domnule... Nu, domnule... Domnul e plecat... Cum?

Da, domnule, probabil că e pe dig şi pictează. Cine îl caută? Poliția? Bine, domnule. Mă duc imediat...

Era uşor să ți o imaginezi părăsind vila luminoasă şi confortabilă, ieşind în fugă în bătaia soarelui de pe Coasta de Azur, unde marea e înțesată de pânze de un alb orbitor, căutându-l pe notarul amator de pictură, care îşi instalase şevaletul pe dig, înconjurat de curioşi.

— Ce bei, Lucas? Patroane, două beri.

Lucas înțelesese deja că nu era momentul să pună întrebări. Şi, astfel, trecu aproape o oră, timp în care bietul

Janvier se plictisea pe treptele unei scări, ridicându-se iute de câte ori trecea un locatar. Deodată, sună telefonul.

— Domnul Larignan? Poftim? Nu, domnule Larignan, soția dumneavoastră n a avut nici un accident. Nici măcar nu ştiu unde e! La Vichy, să-şi trateze ficatul? Asta e foarte bine.... Spuneți mi... În ce moment a încetat domnul Le Cloaguen... Da, clientul dumneavoastră, domnul Le Cloaguen... În ce moment a încetat să mai semneze pentru sumele pe care i le înmânați? Sigur că da, vedeți bine că ştiu. Nu vă fie frică. De ce telefonez de la un restaurant dacă sunt de la poliție?... Pentru că n am timp să ajung pe Quai des Orfèvres. Sunteți circumspect, domnule Larignan... Da, ascult... În urmă cu aproape zece ani?... Da... De la accident? Şi tot atunci a plecat şi familia din Saint-Raphael, nu-i aşa?

Îşi şterse transpirația. Omul din sudul Franței era încăpățânat. Trebuia să-i smulgă cuvintele cu cleştele din gură, ceea ce nu-i uşor la telefon.

— Cum anume primea renta de două sute de mii de franci?... Bine... Veneați chiar dumneavoastră în fiecare an la Paris? în bancnote? Nu întrerupeți, domnişoară... Ascultați dacă vă face plăcere, dar, pentru Dumnezeu, nu întrerupeți! Mai sunteți acolo, domnule Larignan? îi înmânați suma domnului Le Cloaguen personal? Ce spuneți?... Înțeleg... Era scris clar în actul de donație. Evident... Da... Da...

Notarul din Saint-Raphael era chiar mai circumspect decât s-ar fi putut crede! După cum spunea sau, mai curând, după cum striga în receptor - pentru că făcea parte dintre cei care cred că sunt înțeleşi mai bine dacă răcnesc la telefon -, era de datoria lui să se asigure că clientul său era în viață la data vărsământului.

— Prin urmare, l-ați văzut de fiecare dată...

Da, înțeleg... Zăcea?... Nu?... Bolnav, dar nu la pat? Exact... Mai ales slăbit... Da... Vorbiți, nu vă fie teamă. Da... E ciudat, evident... Ciudat....

Da, maniac... La vârsta lui... Evident... Încă ceva...

Vilă în care stăteau... Vândută? Nu i ocupată în acest moment... O americancă vine acolo o dată la doi trei ani? Aveți cheile? Veți fi atât de amabil să le înmânați persoanei care va veni din partea mea. Nu vă fie teamă... Veți primi în privința asta un ordin telegrafic din partea Parchetului.

Vă mulțumesc, domnule Larignan... Mai bine nu...

Rămâneți acasă, pentru că s-ar putea să fie nevoie să vă sun din nou...

— O bere, patroane!

Se mai luminase puțin la față. Ba chiar zâmbea într-un fel ciudat, pe când se aşeza pe scaun şi îi spunea lui Lucas, care aştepta răbdător:

— Caraghios... Ghiceşte ce făcea Le Cloaguen într-o zi când domnul Larignan i a adus cei două sute de mii de franci bani gheață? Studia gramatica! în salon, singur cu soția lui, care părea că i preda o lecție şi s-a arătat foarte deranjată.

— Nu văd ce legătură...

— Ai răbdare! M-aş mira ca înainte de lăsarea serii... Acum trebuie să-l sun pe acest admirabil judecător de instrucție care mă va trimite la toți dracii.

Micul restaurant devenise un fel de cartier general. Ai fi zis că Maigret nu voia să scape din ochi casa mare şi cenuşie, unde, din când în când, tremura o perdea.

— Alo!... Îmi cer scuze că vă deranjez, domnule judecător. Nu, încă nimic important. Aş vrea să trimiteți un ordin telegrafic la Saint-Raphael. Să fie luate de la maestrul Larignan, notar, cheile unei anumite vile... Să ia parte la acțiune şi un zidar şi unu doi lucrători la terasamente. Periculos?...

Da... Ştiu... Bineînțeles că, la întoarcere, proprietarul va face scandal, după cum spuneți... Dar cred că e necesar. Da... Şi pivnița, şi tot. Şi parcul, dacă are... Şi grota, dacă există aşa ceva. Puțul...

Tot, absolut tot! Răspunsul să mi fie transmis prin telefon aici. Mulțumesc, domnule judecător...

Era a cincea sau a şasea bere. Maigret devenea treptat alt om. S-ar fi spus că intră în acțiune, că toate capacitățile sale deveneau mai subtile, că înainta neabătut cu o forță lipsită de orice emoție.

— Eu ce fac, şefule? întrebă Lucas.

— Cumpără totuşi ziarul...

Acesta publica deja semnalmentele lui Octave Le Cloaguen.

Un nebun periculos, care probabil că a asasinat o pe ghicitoarea de pe strada Caulaincourt, circulă liber prin capitală.

Maigret dădu din umeri. Dacă asta îl amuza pe judecător, ziarele şi publicul!

— Credeți că a fugit?

— Nu.

— Păi atunci?

— Ei, da, bătrâne! Poate că da, poate că nu...

— Cele două femei?

— Nu ştiu. Să mergem. Patroane, cât face?

Dacă mă sună de la Saint-Raphael sau de la Poliția Judiciară, să mă anunțați de urgență în casa de vizavi.

Fusese tentat să nu acționeze atât de repede, să aştepte, să aştepte cât de mult ar fi fost nevoie, dar, dacă Le Cloaguen nu era mort...

— Bună ziua, doamnă portăreasă. Da, tot eu sunt... Presupun că locatarii dispun de câte o pivniță. Vreți să ne conduceți? O lampă? Sunteți foarte amabilă. Da, aduceți o lampă.

Coborâră unul în spatele celuilalt. Într-o imensă pivniță boltită, fiecare locatar dispunea de un spațiu închis cu un grilaj metalic, unde puteai să vezi cărbuni şi lăzi vechi.

— Nu. Nu le deranjați pe doamne. Broasca e o nimica toată, credeți mă.

Dovadă faptul că o deschise în câteva clipe.

Saci goi, în care fuseseră cartofi. O grămadă de butuci livrați de curând. Nişte cărbuni rămaşi de iarna trecută.

— Aveți o lopată, doamnă?

— O să vă murdăriți.

Şi ce dacă! Pentru orice eventualitate, Maigret săpă în grămada de cărbuni, apoi, cu aceeaşi răbdare, inspectă şi celelalte boxe ale locatarilor.

— Cred, doamnă... Că, deşi familia Le Cloaguen nu are slujnică, dispune totuşi de una sau două camere pentru servitori, dată fiind mărimea apartamentului lor....

— Da, la etajul şapte. Au două.

— Pot să vă cer să urcați cu mine?

— Cu condiția ca mai întâi să dau gazul mai mic, altfel mi se arde tocană.

Janvier se ridică posac ca să-i lase să treacă.

Portăreasa întoarse capul, impresionată de această punere în scenă.

— Am vrut să ne punem ascensor, dar nu s-a putut, deoarece casa scărilor nu-i destul de largă.

Sus, decorul era cu totul altul. Un coridor lung, cu pereții dați cu vopsea în ulei. Uşi numerotate.

Lumina intra doar printr-o ferestruică.

— Astea sunt camerele lor: 13 şi 14. Anul trecut au încercat să le închirieze, dar cereau prea mult...

Stați puțin! Cred că pot să deschid cu cheia mea...

Lucas, care urcase şi el, începea să fie îngrijorat. În prima cameră, unde mirosul de mucegai te sufocă, se aflau un

pătuț cu zăbrele pentru copil, două scaune vechi şchioape şi o ladă plină cu cărți.

— E, cum s-ar zice, abandonată..., explică portăreasa.

Aceeaşi deziluzie şi în a doua cameră. Ce spera comisarul să găsească? Acolo erau doar vechiturile pe care le țin toate familiile, un glob pământesc, un manechin de croitoreasă, iarăşi cărți, îndeosebi cărți de medicină, şi o grămadă de planşe de anatomie pătate de muşte.

— Nu e nimic, vedeți!

— Nu e nimic..., repetă Maigret, ca un ecou.

Totuşi, nu se hotăra să părăsească acel coridor îngust care nu ducea nicăieri.

— Încă o întrebare, doamnă. Ce rost are scara aceea de deasupra scărilor?

— Ar putea fi luată, pentru că nu foloseşte, ca să zic aşa, la nimic. Dacă vă uitați, o să vedeți că, deasupra ultimelor trei camere, există un fel de pod fals. Unora dintre locatari li se permite să-şi pună sus cuferele mari, cu care nu ştiu ce să facă.

Ca să ajungi acolo, e nevoie de o scară.

Maigret îi aruncă o privire lui Lucas şi acesta plecă imediat s o aducă.

— Urc, şefule?

— Nu.

Maigret dorea să urce el, iar Lucas era puțin speriat.

— Auziți, şefule, n-ar fi mai bine...?

Îi întinse revolverul, iar comisarul îl luă dând din umeri.

Când ajunse pe treapta a doua şi scara tremură sub el, se răzgândi şi coborî.

— Cred că nu e mort, murmură el.

— De ce?

— Pentru că două femei n-ar putea să urce un cadavru pe această scară.

Ridică încet capul, aşa cum ai face ca să strigi un copil cocoțat într-un copac.

— Le Cloaguen! strigă el. Le Cloaguen!

Urmă un moment de tăcere. Portăreasa, impresionată, duse mâna la piept, aşteptându-se din acel moment la orice surpriză.

— Ascultă, amice, mi e groază de scări şi mă obligi să urc pe asta, care nu-i destul de solidă ca să mă țină...

Alt moment de tăcere.

— Urc?

Atunci se auzi un foşnet uşor. O mişcare, acolo, sus. Cineva atinsese în treacăt un obiect, probabil un cufăr gol. Apoi văzură un picior, un picior care căuta treaptă, şi un bărbat îmbrăcat cu un pardesiu verzui care cobora încet pe scară.

Nimeni nu şi putea imagina bucuria triumfătoare a lui Maigret din acel moment. Ba da, un om: Lucas, care se uita la şeful lui şi ar fi jurat că acesta avea lacrimi în ochi.

Maigret descoperise totul singur, aproape fără indicii sau, mai exact, cu indicii pe care ceilalți le neglijaseră; mai ales cu intuiția lui formidabilă, cu capacitatea lui incredibilă de a se pune în pielea semenilor săi.

— Ai noroc, Le Cloaguen!

Acesta nu se arăta speriat. Stătea acolo aproape indiferent, ca un om care luptase până la capăt şi acum se resemnă. Singura lui reacție a fost un oftat, care, la urma urmelor, poate că exprima uşurarea.

— Dacă n am fi venit, cred că ai fi murit de foame.

Bărbatul probabil că înțelese greşit sensul acestor cuvinte, pentru că, după o ezitare, bâigui:

— Le-ați arestat?

Era plin de praf. Spațiul de sus nu permitea unui om să stea drept, în picioare.

— Le ați arestat?

Această întrebare, pusă după cuvintele lui Maigret, ar fi putut să însemne: „Dacă spui că aş fi murit de foame, înseamnă că soţia şi fiica mea nu mai sunt în casă, pentru că trebuiau să mi aducă de mâncare”.

Aşa înţelegea Lucas, care se uită spre şeful lui cu o privire plină de admiraţie.

— Nu, încă nu le am arestat.

Bătrânul nu mai înţelegea.

— Vei vedea. Vino!

Porniră în jos pe scară. La etajul trei, Janvier, care şedea pe o treaptă în faţa uşii, se ridică imediat.

— Acum înţelegi, Le Cloaguen? N-ar fi îndrăznit să ţi aducă de mâncare, nu-i aşa? De aceea, am fost obligat să acţionez astăzi. Totuşi, aş fi preferat tare mult să mai aştept!

În spatele uşii se auziră paşi discreţi. Maigret sună.

— Puteţi să vă întoarceţi la dumneavoastră, doamnă portăreasă. Vă mulţumesc. După cum vedeţi, totul a fost foarte bine.

Uşa se deschise. Un nas ascuţit. O faţă ascuţită.

Ochii sfredelitori ai doamnei Le Cloaguen. Un ţipăt.

— L-aţi găsit? Unde era?

— Intră, Lucas! Intră, Janvier! Poţi intra, amice.

Le Cloaguen tresări la auzul acestui cuvânt familiar pe care comisarul îl folosea pentru prima dată faţă de el. S-ar fi spus că i făcea plăcere, că simţea o uşurare.

— După cum vezi, nici măcar nu ţi cer să mi spui acordul participiului trecut!

De data asta, femeia tresări şi se întoarse spre comisar că muşcată de şarpe.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Exact ceea ce am spus, doamnă. Lucas, să n o scapi din ochi! Janvier, du te după domnişoară şi supraveghează

i toate mişcările! Cu bătrânul, e inutil. Nu i aşa, dragule, că de acum înainte vei fi cuminte?

Lucrul cel mai extraordinar era că bătrânul îl privea cu recunoştinţă.

— Pot să mi scot pardesiul? întrebă el.

— Sigur că da, cum să nu... Acum nu mai are importanţă...

Şi totuşi, Maigret era interesat de operaţiune.

S-ar fi spus că se aştepta la o dezvăluire extraordinară. Dar era mai puţin importantă decât credea el. După ce Le Cloaguen îşi scoase pardesiul, se putu observa că un umăr era probabil umplut cu ceva, pentru că bătrânul avea un umăr mai ridicat decât celălalt.

Lucas şi Janvier nu înţelegeau jubilarea şefului lor, care îşi goli pipa pe covor şi umplu alta, o pipă rece, pe care o avea întotdeauna de rezervă.

Se aflau toţi şase în salonul cu mobilă închisă la culoare şi perdele de catifea verde, iar zgomotul

Parisului ajungea până la ei. Stăteau nemişcaţi ca nişte personaje de ceară de la Muzeul Grévin. Doar mâinile pline de inele ale doamnei Le Cloaguen tremurau convulsiv.

Pe scară se auziră paşi grei, dar repezi. Un om ezită în faţa uşii. Maigret deschise cât se poate de calm.

— Telefonul, domnule comisar... Saint-Raphael...

Patronul micului restaurant era derutat de acele persoane încremenite care îl priveau cu stupoare. Maigret îl urmă spre uşă.

— Auziţi, copii...

Nu se grăbea. Se uită drept în ochii doamnei Le Cloaguen.

— Prima care mişcă...

Bătu vesel cu palma peste buzunarul unde îşi ţinea revolverul.

— Vin imediat!

Capitolul 8
Răzbunarea doamnei Le Cloaguen

Pentru public nu a fost nici pe departe una dintre anchetele răsunătoare ale lui Maigret, pentru că ziarele, după ce o luaseră înainte cu trâmbițatul, încetaseră brusc să mai scrie despre cazul ghicitoarei din stradă Caulaincourt. În schimb, la Poliția Judiciară, toate detaliile cazului, ba chiar şi unele cuvinte, false sau adevărate, rămăseseră întipărite în memoria tuturor şi făceau parte din tradiția casei.

Aşa se întâmplase cu furtuna care izbucnise în ziua aceea, pe la cinci, după mai bine de o lună de secetă şi căldură.

— O furtună cum n am mai văzut decât o singură dată în viața mea! spunea mai târziu brigadierul Lucas. Ne aflam în salonul cu perdele de catifea verde. Eu şi Janvier de o parte, femeile şi bătrânul de cealaltă parte.

Maigret plecase de vreo douăzeci de minute, în urma patronului micului restaurant de vizavi, iar doamna Le Cloaguen îşi pierdea deja răbdarea. Se ridică şi se duse în fața ferestrei, unde se postă cu o mână pe perdea, aşa cum făcea probabil atunci când trăgea cu ochiul la inspectorii care supravegheau casa.

O vijelie mătură bulevardul Batignolles, stârnind vârtejuri de praf până la ferestrele de la etajul trei, scuturâ copertina cafenelelor şi, brusc, o trombă de apă se abătu, răpăind cu putere, formând o baltă mişcătoare pe trotuare, în

timp ce trecătorii fugeau în toate direcțiile, iar taxiurile, cu mustăți de apă, se transformau în adevărate bărci.

Fața doamnei Le Cloaguen, lipită de geam, era singura care ieşea în evidență cu claritate din penumbra încăperii, iar Lucas se gândea la bărbații care aveau ghinionul să ia de neveste astfel de femei. Deodată, se întoarse spre el furioasă şi îl întrebă, arătând spre bulevard:

— Unde se duce?

Într-adevăr, Maigret ieşise din micul restaurant, îşi ridicase gulerul hainei şi pornise spre Piața Clichy, probabil în căutarea unui taxi.

Atunci, femeia rosti o frază care avea să devină clasică la Poliția Judiciară:

— Sper că n a uitat de noi!

Acesta fusese primul incident - unul mai curând comic - al acelei aşteptări memorabile. Lucas, care dorea cu încăpățânare să semene cu Maigret în toate privințele, îşi umplu calm pipa, băgă de seamă că bătrânul se uita la el, îşi aminti că mesteca tutun şi îi întinse punga.

— Trebuie să merg la toaletă..., şopti bătrânul cu ochi spălăciți. Dacă vreți să veniți cu mine...

Ei, da, Lucas îl însoți şi nu-l lăsă nici să închidă uşa.

— Nu vreți să veniți un moment în cameră mea?

Acolo, scotocind într-un dulap, dintr-un pantof vechi, scoase o pipă cu coada ruptă.

— Înțelegeți? Acum nu mai pot să spună nimic!

Îmi mai dați punga cu tutun?

Ținu ca totul să se petreacă în salon, în fața celor două femei. Îşi umplu pipa cu o încetineală voită şi o aprinse cu chibritul întins de brigadier.

Doamna Le Cloaguen ajunsese la capătul răbdărilor.

— Chiar nu văd de ce ne face să aşteptăm...

Dar chinurile ei erau abia la început. Minutele treceau şi salonul se impregna treptat cu miros de tutun de pipă. Un

oblon se lovea de faţadă, ploaia răpăia, oamenii alergau pe străzi sau se lipeau de porţi. După vreo oră, un taxi se opri chiar în faţă, cineva coborî, pe scară răsunară paşii a două persoane, apoi se auzi soneria de la intrare. Janvier se duse să deschidă.

— Dumneavoastră sunteţi, domnule judecător?

Intraţi! Nu, nu-i aici. S-a dus vizavi să telefoneze, apoi a plecat în fugă spre Piaţa Clichy.

Judecătorul de instrucţie, însoţit de un grefier înalt şi slab, se aşeză, după ce le salută cu stângăcie pe cele două femei, pentru că nu ştia nimic.

Maigret nu-i spusese nimic, mulţumindu-se să-i ceară prin telefon să-şi ia grefierul şi să se ducă în apartamentul din bulevardul Batignolles.

Salonul, care oricum era întunecos de obicei, devenise crepuscular şi, din când în când, un fulger mai puternic îi făcea pe toţi să tresară. Stăteau toţi acolo, nemişcaţi ca într-un compartiment de tren, tăcuţi ca în sala de aşteptare a unui medic.

Se observau unul pe altul. Lucas îi întinse punga cu tutun bătrânului, care fumase o pipă şi acum o umplea din nou cu o bucurie copilărească.

Janvier se uită la ceas şi, din acel moment, acest gest avea să fie aproape singurul făcut când de judecător, când de grefier.

Ora şapte... şapte şi jumătate... Şi, brusc, se auzi vocea încă puţin intimidată a lui Octave Le Cloaguen. Avea capul întors spre Lucas, ca şi cum judecătorul ar fi fost un personaj prea important pentru el.

— În acel dulap e vin de Porto... Dar cheia e la ea!...

O privire plină de ură. Doamna Le Cloaguen, fără o vorbă, luă o cheie din poşetă şi o aşeză pe gheridon.

— Un pahar cu vin, doamnă?

— Nu, mulţumesc.

Tânără, mult mai tulburată, murmură:

— Cred că aş bea un deget de vin...

Aceasta era situaţia la opt, când Lucas se hotărî să aprindă lumina, pentru că nu se mai vedea deloc. Lui Lucas îi era foame. La fel şi lui Janvier.

Chiar atunci se auzi soneria de la intrare. Brigadierul se duse să deschidă şi auzi primul vocea lui Maigret pe palier.

— Intraţi, doamnă.

O bătrânică în haine negre, foarte curate şi chiar cochete, cu chipul de o prospeţime uimitoare pentru vârsta ei, intră ezitând. Acele personaje imobile o surprinseră şi, la început, nu o văzu decât pe doamna Le Cloaguen. Îşi ţinea mâinile cu mănuşi negre pe poşeta cu închizătoare de argint.

Făcu doi trei paşi şi spuse, cu o voce din care răzbătea o duşmănie veche şi neîmpăcată.

— Bună seara, Antoinette...

Hainele lui Maigret luceau ca o umbrelă udă şi, mergând, comisarul lăsa dâre de apă pe parchetul lustruit. Nu dăduse nici o explicaţie. Se mulţumise să adreseze un mic semn judecătorului şi grefierului.

— Dacă acest domn, care este foarte amabil, n-ar fi insistat să vin, după tot ce s-a întâmplat...

Apoi se întoarse pe jumătate şi îl zări, în sfârşit, pe bătrân. Deschise gura să vorbească, să salute, dar nu reuşi să scoată nici un sunet; miji ochii, îşi deschise cu repeziciune poşeta şi scoase o pereche de ochelari.

Se vedea că nu înţelege nimic, că se crede victima unei mistificări. Îl căută cu privirea pe Maigret, apoi se uită după Antoinette Le Cloaguen şi din nou la bătrân, care nici el nu înţelegea.

— Ăsta nu-i Octave! Ştiţi foarte bine că nu-i fratele meu! Dumnezeule! Iar eu care m am întrebat întotdeauna...

— Staţi jos, doamnă... Domnule judecător, am onoarea să v o prezint pe doamna Catherine Biron, văduvă, născută Le Cloaguen, a cărei existenţă mi a fost dezvăluită de poliţia din Saint-Raphael...

Vă rog, doamnă, să luaţi loc şi nu vă temeţi de nimic în privinţa domnului canonic, pentru că nu vă vom reţine mult timp. Trebuie să vă aduc la cunoştinţă, domnule judecător, că doamna Biron, care aproape că nu avea din ce trăi la moartea soţului ei - un om de toată isprava, angajat la primăria din Saint-Denis -, a devenit menajera unui bătrân canonic aproape neputincios. Îl îngrijeşte cu un devotament remarcabil. Vreţi să ne vorbiţi despre fratele dumneavoastră, doamna Biron?

Cele două femei se căutară din priviri, se înfruntară, iar menajera canonicului începu să vorbească cu fraze scurte, fără a se grăbi, cu o voce discretă, aşa cum se obişnuise pesemne în sacristie.

— Părinţii noştri nu erau bogaţi. Erau oameni cumsecade şi doar rupându-şi de la gură, cum se spune, au reuşit să-l facă pe fratele meu medic.

A călătorit mult şi a avut norocul să facă un serviciu unui om foarte bogat, care s-a arătat recunoscător. Atunci s-a căsătorit şi trebuie să recunosc că a fost generos cu noi...

— O clipă. Vreţi să spuneţi că vă trimitea bani în mod regulat?

— Nu chiar aşa. Răposatul meu soţ n-ar fi acceptat. Dar profita de toate ocaziile ca să ne facă daruri. Când am făcut bronşită, acum cincisprezece ani, m-a adus în vila lui din Saint-Raphael, dar am înţeles foarte bine că eram în plus...

Se înţelegea şi după privirea pe care i o aruncase doamnei Le Cloaguen.

— Fratele meu nu avea prea multe de spus în casa lui şi cred că regretă vremurile când naviga, îşi cumpărase o mi-

că ambarcațiune şi singura lui pasiune era să pescuiască în largul mării, singur. Cel puțin acolo era liniştit.

— Viața în vilă era confortabilă?

— Aşa cred. Aveau... staţi puțin... aveau doi servitori.

— În fond, o viață în deplină armonie, cu o rentă de două sute de mii de franci?

— S-ar putea... Eu n am avut niciodată două sute de mii de franci de cheltuit!

— Fratele dumneavoastră era sănătos?

— Puțin cam coleric. Totuşi, nu cred că era bolnav. Ce s-a întâmplat cu el?

Toți îşi îndreptară privirea spre doamna Le Cloaguen, care, cu buzele strânse, păstra o tăcere încăpățânată.

— Soția fratelui dumneavoastră ar fi avut vreun interes să-l omoare?

— Nu se ştie niciodată. Totuşi, nu cred, pentru că renta o primea doar cât era el în viață.

— Nu aveți să ne spuneți nimic, doamnă Le Cloaguen?

Maigret întâlni atunci privirea cea mai plină de ură ce i fusese adresată vreodată. Comisarul nu şi putu reține un zâmbet.

— Fie! exclamă el. Domnule judecător, vă voi da câteva explicații. Dă mi şi mie un pahar, Lucas.

Nu se găseşte nimic mai tare în casă?

— Trebuie să fie o jumătate de sticlă de coniac în camera ei, spuse imediat bătrânul.

Bineînțeles, în camera lui Antoinette Le Cloaguen.

— Vă prezint drama în câteva cuvinte. Le Cloaguen duce la Saint-Raphael existența fără griji a unui om ce are de cheltuit în fiecare an două sute de mii de franci... Am telefonat la bancă.

Acum zece ani, avea economii de doar câteva zeci de mii de franci... Dar moare subit. Poate că, într-o zi, văduva Le Cloaguen va catadicsi să ne spună de ce a murit. A făcut

insolație la pescuit şi a murit în urma unei congestii cerebrale? Nu ştim. Dar ştim că soția şi fiica lui au rămas brusc fără venituri. Există oameni, domnule judecător, care nu pot să accepte o astfel de perspectivă, însă întâmplarea face că, pe cheiurile din Cannes, să-şi ducă traiul un fel de cerşetor, un ins nu prea inteligent şi deloc periculos, care seamănă uimitor de bine cu fostul medic de marină...

Falsul Le Cloaguen zâmbi, deloc ofensat de aprecierea făcută asupra gradului său de inteligență.

— Puțin mai devreme, domnilor, poliția din Saint-Raphael, urmând indicațiile mele, a descoperit rămăşițele pământeşti ale adevăratului Le Cloaguen, zidite în una dintre pivnițele vilei. Asta e tot. Sau ar mai trebui să vă dau un detaliu.

Când bătrânului cerşetor i s-a propus o viață confortabilă şi lipsită de griji sub numele altuia, când acest amărât, obosit să-şi ducă traiul în port şi să doarmă sub cerul liber, a acceptat, a apărut un obstacol neprevăzut. Cum avea să semneze pentru sumele vărsate de notar fără să se trădeze? Zadarnic au încercat să-l învețe să imite semnătura mortului. Abia era în stare să-şi scrie ca vai de lume numele!... De aceea, i s-a impus să-şi taie o falangă de la arătătorul drept, ceea ce avea să constituie o scuză suficientă. Dar prea mulți îl cunoşteau pe Coasta de Azur. Aşa că au venit să locuiască la Paris. Sora lui Le Cloaguen ar fi putut să descopere substituirea, drept pentru care au jignit o în aşa fel, încât această femeie, ce are mândria ei, a rupt toate relațiile cu fratele său şi cu familia lui.

— Această persoană, murmură doamna Biron, m-a făcut în scris cerşetoare. I-am scris fratelui meu, dar nu mi a răspuns, şi acum înțeleg de ce.

Pe moment, mi am spus că reuşise să-l țină de tot sub papuc.

— Banii înțelegeți? Totul e o poveste sordidă legată de bani, cea mai sordidă pe care am cunoscut o vreodată... Gândiți vă că au trebuit să facă să dispară cadavrul, să modifice silueta cam subțire a cerşetorului, care, din nefericire, avea şi un umăr mai sus decât celălalt. Abia dacă ştia să citească. I-au dat lecții de gramatică şi de aritmetică. Oamenii erau mirați când vedeau un fost medic de marină atât de necioplit... Au făcut din el un dezechilibrat, un maniac, un om pe jumătate nebun. Viața în Extremul Orient a fost o scuză foarte bună.

Comisarul se uită în jur cu dezgust.

— Lucrul cel mai respingător e că nici măcar nu profitau de bani! Al doilea Le Cloaguen putea să moară ca şi primul şi nu avea să se mai găsească altul care să-l înlocuiască. Astfel că trăiau cu o zgârcenie totală... Trebuiau puşi deoparte aproape toți cei două sute de mii de franci primiți anual.

În zece ani, aceste doamne au economisit astfel aproape un milion şi jumătate. Nu i aşa, doamnă Le Cloaguen? Iar tu, Picard...

Bătrânul părea emoționat că cineva i se adresa cu numele lui adevărat.

— Tu ai renunțat la identitate pentru un blid de linte. Ai un pat unde să dormi, fireşte. Ți se dă de mâncare, pentru că trebuie să trăieşti. Dar n-ai voie să fumezi, pentru că adevăratul Le Cloaguen nu fuma. N-ai voie să bei: nu-i plăcea alcoolul.

N-ai voie... Nimic! Eşti ca un câine în lesă şi singura ta distracție e să rătăceşti pe străzi cum făceai altădată, după care eşti închis în cameră la întoarcerea acasă. Cu ocazia vizitei anuale a notarului, eşti culcat în pat, îngrijit, sub pretextul că eşti bolnav, iar camera ta e cât se poate de prost luminată. Totuşi, ai reuşit să înşeli vigilența gardienelor tale şi ai păstrat până la sfârşit un secret...

Picard, cuprins de emoție, întoarse capul în altă parte. Se ghicea că voia să-şi ascundă lacrimile.

— Aveai o fiică, dintr-o căsătorie de demult. Ai regăsit-o la Paris. Te duceai la ea în fiecare săptămâna. Această fiică era ghicitoare într-un apartament din stradă Coulaincourt.

Aceeaşi lumină a lustrei, în care pluteau fire de praf, aceleaşi porțiuni mari de umbră, aceleaşi chipuri care se estompau ca sub tenta întunecată a unei pânze de muzeu. Maigret tăcu. Judecătorul, stânjenit, îşi tot punea picioarele unul peste celălalt şi, în cele din urmă, spuse cu o voce ezitantă:

— Doamnă Le Cloaguen, ați omorât o pe domnişoara Jeanne?

— Nu i adevărat!

— Doamnă Le Cloaguen, l-ați urmărit pe falsul dumneavoastră soț până pe strada Caulaincourt şi ați intrat într-un apartament din imobilul 67 bis?

— Nu i adevărat! repetă ea.

— Recunoaşteți că ați zidit cadavrul adevăratului dumneavoastră soț în pivnița vilei de la Saint-Raphael?

— Şi?

— Recunoaşteți că ați încasat o rentă fără să vi se cuvină?

— Nu ştiu... Nu eu primeam banii. Notarul îi înmânâ direct acestui om şi asta nu mă privea.

Ştiu ce risc.

— Dumnezeule! Dumnezeule! bâigui menajera canonicului, uluită de o astfel de atitudine.

Şi, deşi cei aflați în încăpere văzuseră multe la viața lor, toți se priviră cu stupoare când doamna Le Cloaguen rosti calmă, ca o femeie care ştie ce spune, care a adunat toate informațiile necesare şi şi-a luat toate măsurile de precauție:

— Ştiţi foarte bine că nu risc mare lucru. O amendă între şaisprezece şi cincizeci de franci şi între şase zile şi două luni de închisoare. Articolul 368 din Codul Penal...

Era mândră de ea. Ba chiar nu şi putea reţine un freamăt al buzelor, un freamăt de orgoliu.

— Nu ştiam că acest om avea o fiică şi că se ducea s o viziteze. Iar în privinţa soţului meu, nu văd ce diferenţă ar fi dacă e înmormântat într-un cimitir sau...

— Taci, nefericito! strigă doamna Biron, care nu se mai putea stăpâni. Chiar nu înţelegi că eşti un monstru, că nimeni n a mai auzit vreodată o femeie, o făptură a bunului Dumnezeu, rostind astfel de enormităţi! Când mă gândesc că bietul Octave... Domnule comisar... Nu mai pot. Am nevoie de puţin aer...

Pălise la faţă şi picături de transpiraţie îi apăruseră deasupra buzei de sus. Maigret deschise fereastra. Perdeaua verde se umflă, o adiere uşoară trecu peste feţe, iar vacarmul furtunii pătrunse brusc în salonul cu oamenii încremeniţi.

Judecătorul părea să spună: „Şi acum ce facem, Maigret?”

I se părea că Maigret nu avea siguranţa lui obişnuită. Comisarul trase lent din pipă şi se postă în faţa doamnei Le Cloaguen, ameninţător de masiv, cu chipul ca de piatră.

— Aveţi dreptate, doamnă. Justiţia nu poate să vă facă prea mult rău. Şi totuşi, pentru prima dată în cariera mea, văd pasiunea pentru bani dusă la un asemenea paroxism şi inspirând gesturi atât de josnice. Aproape că aş fi preferat ca, într-o criză de furie, să-l fi ucis pe Le Cloaguen...

În spatele lui se auzi un strigăt. Doamna Biron nu mai înţelegea.

— Scuzaţi mă, doamnă. Există lucruri care trebuie spuse. Judecătorul de instrucţie a pomenit de biata fată care a fost asasinată în apartamentul ei din stradă Caulaincourt,

în împrejurări deosebit de tulburătoare. Iar doamna Le Cloaguen ar putea să facă lumină cu o singură frază şi, în câteva minute, am pune mâna pe asasin. Mă înşel, doamnă?

Ea îl privi cu sfidare. Ezită o secundă. Trăsăturile îi deveniră şi mai dure, dacă aşa ceva mai era cu putinţă, şi spuse:

— Nu!

— Vă ascultăm.

— Nu voi spune nimic. Auziţi?

Apoi, brusc, se transformă, se dezlănţui, deveni o adevărată fiară.

— Niciodată, înţelegeţi? Nu voi spune nimic, pentru că te urăsc, da, pe dumneata, comisare Maigret, mai mult decât orice pe lume! Din ziua când ai pus prima dată piciorul în acest apartament, când m ai privit... Te urăsc! Te urăsc! Şi n am să ţi spun nimic! Nu vei găsi nimic! Eu voi face cele două luni de închisoare, de acord, dar, dumneata... dumneata...

— Cui i aţi dat cei două sute de mii de franci?

— N-am să spun.

Apoi înţelese că greşise, dar era prea târziu.

— Care două sute de mii de franci?

— Cei care au fost scoşi sâmbătă de la bancă.

Ea nu răspunse.

— Unde aţi fost duminică între zece dimineaţa şi patru după amiaza?

Ea îl privea cu o ironie feroce. Maigret înţelese că nu se lăudase, că o femeie că dânsa era în stare să tacă şi nici un interogatoriu nu va scoate ceva de la ea.

— Domnule judecător, fiţi amabil şi semnaţi un mandat de arestare pe numele acestei femei şi al fiicei sale.

— Fiica mea? Ce amestec are fiica mea în toată povestea asta? Domnule judecător, ştiţi că n aveţi dreptul să faceţi

aşa ceva. N-am ucis pe nimeni, comisarul a recunoscut asta. Iar când mi am înhumat în mod clandestin soțul, singurul lucru care mi se poate reproşa, fiica mea nu era majoră. Era doar un copil şi nu aveți dreptul, repet...

Tragicul şi burlescul se succedau de la un minut la altul, de la o secundă la alta. Se aflau în fața unei ființe umane hotărâte să se apere cu înverşunare.

— N-am ucis o pe femeia aceea, pe care nici măcar nu o cunoşteam.

— Cine a ucis o?

— Nu ştiu... Nu ştiu. Te urăsc! Eşti un monstru...

Monstrul era Maigret, care îşi turnă un pahar de coniac şi îşi şterse sudoarea de pe față. Judecătorul de instrucție îl privea şovăielnic; mai adineauri crezuse că se afla în fața unui caz rezolvat, dar acum îşi dădea seama că acesta era mai delicat ca niciodată.

— Lucas, ia o pe bătrână!

Maigret spusese intenționat bătrâna. Ceea ce îl făcu să devină ținta unei noi priviri pline de ură.

— Janvier, te ocupi tu de fată? Aveți grijă...

Lucas... Janvier...

Doamna Le Cloaguen se repezise spre fereastră deschisă. Dar, împotriva a ceea ce putuse să creadă comisarul, nu o făcuse ca să-şi pună capăt zilelor.

Era atât de exasperată, încât spera să declanşeze un scandal, voia să țipe, să strige după ajutor, fără să-şi dea seama că pe bulevardul Batignolles nu era țipenie de om, iar bucata de pământ dintre cele două sensuri de circulație era brăzdată de apă ca o hartă geografică în relief.

— Cătuşele, Lucas! Janvier, închide fereastra!...

Un hohot de râs, un râs nervos, la fel de dramatic. Era bătrânul vagabond, care nu mai rezistă, care râdea cu lacrimi văzând cum scorpia ce l terorizase atâta vreme se

lupta cu brigadierul, zgâriindu-l, lovindu-l cu palmele şi cu picioarele.

Cum şi ar fi putut imagina că într-o zi...

— Vreau, cer să fie sunat imediat un avocat...

Nu aveți dreptul... Nimeni n are dreptul...

Era scris ca seara aceea să nu se termine fără să se fi atins culmea grotescului. Cineva sună la uşă. Maigret se duse să deschidă.

— Pardon... Oare prietena mea...

O doamnă în vârstă, împopoțonată, urmată de un tânăr înalt şi timid. Se uită cu mirare la acei invitați ciudați, încremeniți în salon. O zări pe doamna Le Cloaguen şi se apropie repede de ea, cu zâmbetul pe buze.

— Draga mea Antoinette! Închipuie ți că, din cauza furtunii...

Se opri brusc. Mâinile pe care ar fi vrut să le strângă cu efuziune... Cum era posibil să fie în cătuşe?

— Dar... dar...

Înțelese. Acei oameni erau polițişti. Iar ea, ea, o Cascurant de Nemours, care fusese gata să-şi căsătorească fiul cu...

— Vino, Germain! E... e...

Nu exista cuvânt destul de tare pentru ea ca să exprime ceea ce simțea. Era o capcană! Era...

N-ar mai fi lipsit decât jurnaliştii şi fotografii! Şi dacă n aveau să o lase să plece, dacă, a doua zi, numele ei apărea în ziare?

Nu i veni să creadă că ajunsese pe palier fără s o împiedice nimeni şi se repezi pe scară, trăgându-şi fiul după ea.

Maigret îndesă cu degetul puțin tutun în pipă şi mai făcu o dată turul încăperii. Aruncă o privire spre Lucas şi Janvier.

— Să mergem, copii!

Bătrânică se temea că o vor lăsa baltă, dar el o linişti. Nu, n o uitase.

— Iar pe dumneavoastră, doamnă, dacă mi daţi voie, o să vă conduc la taxi.

Se purta cu ea cum s-ar fi purtat cu bătrâna lui mamă.

Capitolul 9
Noaptea supelor de ceapă

La o oră ca aceea, Maigret era dominat de un amestec ciudat de plăcere epicureică consistentă, de destindere voluptuoasă a trupului şi de activitate cerebrală intensă, de viaţă interioară împinsă la paroxism.

În pofida furtunii, noaptea era caldă şi toate ferestrele marii braserii de pe bulevardul Clichy erau deschise. Cei doi bărbaţi stăteau exact între sală şi terasă. De o parte, vânzoleala caldă şi luminoasă, agitaţia chelnerilor, grupurile vesele ale celor veniţi să supeze; de cealaltă parte, mesele puştii de sub pânză copertinei umflată de apă; două prostituate stăteau în faţa paharelor goale; ploaia nu se oprise, dar nu mai era torenţială, aşa cum fusese mai devreme. Place Blanche şi firmele ei, după o zonă de umbră unde taxiurile patinau pe asfaltul ud, şi reflexul luminos al roţii de la Moulin-Rouge, care se rotea neîntrerupt...

Alternanţă de atmosferă jilavă şi valuri de aer răcoros, de sfârşit de vară şi de toamnă pariziană... Cei doi bărbaţi comandaseră o supă de ceapă cu brânză rasă şi chelnerul le punea acum în faţă două porţii mari de varză acră cu câr-

nați și alte două pahare cu bere. De undeva se auzeau zvonuri de muzică. Bătrânul nu scăpa nici o îmbucătură, nici un miros, nici o secundă a acelui moment unic și, când se uita la comisar, părea că își cerea scuze.

Era miezul nopții. În momentul în care Lucas le urcă pe cele două femei în taxi, Maigret îl prinsese de mânecă.

— Unde le duci, netotule?

— La arest, cum mi ați spus, șefule...

— Du le la noi și ține-le acolo, tu și cu Janvier, până mă întorc.

Astfel că nu ajunseseră printre prostituatele pe care duba le aducea din razii. Așteptau, fiecare așezată pe un scaun, într-un birou gol de la Poliția Judiciară și evitau să rostească vreun cuvânt, stând la fel de țepene ca într-un salon. Doar buzele lui Antoinette Le Cloaguen se mișcau, ca ale bătrânelor așezate la umbra unui stâlp de biserică, dar femeia nu făcea decât să repete pentru sine vorbele pe care avea să le spună curând avocatului ei.

Doamna Biron se întorsese acasă la canonic, condusă de comisar, căruia îi spusese în taxi:

— E oare cu putință ca o făptură a bunului Dumnezeu să facă astfel de lucruri?

Mai rămăsese bătrânul. Comisarul îl dusese să ia masa cu el la braseria de pe bulevardul Clichy.

Iar supa de ceapă și varza cu cârnați îi provocau pur și simplu emoțiile extazului.

— Te hrăneau prost?

— Sub pretext că nu știu să stau cum trebuie la masă, îmi aduceau terciul în cameră. Atât cât să nu mor de foame. Aveam tot timpul un gol în stomac. Fata nu era la fel de rea și, uneori, îmi dădea de mâncare pe ascuns...

— De ce n-ai plecat de la ele?

Privirea adresată de bietul om comisarului era destul de elocventă. Era privirea unui om care fusese toată viața te-

rorizat, care nu înțelegea cum i ar fi putut trece cuiva prin minte să le țină piept călăilor săi!

— N-o cunoaşteți. Mă trata cu atâta duritate, încât, în unele seri, credeam c o să mă bată. Spunea că, dacă aş fi trădat o, nu ar fi ezitat să mă omoare.

O văzusem când mă forțase, la Saint-Raphael, să zidesc cadavrul. Muncea cu mine în pivniță ca un bărbat. M-a ajutat să duc cadavrul ca şi cum ar fi fost un colet oarecare...

— Cine a ucis o pe fiica ta, Picard?

Maigret îl lăsase să termine de mâncat felul doi şi îi pusese întrebarea cu o voce normală, privind vag luminile scânteietoare de pe bulevard şi reflexul mişcător al palelor morii.

— Jur, domnule comisar, că nu ea. Nu ştiu cine. Dacă aş şti...

Vocea lui era acum mai joasă; ai fi zis că regretă că acel moment atât de plăcut fusese tulburat de amintirea dramei.

— Odată, Marie mi a spus... Pentru că eu îi spuneam tot Marie. Jeanne era pentru clienți...

Odată mi a spus să nu vin la ea la orice oră, s o anunț printr-un bilețel. Dar mă duceam, din obişnuință. Aşteptam câteva minute pe trotuarul de vizavi, ca să văd dacă intră cineva. În ziua aceea, era singură...

Maigret ezită o clipă, deoarece bătrânul îşi scosese pipa ruptă, luată Dumnezeu ştie de unde.

Iar comisarul, care avea întotdeauna două pipe în buzunar, îi întinse atunci una fără să spună nimic. Celălalt o umplu. Nişte femei râdeau la o masă, un bărbat dădea târcoale terasei, neştiind pe care prostituată s o aleagă, pentru că nu le vedea bine fețele.

— Era îngrijorată. Mi a spus că avea necazuri din cauza mea şi că situația ar fi putut să devină gravă... La un mo-

ment dat, a tresărit, auzind cum o maşină se oprea lingă trotuar şi s-a uitat de pe balcon. Atunci m-a împins în bucătărie, dar nu pot să spun dacă a răsucit cheia în broască sau nu...

— Nu l-ai văzut pe bărbatul care a urcat?

— Nu. Parcă am auzit că vorbeau cu glas scăzut.

— Era într-adevăr un bărbat?

— Da. Staţi puţin... Marie mi a mai spus ceva.

Trebuie să mi amintesc. Am un cap ca vai de el!

Maigret comandă două coniacuri şi aşteptă, trăgând domol din pipă.

— Da... Mi a spus cam aşa: „Cunosc pe cineva care te a văzut pe vremuri pe Coasta de Azur. Vine la Paris în fiecare săptămână şi te a recunoscut într-o zi când ieşeai de aici...”

Comisarul nu tresări. Trase în piept aerul proaspăt, ca şi cum ar fi inspirat atmosfera nocturnă a Parisului, şi, în timp ce privea cu drag imaginile familiare, revedea altele, cu o precizie extraordinară.

Era cu adevărat un moment mare, unul dintre momentele lui, care merită toate micile necazuri şi monotonia anchetelor.

Bătrânul Picard rătăcind prin Cannes...

— Spune mi, Picard, cum ajunseseşi în starea aia?

— Nu ştiu... N-am făcut niciodată nimic ca lumea. Eram ambalator într-o fabrică de pantofi, la Caen... Soţia a plecat cu altul. N-am ştiut niciodată cu cine. N-am ştiut niciodată ce s-a mai întâmplat cu ea... Am început să umblu, să lucrez ici şi colo, iar când eram prea trist sau prea beat, luam trenul indiferent în ce direcţie... Cam aşa a fost! Într-o zi, n am mai lucrat nicăieri. Eram la Cannes... Când femeia aceea...

Era de ajuns să pomenească de ea ca să fie cuprins de un fel de teroare.

— Îmbătrâneam. Eram obosit. Mi am spus că voi duce o viață liniştită, că voi dormi într-un pat, că voi mânca pe săturate...

Apoi, cu privirea lui naivă, îl întrebă:

— Credeți că m ar fi omorât?

— Nu ştiu, Picard, dar e posibil...

Maigret visa. Bătrânul, care ştia ce e sărăcia şi se săturase de ea, se vindea pentru un adăpost sigur... Antoinette Le Cloaguen, care nu ştiuse niciodată ce e mizeria, era atât de înfricoşată de ea, încât, ca să-şi asigure anii bătrâneții, să adune o anumită sumă pe care şi o fixase singură, fusese în stare să...

— Haide, e timpul să mergem! Chelner! Nota!

Oamenii din jurul lor trăiau o viață reală.

Chiar trăiau momentul prezent. Maigret însă trăia trei, cinci, zece vieți în acelaşi timp, era la Cannes, la Saint-Raphael, pe bulevardul Batignolles şi în strada Caulaincourt...

Ieşiră afară în ploaie. Bătrânul îl întrebă cu o simplitate dezarmantă:

— Unde mergem?

— Ascultă, Picard... Te ar deranja să dormi o noapte în arestul poliției?

— Sunt şi ele acolo?

— Nu. Mâine dimineață voi trimite după tine.

Vom vedea...

— Dacă vreți...

— Taxi! La arestul poliției!

Cheiurile întunecate. Becul roşu care semnaliza intrarea arestului.

— La revedere, amice. Pe mâine... Gardian! Te rog să te ocupi de omul ăsta!

Iar gardianul, care îl ducea pe bătrân într-un birou mic ca să-l percheziționeze, nici măcar nu bănuia că, puțin mai

devreme, clientul lui luase masa cu Maigret într-o braserie de pe bulevardul Clichy!

La Poliția Judiciară se vedea lumină doar la două ferestre. Maigret şi le imagina pe mamă şi pe fiică stând pe scaune, pe Lucas căscând, pe Janvier care probabil comandase bere şi sandvişuri. Să urce? Să...?

Maigret merse mai departe pe chei, se rezemă un moment cu coatele pe parapet şi suportă ploaia măruntă care îi răcorea fața.

Frânturi de gânduri... Zău aşa! Ghicitoarea se aştepta s o pățească sau, în orice caz, să aibă necazuri. Pomenise de un bărbat care venea la Paris în fiecare săptămână...

Vineri, în fața imobilului oprise o maşină. Probabil maşina verde...

Maigret ajunsese la Pont-Neuf, unde opri un taxi care trecea gol.

— Pe strada Caulaincourt.

— Ce număr?

— Îți spun eu unde să opreşti.

Ar fi putut să aştepte până a doua zi. Ar fi fost mai legal. Ceea ce urma să facă încălca regulamentul. Dar oare o făcea pentru prima dată? Iar răufăcătorilor le pasă oare de legalitate?

Nu se vedea deloc culcându-se, aşteptând să se facă ziuă. N-avea nimic de făcut. Era plin de îndrăzneală.

— O clipă. Puțin mai departe, pe stânga. O prăvălie albă...

Spuse taximetristului să-l aştepte şi sună la o uşă. Se văzu nevoit să sune de trei ori, deşi avea impresia că gestul său declanşase un vacarm în casa adormită. În sfârşit, se auzi un declic. Căută întrerupătorul şi bătu la ferestruica portăresei.

— Lăptarii, vă rog?

— Cine? Ce?

În sfârşit, se trezi de a binelea şi îşi arătă capul cu părul plin de bigudiuri.

— Întreb de lăptari. Ce spuneți? Dorm în încăperea din spatele prăvăliei? N-au sonerie? Şi slujnică, Emma?

Stătea la etajul şapte, unde negustorii închiriaseră pentru ea o cămăruță.

— Mulțumesc, doamnă. Fiți liniştită, n am să fac zgomot.

De la etajul trei, Maigret nu mai găsi întrerupătorul şi se văzu obligat să-şi lumineze calea cu chibrituri. Etajul şapte, a treia uşă, cum i se spusese. Bătu încetişor şi îşi lipi urechea de uşă.

Auzi un fel de oftat, apoi zgomotul unui corp care probabil se întorcea greoi în aşternut.

Bătu din nou.

— Ce i? întrebă o voce adormită.

Maigret răspunse în şoaptă, de teamă să nu trezească vecinii:

— Deschide. Sunt eu, comisarul.

Tălpi goale pe podea. Lumina se aprinse, zgomot de paşi, umblet de acolo-colo... În sfârşit, uşa se întredeschise şi apăru o tânără grasă în cămaşă de noapte, cu ochi speriați şi fața buhăită de somn.

— Ce doriți?

Mirosea a noapte, a femeie, a pat jilav, cu un iz vag de pudră şi de apă cu săpun.

— Ce doriți?

Maigret închise uşa. Emma îşi puse un pardesiu vechi peste cămaşa de noapte, prin care i se vedeau formele încă neclare, ca ale unei păpuşi mari de câlți.

— A fost arestat...

— Cine?

— Asasinul. Bărbatul cu maşină verde...

— Ce tot spuneți?

Mintea i se limpezea cu greu şi ochii i se tulburau treptat.

— Am spus că a fost arestat. Trebuie să vii la Poliția Judiciară să-l identifici.

— Dumnezeule! Dumnezeule! repetă ea.

— Îmbracă te. Nu ți fie teamă. O să mă întorc cu fața la perete.

Şi o auzi în spatele lui, umblând de colo-colo, scotocind prin lenjeria îngrămădită pe un scaun, căutându-şi ciorapii sub pat.

— Dumnezeule! Dumnezeule! repetă ea.

Şi, plângând încetişor, rosti de cinci ori „Dumnezeule!" Apoi:

— Cum e posibil?

Maigret se întoarse atunci spre ea: era într-un combinezon roz şi îşi prindea ciorapii. Văzuse el şi altele! Chiar şi ea uită că se îmbrăca în fața unui bărbat.

— L-ai recunoaşte, nu-i aşa?

— Va trebui să mă uit la el, să-i vorbesc?

Deodată, se aruncă pe pat izbucnind în hohote, scuturând din cap şi repetând:

— Nu vreau!... Nu vreau!... Din cauza mea l-ați arestat!...

Dacă un fotograf ar fi putut să-l surprindă pe Maigret în acel moment, enorm, în picioare în acea încăpere ce nu era pe măsura lui, aplecându-se spre tânără grasă în combinezon, bătând o încetişor pe umărul trandafiriu...

— Liniştește te, micuțo! Haide! E timpul să mergem.

Ea muşcă aşternutul şi scutură iar din cap, ca şi cum ar fi hotărât să se agațe cu disperare de acel pat.

— Ai făcut şi aşa destule prostii! Dacă n aş fi intervenit, la ora asta ai fi fost şi tu la închisoare...

Cuvântul magic o calmă pe loc şi Emma ridică încet capul.

— La închisoare?

— Sigur că da, şi încă pentru mult timp. Pentru că ceea ce ai făcut poate fi considerat complicitate. De ce, atunci când ți am arătat câteva fotografii, nu l-ai recunoscut?

Ea îşi muşcă buza de jos, care deveni roşie ca sângele, şi se încruntă şi mai mult.

— Răspunde. De ce?

— Pentru că îl iubesc!

— Iar noi ne am pierdut timpul. Ar fi putut să scape. Am fi putut aresta un om nevinovat. Îmbracă te! Nu mă forța să chem agentul de jos!

Ce cuplu ciudat coborî, fără zgomot, pe scară întunecoasă! Taxiul aştepta.

— Urcă!

În maşină, se auzi deodată vocea visătoare a Emmei:

— De ce a ucis o? Era amanta lui, nu? Primea la ea şi alți bărbați... Era gelos...

— Poate.

— Sunt sigură că asta e. O iubea...

Maigret urcă în urma ei scara de la Poliția Judiciară, apoi o conduse pe culoarul lung, unde era aprins un singur bec. Janvier, care auzise zgomot, ieşi dintr-un birou şi se miră când îşi văzu şeful la o asemenea oră împreună cu fata de la lăptărie.

— Ce fac cele două? îl întrebă comisarul.

— Fata a adormit... Cealaltă aşteaptă.

Maigret intră în biroul lui, o pofti şi pe Emma şi închise uşa.

— Unde e?

— O clipă. Îl vei vedea imediat. Stai jos.

Biata fată, atât de rozã în obraji de obicei, era acum de o paloare aproape cadaverică.

— Aşa... Când ai venit prima dată, la ordinul patronilor tăi, astea au fost fotografiile pe care ți le am arătat, nu-i aşa?

Nu i le punea în față pe toate grămadă, ci una câte una, rostind numele cum îi veneau în minte:

— Justin Tatuatul, Bebert din Montpellier, Prepeliță...

Maigret era mai emoționat decât ea, pentru că totul depindea de acel moment. Nu îndrăznea s o privească în față. Găsise un mijloc ca să n o sperie: se uita la mâinile ei, nişte mâini cu degetele grăsuțe, cu unghiile rupte, una fiind pusă cu palma pe birou, iar cealaltă părând gata să apuce fotografia asasinului.

— Micul Louis din Belleville, Justin...

Îşi ținea respirația, apoi pieptul i se umflă brusc, putu în sfârşit să inspire aer, să iasă din acea nemişcare dureroasă, pentru că cele două mâini se crispaseră spasmodic.

— El e, nu-i aşa? Justin... Justin din Toulon.

Ea tremură, cuprinsă parcă de frig. Se uită la comisar. Şi expresia feței sale, la început naivă, se schimbă în timp ce întrebă:

— Nu l ştiați? Unde e?

În sfârşit, înțelese şi, cuprinsă de mânie, puțin lipsi să nu sară la comisar.

— Nu era adevărat! Nu l-ați arestat! Mi ați întins o capcană şi eu l am.... Eu!... Eu!...

— Domol, drăguțo! Domol! Pot să ți spun că Justin e o mare pramatie!

— Eu l am... eu!...

— Haide!... Eşti obosită. Mâine te trezeşti devreme. O să te ducem acasă...

Îl sună pe Janvier.

— Du o acasă pe fata asta, bătrâne. N-o brusca.

Şi, dacă a mai rămas ceva în dulap, dă i un păhărel să-şi revină...

O fată care avusese totuşi noroc că Justin nu se ocupase mai mult de ea!

Capitolul 10
Un scrupulos necinstit

— Alo! Poliția Judiciară? Aici doamna Maigret.

Soțul meu e acolo?

— Sigur că da, draga mea.

— Nu vii acasă?

— Poate mâine... Poate...

Doamna Maigret se trezise brusc la patru dimineața şi se speriase când găsise locul gol lângă ea.

— Nu. Nu plec în călătorie. Doar o mică deplasare. Somn uşor!

Singur în birou, dădu o mulțime de telefoane, având el însuşi impresia că era un fel de dirijor.

— Nu, domnule comisar. Mascouvin nu va putea fi interogat decât peste trei patru zile.

La Siguranța din Toulon, apoi la cea din Nişă.

— Justin, da... Cu orice preț? Am înțeles!

Prin intermediul celui mai apropiat post de poliție din stradă Notre-Dame de-Lorette, îl anunță pe Torrence, care supraveghea domiciliul domnului Blaise.

La drum! Nu, nu imediat... Mai întâi îşi oferi plăcerea de a o contempla prin gaura cheii pe doamna Le Cloaguen, țeapănă pe scaunul ei, în timp ce imprudentul de Lucas sforăia.

Se lumina de ziuă. În aer se simțea încă umezeala, dar nu mai ploua şi pământul era acoperit de frunze şi de tot felul de resturi.

— Hei! Taxi! Ai benzină pentru o cursă mai lungă?

Ora opt. Antoinette Le Cloaguen, trasă la față, dar păstrându-şi neştirbită demnitatea, se adresă lui Lucas, care se spălase pe față la chiuveta din cameră.

— Comisarul are de gând să ne mai țină mult aici?

— Doar dacă nu vreți să mergeți imediat la închisoare!

— Cred că aş prefera!

Fiica ei avea părul căzut pe un obraz. Janvier dormise două ore pe o canapea în sala de aşteptare.

Poliția Judiciară începea să prindă viață.

La ora nouă, comisarii se prezentară la raport la şeful cel mare. Doar Maigret lipsea.

— Care dintre voi ştie despre ce i vorba, domnilor?

Citi un mesaj telefonic de la Siguranța din Nisa, care îl arestase pe numitul Justin la Cazinoul de pe Dig sau, mai exact, în momentul în care ieşea de acolo, la şapte dimineața. Omul protestă.

— Probabil că e pentru Maigret.

— Nu-i la el în birou?

Directorul deschise o uşă şi se miră când dădu cu ochii de două femei care păreau să fi petrecut noaptea acolo, sub supravegherea lui Lucas. Salută maşinal.

— Doamnelor...

Dar bătu în retragere când o văzu pe cea mai în vârsta ridicându-se brusc şi venind repede spre el.

— Cine e?

— Şeful cel mare, îi răspunse Lucas.

— Spuneți i că cer... că vreau... că...

— Imposibil! Acum e ora raportului.

Un taxi de la Paris se deplasa pe un drum noroios între Morsang şi Fontainebleau, mai exact, între ecluza de la Morsang şi cea de la Citanguette. Se oprise deja în fața a două hanuri mici.

— Auzi, patroane, nu cumva...

Maigret scotea câteva fotografii, dar una mai cu seamă îl interesa. Oamenii dădeau din cap.

Maigret bea un păhărel...

Ia uite! Un copac fusese doborât de vijelie şi căzuse de a curmezişul drumului. Muncitorii începuseră să-i taie crengile.

— Auziți, prieteni...

Toți se uitau uimiți la acel bărbat corpolent, plin de noroi, care fuma pipă după pipă ca să nu simtă prea tare oboseala.

În sfârşit, unul dintre oameni spuse:

— Asta, bineînțeles... Aproape în fiecare duminică, lângă cariera de nisip, cu o maşină pe care...

Era a treia oară când judecătorul de instrucție telefonă la biroul lui Maigret.

— Nu, domnule judecător. N-a sosit încă, dar a telefonat că va fi aici într-un sfert de oră. Da...

Domnul Blaise? E în alt birou, cu inspectorul Torrence. Vrea să se adreseze ministrului. Da...

Nu, nu ştiu. Ea e la fel... Sigur că da, le au fost aduse cafea şi cornuri. Mama a băut cafeaua, dar a refuzat cornurile.

Toată lumea îl aştepta pe Maigret. Chiar şi directorul era neliniştit, pentru că primise proteste din toate părțile. Domnişoara Berthe, convocată de comisar, purta pălăriuța ei roşie şi aştepta cuminte în anticameră. Toți s-ar fi mirat tare mult, inclusiv bătrânul Picard, aşezat pe o bancă în arestul poliției, dacă l ar fi putut vedea pe comisar în acel moment.

Se întinsese pur şi simplu pe bancheta din spate a taxiului. Avea ochii închişi. Nu, nu chiar. Doar atât cât să vadă peisajul ca nişte frânturi de verdeață umedă din care se scurgea apă.

Trăgea din pipă. Visa. Juca un joc ciudat, în care oamenii erau pioni şi aşeza cu răbdare fiecare pion la locul lui.

Era atât de simplu! Şi atât de complicat în acelaşi timp! Dacă n-ar fi fost idiotul ăla să încurce totul...

Pentru că avea pică pe Mascouvin, care, plin de pansamente, se afla tot la *Hotel-Dieu*. Dacă n-ar fi fost Mascouvin...

Şi totuşi, Maigret îl putea ierta. Poate din cauza drăguţei domnişoare Berthe, tânăra cu gropiţe în obraji?

Atât de simplu!...

Ca să înţelegi totul, era de ajuns să-l înţelegi pe Mascouvin, scrupulosul necinstit, omul cinstit care călcase strâmb şi era bântuit de remuşcări.

Era de ajuns să aduni, cum ar fi făcut un contabil, câştigurile şi cheltuielile: pe de o parte, ce câştiga angajatul societăţii Proud et Drouin, iar, de cealaltă parte, ce cheltuise pe educaţia domnişoarei Berthe şi pentru locuinţa ei.

Salariul lui nu ar fi fost suficient...

Însă domnul Drouin declarase ferm că funcţionarul n-ar fi putut să ia o leţcaie din casă de bani...

La fiecare zdruncinătură, Maigret tresărea şi pipa îi tremura între dinţi, dar nu pierdea firul discursului pe care urma să-l rostească în faţa lor, în biroul lui de la Poliţia Judiciară, când toată lumea, când toţi pionii vor fi adunaţi la un loc.

„Da, domnule judecător, de aici a plecat totul.

Mascouvin a fost ispitit. De cine? De un client al firmei, un om care făcea doar afaceri de mică anvergură, dar se interesa de toate celelalte. Pentru că, vedeţi dumneavoastră, acest om, acest domn Blaise, este cel mai diabolic şi cel mai inteligent dintre şantajişti. Ce organizaţie şi a făcut! Are complici şi totuşi nu-i văzut niciodată cu nimeni!

Nimeni nu vine în apartamentul lui din strada Notre-Dame de-Lorette, unde e un model de rentier bogat. La

Morsang, la *Beau Pigeon*, e un pescar pasionat care nu-i bagă în seamă pe ceilalți clienți.

Pescuieşte ştiuci. Şi le pescuieşte din iarba înaltă de pe malul sting, unde nu poate fi văzut...”

Chiar în dimineața aceea, Isidore fusese obligat să recunoască:

— Ce vreți? Se ducea să se întâlnească undeva cu o femeie măritată. Nu ştiu care. N-am zărit-o niciodată. Nu voia să se ştie şi îmi cerea să-i fac rost de peşti ca să...

Cine venea la aceste întâlniri, între ecluza de la Morsang şi ecluza de la Citanguette?

Ia să vedem! Domnul Blaise, om prudent, care nu apărea niciodată în persoană în vreuna dintre afacerile sale, avea nevoie de cineva care să acționeze pentru el. De cine?

De Justin! El făcea naveta între Coasta de Azur şi Paris... El îi făcea pe „clienți” să înțeleagă că, dacă nu ieşeau cu banul...

Justin şi maşina lui verde...

De cine mai avea nevoie domnul Blaise? De oameni care să-l informeze despre afacerile mai mult sau mai puțin dubioase de pe piață.

Şi iată cum a fost ispitit Mascouvin, scrupulosul Mascouvin. Lucra la o firmă de intermediari. Acolo se negociaseră, printre altele, terenuri mari pentru construcții şi exproprieri, pentru care o seamă de consilieri municipali sau alte personalități îşi primiseră partea lor...

Înțelegeți, domnule Drouin? Aveați dreptate când spuneați că nici un angajat n-ar putea să vă fure o bancnotă de o mie de franci. Dar copia unor scrisori compromițătoare?

Asta făcuse Mascouvin! Aşa obținuse banii pentru apartamentul surorii sale şi pentru al lui...

Din acel moment, fusese prins în angrenaj. Îl aveau la mina. Era omul cinstit care greşise o singură dată şi care era condamnat să fie necinstit tot restul vieţii.

Suferea din această pricină. Şi, în plus, suferea din cauza indiferenţei contesei, de care se îndrăgostise.

Era un om neliniştit, complicat. Domnul Drouin o spusese cu gura lui. Un om care se credea tot timpul bănuit şi care sfârşise prin a călca greşit!

„Cum? Ce spuneţi, domnule judecător?...”

Maigret bătu în geam. Ajunsese la intrarea în Paris. La Poliţia Judiciară, toată lumea îl aştepta.

— Un moment. Mi e sete.

Adevărul e că mai avea nevoie de puţin timp ca să-şi pregătească raportul verbal.

„Dar domnişoara Jeanne, ghicitoarea?” va întreba judecătorul. „O asociată...”, va răspunde Maigret. „Asociata cui?” „O figurantă, dacă vreţi, o figurantă a domnului Blaise. Ce informator mai bun pentru un şantajist decât o clarvăzătoare?

Ei îi destăinui toate secretele, sub pretextul că vrei să ţi spună viitorul. Aceste secrete, nu întotdeauna curate, smulse prin intermediul globului de cristal, erau adunate săptămânal de Justin, bărbatul cu maşina verde, şi transmise la Morsang, apoi triate şi folosite de domnul Blaise, marele şef. Înţelegeţi acum, domnule judecător? Ce spuneţi? Cum a ajuns domnişoara Jeanne să...?

Habar n am. Nu uitaţi că mama ei a apucat o pe căi greşite, că tatăl ei a devenit cerşetor, că ea a încercat să se descurce şi n a avut succes în afaceri... Se îndrăgostise de frumosul Justin? Urmărea oare numai banii în toată combinaţia asta?

Dar vom mai găsi şi alţii, veţi vedea, oameni care, în schimbul banilor, îi vindeau domnului Blaise secretele din care acesta ştia să obţină sume mari... Şi iată că Justin

descoperă personajul falsului Le Cloaguen şi dezleagă misterul casei din bulevardul Batignolles. O afacere de aur! Doamna Le Cloaguen va da banul! Era victimă ideală! Va plăti scump pentru venitul ei de două sute de mii de franci...”

Maigret se aşezase lângă tejgheaua unei cafenele, iar şoferul se întrebă dacă nu cumva adormise.

„Vă asigur, domnule judecător, că aşa s-a întâmplat. Când domnişoara Jeanne a aflat că o vor şantaja pe doamna Le Cloaguen şi că tatăl ei avea să sufere din pricina asta, poate că a implorat, apoi a amenințat că va da totul în vileag, că denunța toată banda. Şi atunci, s-a hotărât uciderea ghicitoarei! Acum înțelegeți? Ea le oferise, fără să vrea, o afacere extraordinară!

Datorită ei, puseseră mâna pe găina cu ouă de aur... Cât să-i ceară doamnei Le Cloaguen? Pentru început, două sute de mii, renta pe un an a falsului medic de marină? Atâta pagubă, dacă domnişoara Jeanne se opunea! O vor suprima... E foarte greu să găseşti oameni total necinstiți, dacă mă pot exprima astfel, domnule judecător! Ca şi Mascouvin, nici ea nu era îndeajuns de necinstită. Domnul Blaise s-a specializat în a se folosi de ceea ce noi la Poliția Judiciară numim semi borfaşi. Prezicătoarea va fi ucisă vineri la ora cinci...”

Pe Quai des Orfèvres, lumea îşi pierdea răbdarea; judecătorul îşi părăsise biroul şi venise în cel al lui Maigret. Şoferul comisarului îşi pierduse şi el răbdarea, pentru că lucrase toată noaptea şi ar fi vrut să se ducă la culcare.

— Încă un rachiu de cidru, patroane!

Va ucide! Banda va ucide! Bietul Mascouvin ştia! I se spusese, probabil ca să fie mai bine ținut în mina! Şi căutase un mijloc să împiedice drama cu orice preț.

Intrase în cafeneaua lui obişnuită, din Piața Republicii...

Maigret simțea că se sufocă de furie şi strângea din pumni! Pentru că, dacă Mascouvin n-ar fi fost un om atât de complicat...

Evident, nu-i se putea cere să vină şi să spună direct poliției: „Fac parte dintr-o bandă de răufăcători. Mâine, la ora cinci, banda noastră va comite o crimă, va ucide o prezicătoare căreia nu-i cunosc numele şi adresa...”

„Căutase, mintea lui lucrase, combinase, construise, inventase chestia cu sugativa ca să fie scos din joc şi, pentru a fi la adăpost de răzbunarea complicilor, inventase furtul a o mie de franci, pentru care ar fi putut fi arestat un timp. Asta e, domnule judecător!”

Picpus! Ha! Ha!... Când să semneze, Mascouvin se uitase distrat în fața lui şi zărise o figură hilară, un Hercule de bâlci care jongla cu un şifonier.

Semnat: Picpus...

Iar când văzuse că asasinatul fusese comis, idiotul nu se mai gândise decât să se sinucidă...

— Ei, şefule!

Şoferul îşi scutură clientul, care adormise la masă. Maigret întredeschise ochii.

— Unde vă duc?

— Pe Quai des Orfevres...

— Poftim?

— La Poliția Judiciară...

Chiar dormea. Nu mai avea prea mult de mers ca să se trezească. Pentru el, cazul Picpus se încheiase şi începea corvoada: să-i explice magistratului, apoi...

Deodată, tresări. În minte îi apăru imaginea doamnei Le Cloaguen şi trebui să recunoască în sinea lui că avea un dinte împotriva ei. Fără domnul Blaise, fără crimă din stradă Caulaincourt, şi ar fi continuat combinația ei josnică şi ar fi tot strâns rentele de două sute de mii de franci până la

moartea bătrânului cerşetor, pe care nu-l lăsa să fumeze şi îl încuia în camera lui!

— Ce mârşăvie!

Maigret urcă scara de la Poliția Judiciară. Era trist.

— Toată lumea vă aşteaptă, domnule comisar.

— Ştiu, ştiu...

Era ora prânzului. Toți îl aşteptau şi aveau ceva cu el, mai ales judecătorul, care considera că demnitatea lui...

Expunerea dură până la trei după amiază.

— E nevoie de dovezi, spuse rânjind domnul Blaise.

— Avem. Justin, interogat de poliția din Nişă...

Era adevărat. Cei de acolo îl făcuseră pe Justin să „ciripească" în urma interogatoriului şi, cum se întâmpla atât de des, acesta aruncase totul în cârcă şefului său, în speranța că va obține circumstanțe atenuante.

— Tot mai stai? îl întrebă la telefon doamna Maigret.

— Vin, să spunem, într-o oră. Ce avem la masă?

Încă un mic drum de făcut. Judecătorul atrăsese atenția că, pentru a o trimite în judecată pe doamna Le Cloaguen pentru escrocherie, era nevoie de o plângere din partea victimei.

Victima era argentinianul care îi asigurase mai demult o rentă de două sute de mii de franci salvatorului fiicei sale. Dar omul murise.

Fiica sa, ca multe moştenitoare bogate din America de Sud, se căsătorise cu un prinț străin şi locuia la Paris.

Maigret, condus de un valet în pantaloni bufanți în salonul somptuos al unei reşedințe particulare din Place de l'Etoile, aştepta. Şi aşteptase o oră. Biata doamnă Maigret! Comisarul aşteptase încă o oră, apoi adormise din nou.

— Mă scuzați, domnule comisar. Au uitat să mi spună că sunteți aici. De altfel, nu înțeleg...

Tânăra salvată pe vremuri de medicul Le Cloaguen era acum o femeie de cincizeci de ani, îmbrăcată ca o fetişcană

şi, cu siguranță, una dintre cele mai bune cliente ale institutelor de cosmetică. Era însoțită de un tânăr curtezan.

— Voiam să vă întreb... Vă mai amintiți poate că tatăl dumneavoastră, mai demult, a fixat o rentă de două sute de mii de franci unui medic care...

— A, da! Când am avut friguri galbene. Închipuie ți, José, că am avut friguri galbene şi...

— Iar acest om a murit şi...

— Bietul! Cred că era încă tânăr...

— Păi, avea...

Ei, hai, era mai bine să nu vorbească despre vârsta în casa aceea!

— Soția lui... Ca să nu piardă renta, a luat din portul Cannes un cerşetor care semăna cu soțul ei...

— Ce amuzant! Doamne Dumnezeule, José, ce amuzant! Spuneți mi, domnule comisar... Şi ea, cu cerşetorul ăla... În fine, au trăit ca soț şi soție şi au avut copii?

— Având în vedere că e vorba despre o escrocherie a cărei victimă sunteți, am venit să vă întreb dacă faceți plângere şi dacă...

— Să fac plângere? De ce?

— Pentru că ați fost deposedată în fiecare an, timp de zece ani, de o sumă de...

— Biata femeie! Dacă mi ar fi scris... Nici măcar nu mi mai aminteam de rentă cu pricina. Asta îi priveşte pe avocații şi bancherii mei. Ba nu, domnule comisar. Ştiți... M-ar amuza să cunosc o femeie care a... E tare nostim! Un alt soț ce arată la fel! Nu ți se pare, José, că e foarte pasionant? Spuneți i să mi telefoneze, ca să vină să bea o ceaşcă de ceai cu mine şi...

— În sfârşit ai venit, Maigret! Mă întrebam...

Am făcut friptură de vițel împănată, cum mi ai cerut la telefon.

Dar comisarul, încă din hol, îşi scoase haina, cravata, gulerul de la cămaşă şi îngâna:

— Vreau să dorm...

— Cum? Nu mănânci?... Păi...

Maigret nu ascultă ce spunea. Se grăbi spre dormitor şi se dezbrăcă oftând:

— Prea proşti! înţelegi? Oamenii sunt prea proşti...

Auzi gemând sub el arcurile patului, încercă să-şi facă un culcuş bun pentru cap în pernă şi, pe jumătate aţipit, murmură:

— De altfel, dacă n-ar fi atât de proşti, n-ar mai fi nevoie de poliţie...

Château de Terre-Neuve, Fontenay le-Comte (Vandeea), iunie 1941

---- Sfârşit ----

În seria Maigret au apărut:

Prima anchetă a lui Maigret
Inspectorul Cadavre
Maigret şi şcoala crimei
Cazul Louise Laboine
Maigret se teme
Maigret şi mortul
Nebunul din Bergerac
Dansatoarea de la Gai-Moulin
Asta-i Felicie!
Maigret la New York
Maigret se înşeală
Maigret la Picratt's
Maigret şi ucigaşul
Domnul Gallet a decedat
Spânzuratul de la Saint-Pholien
Cazul Saint-Fiacre
Cine a ucis-o pe Cecile ?
Maigret şi omul dublu
Maigret şi prietenul din copilărie
Memoriile lui Maigret
Prietena doamnei Maigret
Liberty Bar
Careul de aşi
Răspântia morţii
Maigret în Arizona
Maigret şi gangsterii
Capcana lui Maigret
Picpus

În pregătire:
Maigret la Vichy

Cuprins

Capitolul 1 A mințit Picpus? ..... - 2 -

Capitolul 2 Bărbatul lac de năduşeală ..... - 13 -

Capitolul 3 Tânăra cu pălărie roşie..... - 25 -

Capitolul 4 Ştiucile domnului Blaise..... - 38 -

Capitolul 5 Un domn care protestează ..... - 50 -

Capitolul 6 Maigret îl descoperă pe Picpus ..... - 65 -

Capitolul 7 Tăcerea comisarului..... - 81 -

Capitolul 8 Răzbunarea doamnei Le Cloaguen . - 96 -

Capitolul 9 Noaptea supelor de ceapă..... - 109 -

Capitolul 10 Un scrupulos necinstit ..... - 119 -

www.polirom.ro
Redactor: Giuliano Sfichi
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Luminița Modoranu
Bun de tipar: iunie 2007. Apărut: 2007
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232)21.74.40 (difuzare) ; E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. Box l-728, 030174
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro
Tipografia S.C. PRINȚ MULTICOLOR S.R.L. Iaşi
str. Bucium, nr. 34, Iaşi, 700265
tel. 0232-211225, 236388, fax. 0232-211252
Valoarea timbrului literar este de 2% din prețul de vânzare
şi se adaugă acestuia. Sumele se virează la Uniunea
Scriitorilor din România,
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR-UNIREA

Deşi avertizată asupra intenţiilor criminale ale misteriosului Picpus, poliţia nu poate împiedica uciderea unei ghicitoare, „domnişoara Jeanne", găsită moartă în propriul apartament. La locul faptei, Maigret descoperă, încuiat în bucătărie, un domn în vîrstă care susţine că nu ştie nimic despre crima comisă. De la bun început, comisarul înclină să creadă în nevinovăţia bătrînului Le Cloaguen, fost medic, pe care soţia îl declară nebun. Picpus se dovedeşte repede a fi doar o plăsmuire, numai că, între timp, enigmaticul Le Cloaguen a dispărut de acasă... Urmîndu-şi, ca întotdeauna, intuiţia, Maigret va izbuti să deznoade singur iţele unei complicate afaceri de înşelătorie şi şantaj în care cinismul şi lăcomia au dus în cele din urmă la crimă.

În aceeaşi serie:

Răspîntia morţii
Maigret în Arizona
Maigret şi gangsterii
Capcana lui Maigret

EDITURA POLIROM

www.polirom.ro

Foto copertă © F1Online/NorthVolo